

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Účinnost strukturálních fondů v ČR na příkladu
vybraného operačního programu**

Kamila Nováková

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Nováková Kamila

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Most

Název práce

Účinnost strukturálních fondů v ČR na příkladu vybraného operačního programu

Anglický název

Effectiveness of structural funds in the Czech Republic demonstrated on the chosen operating program

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení efektivnosti využívání strukturálních fondů Evropské unie v rámci jednotlivých operačních programů a prioritních os na příkladu konkrétního projektu financovaného z operačního programu Podnikání a Inovace.

Metodika

Metodickým postupem je deskripce problému na základě studia odborné literatury a legislativních dokumentů konkrétního operačního programu. Na základě shromážděných dat bude provedena analýza, syntéza a posouzení efektivnosti ve využívání strukturálních fondů. Základními použitými metodami jsou analýza a komparace. Jako zdroj dat poslouží analyzovaný operační program.

Harmonogram zpracování

1. Sběr dat, vyhotovení zadání práce – do 31.1.2012
2. Zpracování literární rešerše - do 30.6.2012
3. Zpracování analytické a komparační části - do 28.2.2013
4. Odevzdání práce dle závazných pokynů PEF ČZU

Rozsah textové části

Rozsah textové části: 60-80 stran

Klíčová slova

Strukturální politika, Evropská unie, strukturální fondy, operační program, projekt, financování

Doporučené zdroje informací

BALDWIN, Richard E. Ekonomie evropské integrace. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 478 s. ISBN 978-80-247-1807-1.

BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. Strukturální politika Evropské unie. Praha: C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-807-7400-111-6.

BUDÍK, Josef. Evropské strukturální fondy a jejich využívání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2009., s.80. ISBN 978-80-7408-014-2.

CHOVJKOVÁ, Anna; KVĚTON, Viktor. Finanční prostředky strukturálních fondů EU a v programovacím období 2007-2013. Praha: IREAS, 2006., s. 177. ISBN 80-86684-43-1.

MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2009. Brno: Barrister&Principal, 2009., s. 215. ISBN 978-80-87029-56-5.

STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. Regionální politika a její nástroje. 2009. Praha: Portál s.r.o., 2009. s. 212. ISBN 978-80-7376-588-2.

TAUER, Vladimír; ZEMÁNKOVÁ, Helena; ŠUBRTOVÁ, Jana. Získejte dotace z fondů EU. Brno: Computer Press, a.s., 2009. 160 s. ISBN

TUROK, Edited by John Bachtler and Ivan. The coherence of EU regional policy: contrasting perspectives on the structural funds. London: Stationery Office, 1997. ISBN 01-170-2357-4.

Vedoucí práce

Boháčková Ivana, prof. Ing., CSc.

Termín odevzdání

březen 2013

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.

Děkan fakulty

V Praze dne 27.11.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Účinnost strukturálních fondů v ČR na příkladu vybraného operačního programu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Ivaně Boháčkové, CSc. za odborné vedení při zpracovávání diplomové práce. Dále chci poděkovat zaměstnankyni Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad Barboře Kůrkové za poskytnutí podkladových materiálů.

Účinnost strukturálních fondů v ČR na příkladu vybraného operačního programu

Effectiveness of structural funds in the Czech Republic demonstrated on the chosen operating program

Souhrn

Diplomová práce se věnuje zhodnocení účinnosti strukturálních fondů v ČR na vybraném operačním programu. V teoretické části je upřesněn význam, důvody vzniku a vývoj regionální politiky a také zásady, principy a způsoby jejího financování. Dále se práce věnuje aktivitě fondů v programovém období 2007-2013.

Vlastní část práce je věnována regionálnímu operačnímu programu Severozápad, na základě provedené socioekonomické analýzy regionu byly specifikovány aktuální potřeby regionu. Následovala analýza finančního plnění od počátku programového období v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory a analýza věcného plnění ukončených projektů. Na základě zjištěných dat byla zhodnocena účinnost strukturálních fondů v regionu Severozápad.

Summary

The thesis presents an evaluation of the effectiveness of the Structural Funds in the Czech Republic in the selected operating program. The theoretical part specifies importance and reasons for the development of regional policy and principles, principles and methods of financing. The thesis further concentrates on activity Funds in the programming period 2007-2013.

Own part of the work is related to the regional operational program Northwest, on the basis of the socio-economic analysis of the region have been specified the current needs of the region. This was followed by the analysis of financial condition from the beginning of the programming period in the individual priority axes and areas of intervention and analysis of the material condition of completed projects. Based on the obtained data was evaluated effectiveness of the Structural Funds in the Northwest region.

Klíčová slova: Evropská unie, Regionální politika, Strukturální fondy, Region, Regionální operační program, Projekt, Analýza, Indikátor, Hodnocení, Efektivnost.

Keywords: European Union, Regional Policy, Structural Funds, Regional Operational Programme, Project, Analysis, Indicator, Evaluation, Effectiveness.

OSNOVA

1 Úvod	5
2 Cíl a metodika	7
3 Strukturální politika a její využívání v ČR	8
3.1 Význam strukturální politiky	8
3.1.1 Regionální politika Evropské unie	8
3.1.2 Vývoj regionální strukturální politiky	9
3.1.2.1 Období 1951-1974	9
3.1.2.2 Období 1975-1987	10
3.1.2.3 Období 1988-1993	10
3.1.2.4 Období 1994-2006	12
3.1.3 Současné období 2007-2013	16
3.1.3.1 Cíle pro období 2007-2013	16
3.1.3.2 Finanční prostředky pro období 2007-2013	16
3.1.3.3 Územní jednotky pro strukturální politiku Evropské unie	17
3.1.3.4 Programové dokumenty 2007-2013	18
3.1.3.5 Operační programy pro období 2007-2013	19
3.1.4 Budoucí období 2004-2020	20
3.1.4.1 Nová podoba politiky hospodářské a sociální soudržnosti	20
3.1.4.2 Změny oproti současnému období 2007-2013	22
3.2 Financování strukturální politiky v České republice	24
3.2.1 Obecné principy financování	24
3.2.1.1 Strukturální fondy	24
3.2.1.2 Zásady a principy financování	26
3.2.2 Monitoring a kontrola	27
3.2.3 Aktivita fondů v ČR	28
3.2.3.1 Věcné naplňování strategických cílů NSRR	35
3.2.3.2 Zhodnocení stavu čerpání	39
3.2.3.3 Souhrnný pohled na regionální politiku EU	40
4 Aktivita fondů v regionu NUTS II Severozápad	42
4.1 Analýza současné sociálně ekonomické situace ROP SZ	42
4.1.1 Charakteristika regionu	42
4.1.1.1 Geografické ukazatele údaje regionu	43
4.1.1.2 Regionální infrastruktura	44
4.1.1.3 Životní prostředí	45
4.1.1.4 Ekonomika regionu	45
4.1.1.5 Lidské zdroje	47
4.1.1.6 Školství a vzdělávání	50
4.1.1.7 Cestovní ruch	51
4.1.1.8 Město versus venkov	51
4.1.2 SWOT analýza regionu	52

4.1.3	Souhrnné zhodnocení potřeb regionu	54
4.2	ROP Severozápad 2007-2013	55
4.2.1	Strategie, globální a specifické cíle ROP SZ	55
4.2.2	Financování ROP SZ	56
4.2.3	Změna systému hodnocení	57
4.3	Evaluce ROP SZ- zhodnocení přínosů projektů ROP SZ	60
4.3.1	Analýza finančního plnění	60
4.3.1.1	Čerpání dle prioritních os a oblastí podpory	60
4.3.1.2	Zhodnocení celkového čerpání	62
4.3.2	Analýza věcného plnění	64
4.3.2.1	Hodnocení indikátorů výstupu	64
4.3.2.2	Hodnocení indikátorů výsledku	67
4.3.2.3	Hodnocení indikátorů dopadu	71
4.3.2.4	Zhodnocení věcného plnění	71
4.4	ROP SZ a ostatní regiony soudržnosti	74
4.4.1	Porovnání stavu čerpání s ostatními regiony soudržnosti	74
4.4.2	Porovnání čerpání dle tematických oblastí s ostatními regiony	76
4.4.3	Zhodnocení účinnosti strukturálních fondů v regionu Severozápad.....	79
5	Závěr	86
6	Seznam použitých zdrojů	89
7	Seznam tabulek, obrázků a grafů	93
8	Seznam zkratk	95
9	Přílohy	96

1 Úvod

„Jedno z nejhlasitěji vyslovovaných hesel listopadových událostí roku 1989 znělo: Návrat do Evropy. Přestože žádné z těchto hesel zdaleka nemělo přesně vymezené kontury a mnozí z jejich hlasatelů neměli ani tušení, jaké úsilí se za verbálními proklamacemi skrývá, návrat do Evropy uceleně odráží rozdíl mezi chtěným a touženým na straně jedné a skutečným a nutným na straně druhé.“¹

V roce 1996 Česká republika oficiálně požádala o vstup do Evropské unie a tím započala předvstupní jednání, která vyvrcholila 1. května 2004 vstupem do EU. Členství v EU přineslo naší zemi řadu výhod, mezi které patří možnost podílet se a zároveň čerpat finanční prostředky z rozpočtu EU, ale i řadu omezení a závazků. „V průběhu roku 2012 obdržela Česká republika z rozpočtu EU celkem 113,7 mld. Kč (tj. cca 4,52 mld. €) a celkem do rozpočtu odvedla 39,8 mld. Kč (tj. cca 1,58 mld. €).“² Česká republika tedy získala o 73,8 mld. Kč více, než do rozpočtu EU uhradila, v roce 2011 byla čistá pozice 30,8 mld. Kč, v roce 2012 o 43 mld. Kč vyšší. Jsou to především příjmy ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, ve výši 81,3 mld. Kč, které stojí za čistou pozicí České republiky vůči EU.

Čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v současném programovém období 2007-2013 přineslo sebou odhalení v chybovosti, neefektivnosti a podvodném jednání při hodnocení projektů v rámci některých operačních programů v České republice. V současnosti tak převládá pocit, že fondy EU naší zemi nic nepřinesou. Naopak, že jsou spojeny s velkou byrokracií a dávají prostor pro korupci, což je v konečném důsledku neefektivní. Kritika je oprávněná, avšak většina neefektivnosti plyne z problému regionů řídit celý proces od výběru a schvalování projektů k následným kontrolám a hodnocení projektů.

¹ZAHRADNÍK, Petr. *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. první. Praha: C.H.BECK, 2003. ISBN 80-7179-472-4. S. 9.

²Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu Evropské unie za rok 2012. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_cista_pozice_cr_76219.html

V následující programové období 2014-2020 by však mělo dojít k výraznému zjednodušení a to především v počtu operačních programů, struktury programů, ale také důkladnějšímu hodnocení finanční návratnosti projektů. V tomto období bude pro Českou republiku alokováno cca 20,5 mld. EUR, objemem poskytnutých prostředků v přepočtu na obyvatele se tak řadíme na 4. místo ze všech zemí EU. Oproti současnému období 2007-2013, kdy je alokováno 26,7 mld. EUR, došlo k poklesu, který byl však očekáván z důvodů plánovaných úspor v připravovaném unijním rozpočtu.³ Doufejme, že prostředky pro Českou republiku ze strukturálních fondů budou v tomto období využity efektivněji a průhledněji než tomu bylo dosud.

³ Boj o sedmiletý rozpočet EU. *Euroskop.cz* [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/46/21946/clanek/on-line-boj-o-sedmiletý-rozpocet-eu/>

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení efektivnosti využívání strukturálních fondů Evropské unie v rámci regionálního operačního programu Severozápad, dílčími cíli je upřesnění významu regionální politiky, specifikace aktuálních potřeb regionu Severozápad, zhodnocení stavu čerpání v rámci České republiky i regionu Severozápad.

Na základě deskripce bude upřesněn význam, důvody vzniku a vývoj regionální politiky a také zásady, principy a způsoby jejího financování.

Dále bude provedena socioekonomická analýza regionu Severozápad, na základě této analýzy bude vytvořena SWOT analýza, ze které vyplynou aktuální potřeby regionu.

Následně bude zpracována horizontální analýza čerpání v letech 2008-2012 současného období 2007-2013, cílem je zhodnotit stav čerpání daného období.

Následovat bude vertikální analýza daného období v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory s cílem určit podíl prioritních os a oblastí podpory na celkovém čerpání. Součástí této analýzy bude zhodnocení věcného plnění ukončených projektů pomocí indikátorů výstupu, výsledku a dopadu.

Na základě těchto analýz bude provedena komparace daného regionu s ostatními regiony soudržnosti.

Výsledky analýz budou použity ke zhodnocení účinnosti strukturálních fondů v ČR v rámci ROP Severozápad.

Použité ukazatele Hrubý domácí produkt, Čistý disponibilní důchod, Míra registrované nezaměstnanosti.

Potřebné zdroje k obecnému vymezení regionální politiky a jejího vývoje budou získány na základě studia odborné literatury a legislativních dokumentů pro dané období 2007-2013, zdrojem dat pro socioekonomickou analýzu a analýzu aktivity strukturálních fondů v ČR budou data ČSÚ, monitorovací zprávy Ministerstva pro místní rozvoj, Prováděcí dokument ROP NUTS II SZ pro období 2007-2013, Výroční zprávy a data ROP SZ, Program rozvoje Ústeckého kraje a Výroční zprávy Karlovarského kraje.

3 Strukturální politika a její využívání v ČR

3. 1 Význam strukturální politiky

3. 1. 1 Regionální politika Evropské Unie

Regionální politika Evropské unie zaujímá významné postavení mezi aktivitami Evropské unie. „*Se svým podílem na celkovém rozpočtu Unie ve výši kolem 37% představuje druhou nejvýznamnější výdajovou kategorii po společné zemědělské politice.*“⁴

Hospodářský rozvoj státu velmi významně ovlivňují diference v sociálně-ekonomické úrovni regionů. Snižování rozdílů je důvodem pro uplatňování regionální politiky ve většině zemí. Solidarita a soudržnost jsou základní hodnoty, ze kterých vychází politika Evropské Unie. Solidarita znamená podporu regionů, které jsou sociálně nebo hospodářsky znevýhodněny oproti ostatním členským zemím EU, soudržnost pak znamená, že tato podpora je výhodná pro všechny strany.⁵ Jedná se tak o solidaritu zemí s vysokým ekonomickým potencionálem vůči ekonomicky zaostávajícím zemím.⁶ Wokoun a kol. tvrdí „*Velikost nerovností mezi jednotlivci i skupinami obyvatel je vládami omezována souborem politik, včetně daňového systému, sociálního zabezpečení apod. Jednou z forem, kterou se vlády snaží o snížení diferencí na regionální úrovni, je regionální politika.*“⁷

Členskými státy EU jsou země s velmi odlišnými historickým vývojem, kulturními a jazykovými zvyklostmi. Jedním ze způsobů jak poměřit rozdíly v ekomické úrovni regionů je výše hrubého domácího produktu, jak uvádí Tauer a spol. „*Nejrozvinutější regiony se pohybují na úrovni více než 270 % a nejméně rozvinuté dosahují méně jak 60 % průměrné HDP v EU. Na snižování těchto rozdílů se zaměřuje evropská regionální politika.*“⁸

⁴MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S. 17.

⁵STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav, *Regionální politika a její nástroje*. 2009. Praha : Portál s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7376-588-2. S. 35.

⁶BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. ISBN 978-807-7400-111-6., S. 2.

⁷WOKOUN, René, MALINOVSKÝ, Jan, DAMBORSKÝ, Milan, BLAŽEK, Jiří A KOLEKTIV AUTORŮ. *Regionální rozvoj:východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2008. ISBN 80-7201-699-0. S. 13.

⁸TAUER, Vladimír; ZEMÁNKOVÁ, Helena; ŠUBRTOVÁ, Jana. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno : Computer Press, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3. S. 11.

Snahou Evropské unie je prostřednictvím politiky hospodářské a sociální soudržnosti přispívat ke snižování rozdílů v ekonomické úrovni regionů členských států, podporovat vyvážený a udržitelný rozvoj, vysokou úroveň zaměstnanosti, ochranu životního prostředí a rozvoj infrastruktury.⁹

3.1.2 Vývoj regionální strukturální politiky

3.1.2.1 Období 1951-1974

Od počátku evropské integrace se problémům regionální politiky nevěnovala velká pozornost. V Římské smlouvě z roku 1957 je uveden jako hlavní cíl vytvoření společného trhu a zmírňování rozdílů mezi jednotlivými členskými státy, vyšší stabilita, růst životní úrovně, společná regionální politika však založena nebyla a problémy regionů se nadále řešily především na úrovni národních vlád. Římská smlouva, která se stala základním dokumentem v oblastech hospodářské integrace, umožnila vznik Evropské investiční banky, která poskytovala garance a půjčky na projekty v méně rozvinutých regionech.

„Římská smlouva se stala dokumentem zásadního významu, položila základy prakticky všech aspektů hospodářské integrace, kterými Evropská unie prošla v průběhu uplynulého půlstoletí.“¹⁰

V roce 1956 vznikl Evropský sociální fond, první strukturální fond, který byl v roce 1962 následován Evropským zemědělským garančním a podpůrným fondem. Do popředí zájmu se však regionální politika dostala až v roce 1973 vstupem Velké Británie, Irsku a Dánska do Evropského společenství. Vstupem nových zemí vznikly rozdíly v ekonomické výkonnosti a také sociální úrovni členských států. V roce 1973 byla vypracována tzv. Thomsova zpráva, která ještě více zdůraznila nutnost regionální politiky.¹¹

⁹ PÍCHOVÁ, Božena, ABRHÁM, Josef a HELÍSEK, Mojmir. *Česká Republika a EU: Ekonomika - Měna Hospodářská politika*. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4. S. 70.

¹⁰BALDWIN, Richard E. *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1807-1. S. 63.

¹¹ MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S 18-19.

„Tuto výše uvedenou zprávu lze pokládat za významný mezník v celé koncepci a realizaci strukturální regionální politiky Společenství. Jsou v ní uvedeny jak důvody pro její existenci, tak charakteristika stávající situace a rovněž směrnice zahrnující opatření vedoucí ke zmírnění regionálních disparit.“¹²

3.1.2.2 Období 1975-1987

Po dlouhých vyjednáváních vzniká v roce 1975 Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF). Tento fond byl vytvořen s cílem napravit hlavní regionální rozdíly uvnitř Společenství vyplývající zejména z nerovnováhy mezi regiony.¹³ Pro období 1975-1978 bylo určeno 1,3 miliard ECU¹⁴, z fondu bylo hrazeno 50% výdajů projektu, 50% bylo hrazeno z národních zdrojů. Většina projektů byla zaměřena na infrastrukturu a průmysl. Význam regionální politiky vzrostl v roce 1981, kdy do Evropské unie přistoupilo Řecko a dále v roce 1986 vstupem Portugalska a Španělska. U těchto zemí převládala zemědělská výroba a po ekonomické stránce se nemohly vyrovnat ostatním členským zemím, jejich vstupem se zvýšil počet zemí, jejichž HDP je nižší než 50% HDP členských zemí EU na dvojnásobek. Problémy způsobené ekonomickou recesí měly také Belgie, Velká Británie, severní Francie, Španělsko a Itálie. V roce 1979 došlo k reformě regionální politiky avšak bez větších úspěchů, další reforma z roku 1984 také nepřinesla významnější změny.

3.1.2.3 Období 1988-1993

Jednotný evropský akt (JEA) z roku 1987 přinesl zásadní změnu regionální politiky. 17. února 1986 byl podepsán devíti členskými státy, znamenal první změnu Smlouvy o založení EHS. Hlavním cílem JEA bylo prohloubit proces evropské integrace, zejména dokončení vnitřního trhu. Vnitřní trh je definován jako prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními této smlouvy.¹⁵

¹² BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-807-7400-111-6. S. 8.

¹³ BACHTLER, John, TUROK, Ivan. *The coherence of EU regional policy: contrasting perspectives on the structural funds*. London: Stationery Office, 1997. ISBN 01-170-2357-4. S. 17.

¹⁴ Evropská měnová jednotka, košová jednotka zemí Evropských společenství, vznikla 13. března 1979 a nahrazena byla 1. ledna 1999 eurem

¹⁵ PÍCHOVÁ, Božena, ABRHÁM, Josef a HELÍSEK, Mojmir. *Česká Republika a EU: Ekonomika - Měna Hospodářská politika*. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4. S. 71.

Reforma, která vstoupila v platnost 1. ledna 1989, definovala čtyři základní principy regionální politiky: programování, koncentrace, partnerství a adicionality. Strukturální politiku tvořily tři fondy, Evropský sociální fond (ESF), Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond (EAGGF). Zároveň byl zvýšen objem finančních prostředků pro strukturální fondy.

V roce 1988 došlo ke sloučení zemědělské a sociální politiky do jedné tzv. strukturální politiky a bylo stanoveno pro **období 1989 – 1993** pět cílů:

cíl 1 – pomoc určená pro rozvoj regionů, jejichž vývoj je opožděn oproti ostatním regionům,

cíl 2 – rozvoj regionů, hraničních regionů, u kterých došlo k poklesu průmyslové výroby,

cíl 3 – určen pro pomoc v otázkách nezaměstnanosti, zařazení mladých lidí do pracovního procesu,

cíl 4 – podpora pro pracovníky, kteří přišli o zaměstnání z důvodu strukturálních změn,

cíl 5 – určen pro podporu rozvoje venkova.

Dalším důležitým dokumentem ve vývoji regionální politiky byla Maastrichtská smlouva, která byla podepsána 7. února 1992 v Maastrichtu, v platnost vstoupila 1. ledna 1993.¹⁶

„Maastrichtská smlouva – formálně nazývána jako Smlouva o Evropské unii – představuje nejintenzivnější prohloubení evropské integrace od Římských smluv. Kromě toho, že zavázala členy k postoupení státní suverenity v oblasti měnové politiky nadnárodní instituci (Evropské centrální bance), nahradila vlastní měny eurem.“¹⁷

Cílem Evropského společenství se stala podpora hospodářského a sociálního rozvoje, vysoká míra zaměstnanosti, vyvážený a udržitelný rozvoj, posilování hospodářské a sociální soudržnosti, zavedení hospodářské a měnové unie a zavedení jednotné měny. Maastrichtská smlouva také založila poradní orgán zastupující zájmy regionálních a místních samospráv. Výbor regionů vznikl v roce 1994 a je nejmladším orgánem Evropské unie, jeho hlavním úkolem je hájit zájmy regionálních samospráv v EU, napomoci jejich spolupráci při integraci, zejména principu subsidiarity.¹⁸

¹⁶ MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S. 21.

¹⁷ BALDWIN, Richard E. *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1807-1. S. 49.

¹⁸ WOKOUN, René, LUKÁŠ, Zdeněk, KOUŘILOVÁ, Jana. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IFEC s.r.o., 2002. ISBN 80-864 12-18-0. S. 156.

Evropská rada, která zasedala roku 1992 v Edinburgu, odsouhlasila, že finanční prostředky určené pro regionální politiku budou zdvojnásobeny, pro rok 1992 bylo vyčleněno 18,6 miliard ECU, v roce 1999 již 30 miliard ECU. Na pomoc chudším zemím splnit maastrichtská kritéria vzniká v roce 1993 tzv. Kohezní fond, fond soudržnosti. Jedná se o země, jejichž HDP je nižší než 90% průměru HDP zemí EU, tento fond nepatří mezi strukturální fondy. V roce 1993 vznikl další fond - Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG).

3.1.2.4 Období 1994-2006

V roce 1997 zasedala Evropská rada v Madridu, na tomto zasedání byl vznesen požadavek na vypracování zprávy týkající se rozšíření o východní země a vznikl tak dokument Agenda 2000, který určoval budoucí vývoj regionální politiky.¹⁹

„Agenda 2000 je akčním programem přijatým Evropskou komisí 15. července 1997. Je oficiální odpovědí na požadavky vyslovené na zasedání Evropské rady v Madridu v prosinci 1995, tj. představuje všeobecný dokument o rozšíření a o reformě společných politik a zprávu o budoucím finančním rámci Unie po 31. prosinci 1999. Agenda 2000 se dotýká všech otázek, kterým Unie čelí na počátku 21. století. Součástí dokumentu jsou posudky Evropské komise na země, které se v té době ucházely o členství v Unii.“²⁰

Navrhovaná reforma strukturálních fondů byla zaměřena na tři priority - vyšší koncentrace, decentralizované a zjednodušené provádění a rozpočtovou kázeň.²¹ Agenda 2000 představuje souhrnný dokument, který hodnotil připravenost na členství v EU mezi deseti zeměmi východní a střední Evropy. Dokument doporučil zahájit jednání s Maďarskem, Českou republikou, Polskem a Slovinskem, tyto země nejlépe vyhovovaly kritériím vymezeným na summitu Evropské rady v červnu 1993 v Kodani.

¹⁹ MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S. 22.

²⁰ Agenda 2000. *Evropská komise* [online]. [cit. 2012-06-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_2_cs.htm

²¹ BACHE, Ian. *The politics of European Union Regional Policy*. Great Britain: Sheffield Academic Press, 1998. ISBN 1-85075-863-8. S. 25.

Mezi tzv. Kodaňská kritéria patří:

- stabilní instituce (demokracie, lidská práva, právní stát),
- existence tržní ekonomiky,
- schopnost převzít závazky členství.²²

Z důvodu přetrvávajících problémů byla provedena na období 2000-2006 další reforma. V roce 2004 přistoupily do Evropské unie Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko. Vstupem těchto zemí bylo nutné přizpůsobit regionální politiku většímu počtu členů tak, aby se nesnížil její účinek. Výsledkem reformy bylo efektivnější využívání finančních prostředků i větší koncentrace. Pro období 2000-2006 byly sníženy prioritní cíle na tři:

cíl 1 – podporoval rozvoj ekonomicky zaostávajících regionů jejichž HDP je nižší než 75% HDP průměrného HDP zemí EU,

cíl 2- podpora regionů, které procházejí restrukturalizací, hospodářskými a sociálními změnami,

cíl 3 – podpora členských států v rozvoji lidských zdrojů, řešení problému nezaměstnanosti.

Částka alokovaná pro toto období byla ve výši 275 mld. EUR, z této částky pak pro nové země EU bylo určeno 45 mld. EUR. Zároveň byly vytvořeny nové finanční nástroje, které měly za úkol pomoci kandidátským zemím, fondy ISPA a SEPARD.²³ Kromě uvedených cílů, bylo možné čerpat v tomto období ještě finanční prostředky z Kohezního fondu a čtyř iniciativních programů:

INTERREG-přeshraniční, meziregionální a mezistátní spolupráce v rámci hospodářského rozvoje a rozvoje venkova,

URBAN – obnova městských regionů postižených krizí,

LEADER- program určený pro obnovu venkova,

EQUAL-určený pro podporu boje s nerovnoprávností a diskriminací na trhu práce.²⁴

²²ZAHRADNÍK, Petr. *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. první. Praha: C.H.BECK, 2003. ISBN 80-7179-472-4. S. 324.

²³MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S. 23

²⁴PÍCHOVÁ, Božena, ABRHÁM, Josef a HELÍSEK, Mojmír. *Česká Republika a EU: Ekonomika - Měna Hospodářská politika*. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4. S. 71.

Předvstupní pomoc kandidátským zemím:

V 90. letech vzrostl zájem zemí východní a střední Evropy o vstup do Evropské unie, z tohoto důvodu bylo nutné těmto zemím pomoci se změnami jejich ekonomik, pomocí se staly předvstupní nástroje, mezi nedůležitější patřily ISPA, SEPARD a PHARE.

ISPA – Instrument for Structural Policies for Pre-accession

Pomoc z ISPA směřovala k těmto zemím: Česká Republika, Bulharsko, Maďarsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Rumunsko, Polsko, Slovinsko, Litva a Kypr. Podporovány byly projekty v oblasti dopravy a životního prostředí

SEPARD – Specil Accession Programme for Agriculture ane Rural Development

V prosinci 1997 Evropská komise rozhodla o podpoře pro kandidátské země pro oblast venkova a zemědělství. Patří sem například

PHARE – Poland and Hungary: Assistance for Restructuring Their Economies²⁵

Regionální difference EU

Statistická data ukazují velmi výrazné rozdíly mezi evropskými regiony. Na úrovni NUTS 2 v roce 2010 překračují nejvyspělejší regiony EU 200% průměrného HDP na obyvatele, naopak nejzaostalejší regiony dosahují pouze cca 30%.

Z údajů roku 2010 je zřejmé, že nejméně rozvinuté regiony pocházejí ze zemí Bulharska, Rumunska a Polska, jejichž HDP dosahuje pouze 30-40% průměru HDP Evropské unie. Zaostalost oproti průměru EU se však týká téměř všech regionů nových členských států a lze jí nalézt i mezi původními patnácti zeměmi, které již delší dobu využívají politiku sociální a hospodářské soudržnosti. Rozdíl v HDP na obyvatele je mezi členskými státy Evropské unie stále velmi zřetelný. Nejvyššího HDP dosahuje Lucembursko, jehož HDP je více jak dva a půlkrát vyšší než je průměr zemí EU, nejhudším členským státem EU je dle tohoto ukazatele Bulharsko.

„Jedním z konkrétních rysů lucemburské ekonomiky, který do určité míry vysvětluje velmi vysoký HDP na obyvatele této země, je skutečnost, že v této zemi je zaměstnán velký počet osob, které jsou rezidenty v okolních zemích a které takto přispívají k jeho HDP, ale nejsou přitom zahrnuty do rezidentského obyvatelstva.“²⁶

²⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. ISBN 978-807-7400-111-6. S. 32-33.

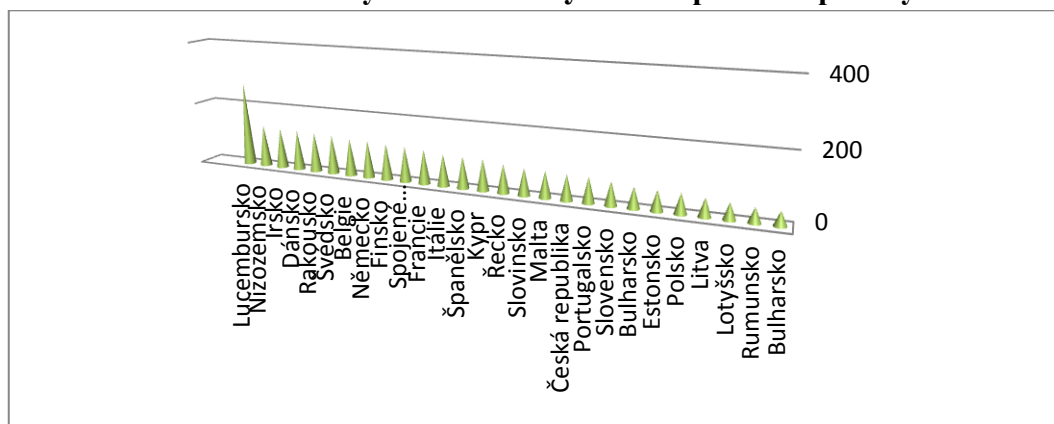
²⁶ HDP na obyvatele, spotřeba na obyvatele a indexy cenové hladiny. *Eurostat* [online]. [cit. 2012-06-13]. Dostupné z:

Tabulka č. 1 – HDP na obyvatele v letech 2004-2010 v paritě kupní síly (27 zemí EU)²⁷

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU 27 zemí	100	100	100	100	100	100	100
Belgie	121	120	118	116	116	118	119
Bulharsko	35	37	38	40	44	44	44
Česká republika	78	79	80	83	81	82	80
Dánsko	126	124	124	123	125	123	127
Estonsko	57	62	66	70	69	64	64
Finsko	116	114	114	118	119	115	115
Francie	110	110	108	108	107	108	108
Irsko	143	145	146	148	133	128	128
Itálie	107	105	105	104	104	104	101
Kypr	89	91	91	92	99	100	99
Litva	51	53	56	59	61	55	57
Lotyšsko	46	48	51	56	56	51	51
Lucembursko	253	255	270	275	279	266	271
Malta	78	78	76	76	79	82	83
Maďarsko	63	63	63	62	64	65	65
Nizozemsko	129	131	131	132	134	132	133
Německo	115	116	115	116	116	116	118
Polsko	51	51	52	54	56	61	63
Portugalsko	77	79	79	79	78	80	80
Rakousko	128	125	126	124	124	125	126
Rumunsko	34	35	38	42	47	47	46
Slovensko	57	60	63	68	73	73	74
Slovinsko	87	87	88	88	91	87	85
Spojené království	124	122	120	116	112	111	112
Řecko	94	91	92	90	92	94	90
Španělsko	101	102	105	105	104	103	100
Švédsko	126	122	123	125	124	119	123

Zdroj: zpracováno dle EUROSTAT, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Graf č. 1 – Země EU dle výše HDP na obyvatele v paritě kupní síly za rok 2010

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ

²⁷ Hrubý domácí produkt (HDP) je měřítkem ekonomické výkonnosti. Představuje přidanou hodnotu veškerého vyrobeného zboží a služeb (nutno odečíst meziprodukty, které se na přidané hodnotě nepodílejí). Objemový index HDP na obyvatele vyjádřený v paritě kupní síly je v relaci k průměru EU 27, který je roven 100. Pokud je index za určitou zemi vyšší než 100, znamená to, že HDP na obyvatele této země je vyšší než je průměr EU 27 a naopak. Údaje se uvádějí ve standardu kupní síly - společné měně, která stírá rozdíly v cenových hladinách mezi zeměmi a umožňuje tak srovnání HDP spíše mezi jednotlivými zeměmi než v čase

3.1.3 Současné období 2007-2013

3.1.3.1 Cíle pro období 2007-2013

Právě probíhající období přineslo do regionální politiky podstatné změny. Rozšířením Evropské Unie o východní země se zásadně prohloubily disparity mezi jednotlivými regiony. Počet členských zemí vzrostl o 20%, ale celkové HDP zemí EU pouze o 4-5%. K 1. lednu 2007 se vstupem Bulharska a Rumunska zvýšil počet zemí EU na dvacet sedm.

V tomto období je možné čerpat finanční prostředky ze dvou strukturálních fondů – Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Kohezního fondu.

V červenci 2005 Evropská komise zveřejnila tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

Cíl „Konvergence“- tento cíl je zaměřen na podporu méně vyspělých regionů EU, jejichž HDP je nižší než 75% průměru HDP členských států. *„Cíl Konvergence je určen na urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů s tím, želepší podmínky pro růst a zaměstnanost prostřednictvím zvýšení kvality investic do hmotného a lidského kapitálu, rozvoje inovací a znalostní společnosti, zlepšení schopnosti přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám, ochrany a zlepšování životního prostředí a výkonnostní správy.“*²⁸

Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“- podporuje atraktivnost a konkurenceschopnost regionů, zaměstnanost, hospodářské a sociální změny, ochranu životního prostředí,

Cíl „Evropská územní spolupráce“ – podporuje nadnárodní, meziregionální a přeshraniční spolupráci. Zároveň byly stanoveny základní priority, tj. zvýšení atraktivnosti regionů EU, aby se staly zajímavými pro zaměstnávání a investování, zlepšení inovací a znalostí, vytváření kvalitnějších pracovních míst.

3.1.3.2 Finanční prostředky pro období 2007-2013

Finální objem prostředků byl schválen 16. prosince 2006 na summitu Evropské rady. Částka 862, 4 mld. EUR představuje cca 1,05% hrubého národního důchodu EU, zhruba třetina je pak určena na regionální politiku.

²⁸ WOKOUN, René, MALINOVSKÝ, Jan, DAMBORSKÝ, Milan, BLAŽEK, Jiří A KOLEKTIV AUTORŮ. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2008. ISBN 80-7201-699-0. S. 368.

Rozdělení finančních prostředků mezi členské státy:²⁹

- Původní členské země 51,7%
- Nové členské země 48,3%

Rozdělení mezi jednotlivé cíle regionální politiky

- Cíl Konvergence 81,9%
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost 15,7%
- Evropská územní spolupráce 2,4%

Pro toto období získala Česká republika z fondů EU až 26,7 mld. EUR. Strukturální fondy v tomto období již nefinancují jednotlivé akce, ale podporují rozvojové programy s vlastním rozpočtem, vymezenými prioritami a opatřeními.

3.1.3.3 Územní jednotky pro strukturální politiku Evropské unie

V Evropské unii byla pro statistické potřeby a pro účely dělení regionů dle jednotlivých cílů strukturální a regionální politiky zavedena tzv. NUTS (nomenklatura územních statistických jednotek).

„Hlavním smyslem tohoto nařízení je vytvořit společnou statistickou klasifikaci územních jednotek, dále jen NUTS, která by umožňovala sběr, sestavování a šíření harmonizovaných regionálních statistik ve Společenství.“³⁰

NUTS 1 – územní jednotka velkých oblastí daného státu (země, makroregion),

NUTS 2 - nižší jednotka, obvykle střední část daného státu,

NUTS 3 – nejnižší úroveň (okresy, případně kraje).

Tabulka č. 2 - Správní členění v rámci regionální politiky EU

Úroveň	Minimální počet obyvatel	Maximální počet obyvatel
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	80 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: zpracováno dle Systém správního členění v rámci regionální politiky EU, <https://www.euroskop.cz>

²⁹ WOKOUN, René, MALINOVSKÝ, Jan, DAMBORSKÝ, Milan, BLAŽEK, Jiří A KOLEKTIV AUTORŮ. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2008. ISBN 80-7201-699-0. S. 374.

³⁰ tamtéž, S. 335.

3.1.3.4 Programové dokumenty pro období 2007-2013

Hlavním dokumentem, ze kterého členské státy vycházejí při stanovování národních strategických priorit, jsou Strategické zásady společenství, dokument, který navrhuje Evropská komise a schvaluje Evropský parlament. Programové dokumenty koordinuje Řídící a koordinační výbor, zastoupený orgány státní správy, regiony soudržnosti a dalšími subjekty.

Strategické obecné zásady společenství (SOZS)- strategický dokument pro regionální politiku EU, který obsahuje priority politiky a zásady sociální a hospodářské soudržnosti. Tento dokument také obsahuje doporučení jak co nejlépe využít finanční prostředky pro toto období. Na základě SOZS každý členský stát EU připravuje tzv. Národní strategický referenční rámec.³¹

Národní rozvojový plán (NRP)- určuje priority budoucího vývoje České republiky, pro toto období byly stanoveny následující priority: lidské zdroje, vysoké školy, podnikání, inovace, znalostní ekonomika, infrastruktura, regionální disparity. Tyto priority jsou dále rozpracovány do dílčích cílů a následně do konkrétních operačních programů. Je základem pro tvorbu Národního strategického referenčního rámce.

Národní strategický referenční rámec (NSRR)- jedná se o dokument vypracovaný Českou republikou a následně schválený Evropskou komisí. Obsahuje seznam operačních programů, jejichž prostřednictvím jsou realizovány jednotlivé prioritní osy. Dělí se na strategickou část, která obsahuje priority cíle v souladu se strategickými zásady společenství a operační, která obsahuje jednotlivé operační programy včetně finanční částky určené pro daný program.³²

Operační programy (OP) – určují konkrétní využití finančních prostředků dle jednotlivých priorit a opatření. Prostřednictvím operačních programů jsou čerpány finanční prostředky ze strukturálních fondů EU, v rámci konkrétních dotačních titulů.

³¹ MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S. 33

³² PÍCHOVÁ, Božena, ABRHÁM, Josef a HELÍSEK, Mojmír. *Česká Republika a EU: Ekonomika - Měna Hospodářská politika*. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4. S. 71

Česká republika pro toto období připravila dvacet čtyři operačních programů, oproti ostatním zemím je to nejvíce, například Irsko a Slovinsko mají pouze tři operační programy, Slovensko a Rakousko jedenáct.³³

3.1.3.5 Operační programy pro období 2007-2013

Cíl Konvergence – určen pro všechny regiony ČR s výjimkou hlavního města Prahy je naplňován prostřednictvím operačních programů:

- OP Doprava - určený pro financování projektů v rámci dopravy a dopravní politiky České republiky, zejména zlepšení dopravní dostupnosti, efektivnosti, především v nadregionálním a evropském významu,
- OP Podnikání a Inovace – vychází z operačního programu předešlého období Průmysl a inovace, je určen pro podporu malého a středního podnikání, zejména rozvoj konkurenceschopnosti, podnikání, inovace v oblasti průmyslu a služeb, ale také rozvoj vědy a výzkumu,
- OP Životní prostředí- ochrana životního prostředí a zlepšování jeho kvality, které patří do jednoho z principů udržitelného rozvoje, tak aby se Česká republika stala atraktivnější jak pro obyvatele, tak i pro investory,
- OP Výzkum a vývoj pro inovace- podpora výzkumu, inovačního a vývojového potenciálu České republiky, znalostní ekonomiky, které by mělo směřovat k vytváření dalších pracovních míst, zvýšení konkurenceschopnosti,
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost- financován z Evropského sociálního fondu, projekty by měly směřovat ke zvýšení zaměstnanosti, posílení pozice osob ohrožených sociálním vyloučením,
- Regionální operační programy – pro období 2007-2013 je určeno sedm regionálních operačních programů, jsou určeny na řešení problémů jednotlivých regionů České republiky, zahrnují dopravu, cestovní ruch, rozvoj měst i venkova.

Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – podporuje regiony, které nespádají pod cíl Konvergence, je naplňován prostřednictvím operačních programů

³³ PŘICHYSTAL, Aleš. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU : aneb jak uvařit dobrý projekt*. Nymburk : VEGA-L, 2008. ISBN 978-80-86757-94-0. S. 21.

- Operační program Konkurenceschopnost- čerpá finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj, směřuje k posílení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti,
- Operační program Adaptabilita – financován z Evropského sociálního fondu, posílení konkurenceschopnosti prostřednictvím zvýšení zaměstnanosti a výkonosti lidských zdrojů.

Cíl Evropská územní spolupráce – zahrnuje pět operačních programů, cílem je integrace příhraničních oblastí České republiky

- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Slovensko
- OP Mezuregionální spolupráce- zaměřuje se na spolupráci na projektech mezi členskými zeměmi EU, Norska a Švýcarska, zejména výměna zkušeností směřující ke zvýšení efektivity regionálního rozvoje a také ekonomiky.
- OP Nadnárodní spolupráce – navazuje na Iniciativu INTERREG IIIB.³⁴

3.1.4 Budoucí období 2014-2020

3.1.4.1 Nová podoba politiky hospodářské a sociální soudržnosti

29. června 2011 byl zveřejněn Evropskou komisí návrh podoby politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro další období 2014-2020. Pro kohezní politiku je vyčleněno 36,7% z rozpočtu Evropské unie tj. cca 376 mld. EUR. Návrh rozděluje finanční prostředky následovně:

- **Cíl 1 Konvergence**
typ regionu - HDP je nižší než 75% průměru HDP na obyvatele zemí EU-27
částka: 162 mld. EUR
- **Přechodné regiony (nová kategorie)**
typ regionu – HDP ve výši 75–90 % průměru HDP na obyvatele EU-27
částka: 38,9 mld. EUR

³⁴ PÍCHOVÁ, Božena, ABRHÁM, Josef a HELÍSEK, Mojmír. *Česká Republika a EU: Ekonomika - Měna Hospodářská politika*. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4. S. 77-78.

- **Cíl 2 Konkurenceschopnost**
typ regionu - HDP vyšší než 90% průměru HDP na obyvatele EU-27
částka: 53,1 mld. EUR
- **Cíl 3 – Evropská územní spolupráce**
částka: 11, 7 mld. EUR
- **Fond soudržnosti**
částka: 68,7 mld. EUR
- **nový Nástroj k propojení Evropy (Infrastrukturní fond)**
částka: 40 mld. EUR

Infrastrukturní fond bude řízen přímo Evropskou komisí, bez této částky se jedná zhruba o 5% pokles oproti stávajícímu období.³⁵

Novinkou je tzv. výkonnostní prémie ve výši 5% z objemu finančních prostředků daného státu, která bude poskytnuta členským státům, které nejlépe plní závazky ve vztahu k cílům Strategie Evropa 2020. Pomocí Strategie 2020 se EU se snaží o překonání hospodářské krize, vytvořit lepší podmínky pro konkurenceschopnou ekonomiku, vyšší zaměstnanost, jejím cílem je dosáhnout inteligentního, udržitelného a inkluzivního hospodářského růstu.³⁶

Přechodné regiony (75-90% HDP EU) se mají rozdělit na dvě skupiny, konvergenční regiony (pod 75% HDP EU) obdrží dvě třetiny alokace, ostatní pak obdrží sníženou podporu, obě kategorie regionů pak mohou obdržet podporu, vyjma EFS, na opatření pro oblast energetiky, obnovitelné zdroje, konkurenceschopnost, malé a střední podnikání. Evropský sociální fond bude mít pak různé objemy pro každé kategorie regionů, 25% konvergenční, 40% přechodné, 52% konkurenceschopné regiony.

Hlavní obsahem návrhu je:

- předurčenost prostředků ve vysoké míře a tím snížení prostoru pro stát směřovat výdaje dle vlastních potřeb

³⁵ *Evropská komise: Evropa 2020* [online]. [cit. 2012-06-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm

³⁶ *Strukturální fondy: Informace o fondech. Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2012-05-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

- menší koncentrace na konvergenční regiony
- posílení rozhodovací moci EK (výkonnostní prémie na úrovni EU a nový Nástroj k propojení Evropy)³⁷

V programovém období 2014-2020 bude alokováno pro Českou republiku cca 20,5 mld. EUR, objemem poskytnutých prostředků v přepočtu na obyvatele se tak řadíme na 4. místo ze všech zemí EU. Oproti současnému období 2007-2013, kdy je alokováno 26,7 mld. EUR došlo k poklesu, který byl však očekáván z důvodů plánovaných úspor v připravovaném unijním rozpočtu.³⁸

3.1.4.2 Změny oproti současnému období 2007-2013

Nové období přinese následující změny:

- **Širší rozsah finančních nástrojů**

Oproti současnému období mohou členské státy a řídicí orgány tyto nástroje uplatňovat pro veškeré tematické cíle spadající do OP i pro všechny fondy, důležitá je účinnost a účelovost. Jsou dána jasná pravidla, která umožní kombinovat finanční nástroje a ostatní formy podpory, např. granty. Na základě nového ustanovení se finanční nástroje budou navrhnout na základě ex ante hodnocení, které lépe určí potřeby trhu, investiční potřeby atd.

- **Nové možnosti provádění**

Vzhledem k odlišnosti operačního prostředí pro finanční nástroje (administrativní kapacita, odborné znalosti na technické úrovni), které jsou důležité pro úspěšné provádění, navrhla Komise různé možnosti používání nástrojů, členské státy tak mohou vybrat pro ně nejlepší řešení. Podpora bude poskytována na dva druhy fin. nástrojů:

1. **Finanční nástroje na úrovni EU** – příspěvek OP k finančním nástrojům bude určen na investice příslušného regionu, které spadají pod operační program a ze kterého jsou prostředky poskytnuty.

³⁷ Ministerstvo pro místní rozvoj: Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky, obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013. [online]. [cit. 2012-05-06]. Dostupné z: www.mmr.cz

³⁸ Boj o sedmiletý rozpočet EU. *Euroskop.cz* [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/46/21946/clanek/on-line-boj-o-sedmilety-rozpocet-eu/>

2. Finanční nástroje na úrovni regionu - řídicí orgány mohou přispět na

- a) nově vytvořené nebo již existující finanční nástroje
- b) standardizované nástroje, které jsou běžné dostupné

- **Flexiblnější možnosti spolufinancování**

Finanční nástroje na úrovni EU – vznikne samostatná prioritní osa, kde příspěvek může dosáhnout výše 100%.

Finanční nástroje na regionální úrovni – bude možné využít příspěvků časově rozvržených, při výpočtu časově rozvržených příspěvků je nutné brát v úvahu požadavky daného fin. nástroje v období do dvou let a také zůstatek podpory, která byla již vyplacena, ale nevyužita v rámci daného operačního programu, včetně vnitrostátních příspěvků.

- **Jasná pravidla finančního řízení**

- **Zjednodušené vykazování o postupu provádění**

Vykazování údajů o použití zdrojů fondů je důležité pro všechny zúčastněné strany, umožňuje učinit si představu o jejich využívání a zároveň přijmout opatření v případě jejich neefektivity.

Souhrnně lze konstatovat, že návrh pro nové programovací období přináší členským státům možnost větší flexibility v navrhování příslušných programů (možnost výběru financování prostřednictvím finančních nástrojů nebo grantů), umožňuje výběr vhodného finančního nástroje a zároveň budou finanční nástroje více přizpůsobeny potřebám regionů a finanční prostředky zpřístupněny dalším socio-ekonomickým subjektům.³⁹

³⁹ FINANČNÍ NÁSTROJE POLITIKY SOUDRŽNOSTI 2014-2020. In: *Evropská komise* [online]. [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_cs.pdf

3. 2 Financování strukturální politiky v České republice

3.2.1 Obecné principy financování

3.2.1.1 Strukturální fondy

„Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.“⁴⁰

Prvním strukturálním fondem byl Evropský sociální fond, který vznikl v roce 1957, v roce 1962 vzniká Orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a v roce 1975 vznikl Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF). Další strukturálním fondem od roku 1993 je Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG), který byl od roku 2007 nahrazen Evropským rybářským fondem (EFF). V roce 2007 pak vzniká Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a nahrazuje tak Orientační sekci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Zpočátku fondy podporovaly projekty, které spíše odpovídaly národním zájmům členských zemí než představám Společenství.

Změna ve využívání strukturálních fondů nastala v roce 1988 Nařízením Rady EHS. Jedná se o první reformu strukturálních fondů. Přestaly se podporovat projekty, které vycházely pouze z národních zájmů, ale hlavním se stal požadavek, aby projekty co nejvíce odpovídaly některému z prioritních cílů Společenství. *„Dosavadní praxe využívání zdrojů ze strukturálních fondů ukázala na neefektivní zacházení s finančními prostředky, na duplicitu a netransparentnost, to zejména v případě podpory těžké akce z více zdrojů. Rovněž se ukázalo, že kontrola vynakládaných prostředků je nedostatečná“⁴¹*

Reforma řešila i tento problém, projekty se začaly sledovat nejen v jejich průběhu, ale projekt začal být hodnocen z hlediska přínosů a efektů již před zahájením projektu. Tyto efekty byly zároveň hodnoceny také na konci projektu z hlediska dopadů zejména na řešení daného problému.

⁴⁰ Strukturální fondy: Informace o fondech. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2012-05-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

⁴¹ BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. ISBN 978-807-7400-111-6. S. 95-96.

Další část znamenala změnu v systému rozdělování finančních prostředků, finanční prostředky nebyly rozdělovány mezi členské státy, ale byly rozděleny mezi prioritní cíle, s tím, že nejvíce jich spadalo pod cíl 1, který byl zaměřen na pomoc slabším regionům, zároveň došlo k výraznému navýšení finančních prostředků. Z důvodu zamezení duplicity bylo každé opatření financované jenom z jednoho fondu, tato pravidla platila do roku 1999. Nová změna činnosti fondů byla vyvolána především nutností zjednodušit legislativu, snížit počet prioritních cílů z důvodu odstranění duplicity a růstu transparentnosti.

Evropský sociální fond (ESF)- nejstarší ze strukturálních fondů, od roku 1957 se zaměřuje na podporu projektů při hledání nových pracovních příležitostí a zvyšování kvalifikace. *„Jeho posláním je předcházet nezaměstnanosti a bojovat s ní, umožnit pracovní síle v EU a evropským podnikům takové zázemí, které by jim dovolilo využít nových příležitostí a zároveň by je ochránilo před problémy na trhu práce. Pomáhá rozvíjet schopnosti lidí, zejména těch, kteří mají zvláštní problémy s hledáním práce, udržením zaměstnání nebo návratem na pracoviště po delší nepřítomnosti.“*⁴²

Politika Evropského sociálního fondu má pět základních oblastí:

1. Rozvoj, podpora a prevence nezaměstnanosti
2. Rovné příležitosti na trhu práce s důrazem na jedince vyloučené ze společnosti (zdravotně postižené, etnické menšiny)
3. Podpora školení, vzdělávání, poradenství
4. Podpora inovací, flexibilní organizace práce, kvalifikované a vzdělané pracovní síly, rozvoj podnikání, podmínek pro vytváření nových pracovních míst, rozvoj lidského potenciálu ve vědě a výzkumu
5. Opatření umožňující zlepšení postavení žen na trhu práce, rozvoj jejich kariéry, nové pracovní příležitosti

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) – hlavním posláním tohoto fondu je odstraňování regionálních nerovností v rámci Evropské unie, podpora trvale udržitelného rozvoje.

⁴² WOKOUN, René, LUKÁŠ, Zdeněk, KOUŘILOVÁ, Jana. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IFEC s.r.o., 2002. ISBN 80-864 12-18-0. S. 36-37.

Hlavní oblasti podpory:

1. Investice k zachování nebo vytvoření stálých pracovních míst
2. Investice do infrastruktury
3. Podpora aktivit a rozvoje malého a středního podnikání
4. Technická pomoc

Fond soudržnosti tzv. Kohezní fond – nezařazuje se mezi strukturální fondy, podporu poskytuje členským státům, jejichž HDP je nižší než 90% průměru HDP zemí EU. Podpora směřuje do dvou oblastí:

1. Projekty životního prostředí, trvale udržitelného rozvoje
2. Projekty dopravní infrastruktury⁴³

3.2.1.2 Zásady a principy financování

Pro programové období 2007-2013 byly stanoveny tyto zásady (principy):

- **Doplňkovost, provázanost, koordinace, soulad**
doplňkovost – vzájemná provázanost činností, politik a priorit členského státu a Společenství
koordinace- zamezení možné duplicity při financování
- **Princip partnerství** – znamená úzkou spolupráci orgánů na místní, regionální a národní úrovni s Evropskou komisí. „*Partnerství se uplatňuje především ke vztahu k operačním programům. Zahrnuje jejich přípravu a provádění, ale i monitorování a hodnocení.*“⁴⁴
- **Princip adicionality neboli doplňkovosti** - jedná se o spolufinancování projektů, prostředky ze strukturálních fondů EU slouží pouze jako doplněk výdajů členských států. Členské státy nemohou prostředky z EU využívat jako náhradu za své výdaje. Smyslem tohoto principu je, aby poskytnuté prostředky z Evropské unie byly doplněny určitou finanční částkou ze strany příjemce podpory (státního, regionálního či místního rozpočtu, úvěrů či soukromých zdrojů).

⁴³ WOKOUN, René, LUKÁŠ, Zdeněk, KOUŘILOVÁ, Jana. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Praha: IFEC s.r.o., 2002. ISBN 80-864 12-18-0. S. 43.

⁴⁴ BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. ISBN 978-807-7400-111-6. S. 51.

- **Programování, rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace**
programování - prostředky jsou rozdělovány z fondů na předem schválené programy, prostřednictvím konkrétních projektů,
rovnost žen a mužů, zákaz diskriminace - členské státy EU musí přijmout opatření, která v případě poskytování prostředků z fondů zamezí diskriminaci na základě původu, rasy, náboženství a potlačování rovnosti mužů a žen.
- **Územní úroveň provádění**
- **Udržitelný rozvoj** - jedná o zhodnocení dopadů projektu, průběhu projektu o jeho monitorování a po ukončení realizace zhodnocení přínosů projektu.

3.2.2 Monitoring a kontrola

Monitorování je proces, který sleduje dodržování pravidel a postupů, jeho smyslem je zjistit pokrok v realizaci projektu a to během celého průběhu projektu.⁴⁵ Je jedním z pěti principů regionální politiky EU. Jedná se o porovnání skutečného stavu projektu se stavem plánovaným. „*Monitoring kontroluje, zda jsou prostředky efektivně využívány, umožňuje včasné identifikovat potencionální rizika a hledá cesty jak jim předejít.*“⁴⁶

Z časového hlediska dělíme proces monitorování do tří etap:

1. Etapa přípravná (ex-ante) – zahrnuje monitorování programu před jeho zahájením, hodnocení očekávaných přínosů, ekonomických a dalších vlivů, cílem je prokázat vhodnost programu k řešení problému daného regionu.
2. Etapa průběžné realizace (interim, on going) – hodnocení projektu během jeho realizace.
3. Etapa po skončení realizace (ex-post)- posuzuje efektivnost a účelovost využití finančních prostředků, musí být provedena nejpozději do 3 let od ukončení projektu, projekt má prokázat, že byl splněn časový harmonogram, rozpočet a byly naplněny ukazatele, na základě kterých byla poskytnuta podpora.

⁴⁵ TAUER, Vladimír; ZEMÁNKOVÁ, Helena; ŠUBRTOVÁ, Jana. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno : Computer Press, a.s., 2009. ISBN 978-80-251-2649-3. S. 20

⁴⁶ MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno : Barrister&Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5. S. 193

Z hlediska věcného rozeznáváme:

1. Finanční monitoring – má za úkol sledování, ověřování a hodnocení plánovaných dat a jejich porovnání s předpokládanou finanční realizací projektu.
2. Technický monitoring - se odvíjí od věcného zaměření projektu, shromažďuje data v rámci průběhu projektu a to ve formě vstupů a výstupů, technický monitoring slouží jako podklad pro finanční monitoring.

K hodnocení projektů se používá soustava indikátorů:

- indikátory výstupů – odpovídají operačním cílům, uváděny jsou v naturálních jednotkách (např. počet km nových silnic, počet nově vytvořených pracovních míst),
- indikátory výsledků- na úrovni specifických cílů, mohou být uváděny v naturálních i finančních jednotkách (např. zvýšení počtu umístěných osob),
- indikátory dopadů-na úrovni globálních cílů, konečný efekt projektu (např. zlepšení infrastruktury regionu).⁴⁷

3.2.3 Aktivita fondů v ČR

K 4. lednu 2013 bylo podáno 92 083 žádostí o čerpání finančních prostředků v rámci politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti na území České republiky v celkové hodnotě 1 343,2 mld. Kč., tj. o 71,2% více než je celková alokace na období 2007-2013. Nejvyšší počet žádostí ve vztahu k dispozici finančních prostředků zaznamenal Evropský sociální fond, kde počet žádostí převyšoval o cca 135% finanční prostředky alokované tomuto fondu. Mezi programy prvenství v počtu žádostí o dotace zaznamenal program Praha Adaptabilita, kde počet žádostí převýšil o cca 358% finanční alokaci programu, následován ROP Jihozápad ve výši 288,58% alokace.

⁴⁷ BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. ISBN 978-807-7400-111-6. S. 72-75.

Překvapující je stav u objemu podaných žádostí OP Adaptabilita financovaného v rámci Evropského sociálního fondu. Jak již bylo uvedeno, tento fond je určen především na podporu boje s nezaměstnaností, měl by tedy podporovat projekty, které předcházejí nezaměstnanosti, podporovat nové pracovní příležitosti, Praha je však regionem, jehož míra registrované nezaměstnanosti činila pouze 3,95%, tedy výrazně méně oproti ostatním regionům soudržnosti.

Vyřazeno z administrace bylo k 31.12.2012 celkem 37 564 žádostí o dotaci z důvodu nesplnění podmínek dané výzvy nebo z důvodu žádosti o stažení samotným žadatelem v celkové hodnotě 480,5 mld. Kč, tj. 40,8% z celkových žádostí o podporu.

Vydáno bylo 40 149 Smluv o poskytnutí dotace (Rozhodnutí) ve výši 642,7 mld. Kč, tj. cca 81,9% z celkové finanční alokace NSSR, nejvíce pro OP Doprava a ROP Severovýchod.

Proplaceny byly finanční prostředky ve výši 407,9 mld. Kč, což je 52% z celkové finanční alokace. Nevyšší objem proplacených finančních prostředků ve vztahu k alokaci prostředků pro daný program byl proplacen OP Doprava, cca 81% a Regionálnímu operačnímu programu Severovýchod, cca 71%.

Evropské komisi byly předloženy certifikované výdaje v částce 233,0 mld. Kč, tj. 29,8% finančního objemu na programové období 2007-2013.⁴⁸

⁴⁸ MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDŮ SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj: Strukturální fondy* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf

Tabulka č. 3 Finanční objem podaných žádostí pro programové období 2007-2013 v rámci jednotlivých OP (EU + národní zdroje)

Operační program	Fond	Celková alokace podpory 2007-2013	Podané žádosti									
			2008		2009		2010		2011		2012	
			v mil. EUR	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR
OP Doprava	ERDF/ES	6 840,67	4 600,65	67,25	6 183,04	90,39	8 230,10	120,31	8 095,64	118,35	9 035,47	132,08
OP Životní prostředí	ERDF/ES	5 793,56	3 130,87	54,04	5 319,07	91,81	6 063,23	104,65	7 219,94	124,62	9 234,62	159,39
OP Podnikání a Inovace	ERDF	3 676,34	773,10	21,03	2 282,71	62,09	3 815,68	103,79	4 762,71	129,55	6 360,76	173,02
OP Lidské zdroje	ESF	2 209,40	1 318,76	59,69	1 770,73	80,15	2 071,43	93,76	3 356,78	151,93	4 291,98	194,26
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 439,59	0,00	0,00	3 335,49	136,72	3 888,72	159,40	3 769,71	154,52	4 039,84	165,60
Integrovaný operační program	ERDF	1 906,33	182,91	9,59	987,26	51,79	1 900,18	99,68	2 189,49	114,85	2 515,54	131,96
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	2 105,88	806,05	38,28	1 547,96	73,51	2 167,13	102,91	4 770,95	226,55	5 563,85	264,21
OP TP	ERDF	229,35	55,53	24,21	201,70	87,94	260,92	113,76	297,67	129,79	345,76	150,76
ROP SZ	ERDF	896,06	497,16	55,48	1 065,22	118,88	1 331,94	148,64	1 480,41	165,21	1 594,10	177,90
ROP MS	ERDF	862,54	337,43	39,12	647,16	75,03	1 079,07	125,10	1 155,97	134,02	1 398,16	162,10
ROP JV	ERDF	852,18	735,72	86,33	1 058,73	124,24	1 205,80	141,50	1 280,31	150,24	1 437,30	168,66
ROP SM	ERDF	796,74	487,18	61,15	668,58	83,91	989,69	124,22	1 107,49	139,00	1 365,07	171,33
ROP SV	ERDF	794,15	694,54	87,46	895,84	112,81	1 424,30	179,35	1 421,94	179,05	1 655,70	208,49
ROP JZ	ERDF	749,39	809,36	108,00	1 517,74	202,53	1 850,63	246,95	1 897,78	253,24	2 162,59	288,58
ROP SČ	ERDF	673,89	439,47	65,21	712,13	105,67	946,07	140,39	1 129,71	167,64	1 318,64	195,68
OP PK	ERDF	283,93	136,56	48,10	334,20	117,70	511,83	180,27	531,94	187,35	582,82	205,27
OP PA	ESF	133,44	270,84	202,97	395,48	296,37	490,77	367,78	548,13	410,77	611,27	458,09
ESF		4 448,72	1 409,49	31,68	3 714,17	83,49	4 729,32	106,31	8 675,86	195,02	10 467,11	235,28
ERDF		16 423,31	6 841,35	41,66	15 707,96	95,64	21 985,42	133,87	24 032,17	146,33	28 237,99	171,94
FS		10 371,40	6 038,76	58,23	9 500,91	91,61	11 512,79	111,01	12 308,57	118,68	14 808,50	142,78

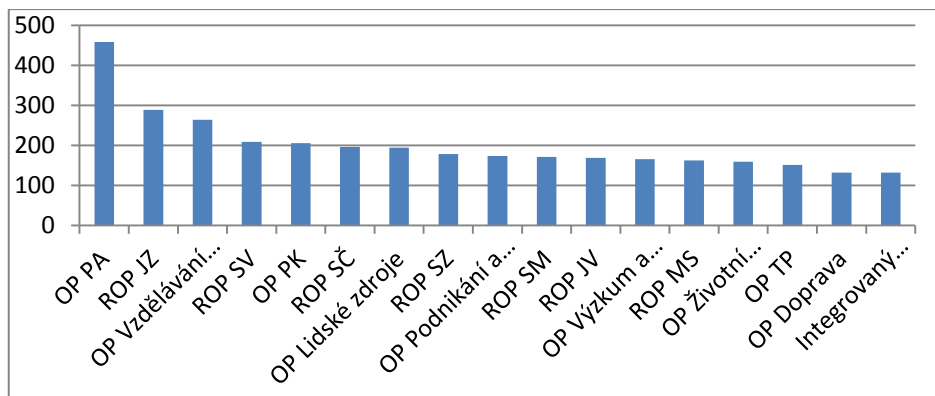
Zdroj: zpracováno dle monitorovací zprávy 2008-2012, www.strukturalni-fondy.cz, stav uveden vždy k 31.12. příslušného roku (vlastní zpracování)

Evropský sociální fond- k 31.12.2012 činil objem podaných žádosti financovaných z tohoto fondu 235,28%, tedy o cca 135% více než je alokace pro tento fond. Nejvíce žádostí o podporu ESF bylo podáno v rámci OP Praha Adaptabilita, kde objem podaných žádostí dosáhl 458% alokace.

Evropský fond regionálního rozvoje- ke 31.12.2012 dosáhl objem podaných žádostí financovaných tímto fondem cca 172% alokace, z operačních programů financovaných ERDF bylo podáno nejvíce žádostí v rámci ROP Jihozápad, 288,58%.

Fond soudržnosti – spolufinancuje OP Doprava a OP Životní prostředí, objem podaných žádostí dosáhl k 31.12.2012 cca 143% alokace daného fondu.

Graf č. 2 Operační programy dle objemu podaných žádostí k celkové alokaci (%)

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturalni-fondy.cz, stav uveden k 31.12.2012 v % (vlastní zpracování)

V objemu podaných žádostí má prvenství Operační program Praha Adaptabilita, naopak nejmenší objem žádostí o dotaci k celkové alokaci byl zaznamenán v rámci OP Doprava a Integrovaného operačního programu.

Tabulka č. 4 Finanční objem projektů vázaných Smlouvou, Rozhodnutím pro programové období 2007-2013 v rámci jednotlivých OP (EU + národní zdroje)

Operační program	Fond	Celková alokace podpory 2007-2013 v mil. EUR	Projekty vázané smlouvou, Rozhodnutím									
			2008		2009		2010		2011		2012	
			v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %
OP Doprava	ERDF/ES	6 840,67	2 502,92	36,59	2 209,88	32,31	6 583,19	96,24	6 611,20	96,65	6990,43	102,19
OP Podnikání a Inovace	ERDF	3 676,34	230,17	6,26	944,14	25,68	1 765,75	48,03	2 613,74	71,10	3228,36	87,81
OP Lidské zdroje	ESF	2 209,40	748,16	33,86	1 258,07	56,94	1 641,81	74,31	1 623,51	73,48	1929,16	87,32
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 439,59	0,00	0,00	89,61	3,67	665,14	27,26	2 017,24	82,69	2243,68	91,97
Integrovaný operační program	ERDF	1 906,33	11,92	0,63	424,05	22,24	990,16	51,94	1 344,22	70,51	1548,54	81,23
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	2 105,88	276,90	13,15	635,49	30,18	857,31	40,71	1 216,21	57,75	1910,56	90,73
OP TP	ERDF	229,35	0,00	0,00	73,22	31,92	140,94	61,45	161,42	70,38	173,56	75,67
ROP SZ	ERDF	896,06	242,76	27,09	393,07	43,87	600,71	67,04	671,85	74,98	730,89	81,57
OP Životní prostředí	ERDF/ES	5 793,56	1 151,82	19,88	1 678,51	28,97	946,60	16,34	1 537,71	26,54	2322,32	40,08
ROP MS	ERDF	862,54	86,09	9,98	174,22	20,20	372,72	43,21	566,53	65,68	717,88	83,23
ROP JV	ERDF	852,18	209,71	24,61	449,63	52,76	597,26	70,09	709,16	83,22	785,35	92,16
ROP SM	ERDF	796,74	71,85	9,02	311,46	39,09	368,29	46,22	468,44	58,79	570,98	71,66
ROP SV	ERDF	794,15	158,10	19,91	392,91	49,47	543,40	68,42	722,06	90,92	782,55	98,54
ROP JZ	ERDF	749,39	125,44	16,74	265,10	35,38	385,55	51,45	591,93	78,99	695,94	92,87
ROP SČ	ERDF	673,89	115,70	17,17	193,19	28,67	380,67	56,49	518,71	76,97	623,51	92,52
OP PK	ERDF	283,93	6,52	2,30	132,13	46,54	229,51	80,83	239,71	84,43	249,54	87,89
OP PA	ESF	133,44	29,59	22,17	47,17	35,35	2 466,10	73,22	85,29	63,92	102,47	76,79
ESF		4 448,72	346,55	7,79	1 940,72	43,62	2 596,82	58,37	2 925,01	65,75	3942,19	88,61
ERDF		16 423,31	1 795,26	10,93	5 146,36	31,34	8 678,60	52,84	12 377,19	75,36	14271,84	86,90
FS		10 371,40	3117,73	30,06	2584,76	24,92	5 891,28	56,80	6 396,74	61,68	7391,73	71,27

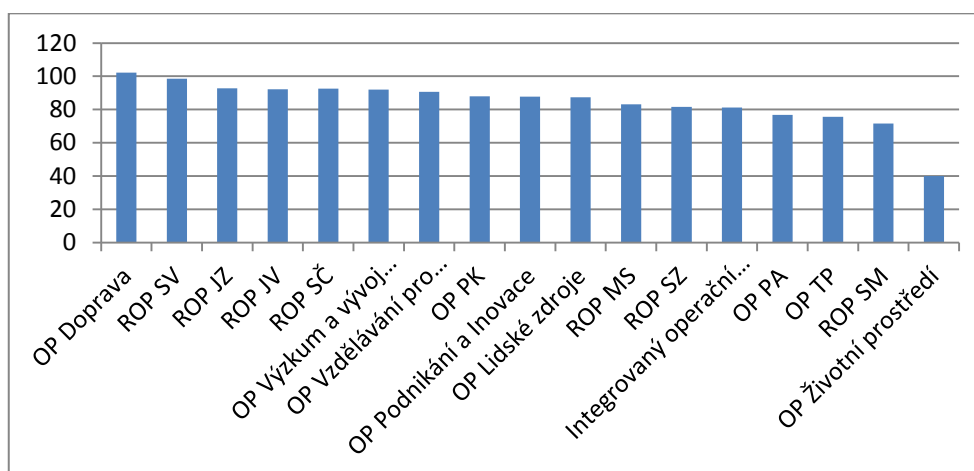
Zdroj: zpracováno dle monitorovací zprávy 2008-2012, www.strukturalni-fondy.cz, stav uveden vždy k 31.12. příslušného roku (vlastní zpracování)

Evropský sociální fond- k 31.12.2012 bylo vázáno Smlouvou, Rozhodnutím 88,6% alokace fondu. Nejvíce v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, celkem 90,73%.

Evropský fond regionálního rozvoje – 86,90% alokace fondu bylo vázáno k 31.12.2012 Smlouvou, Rozhodnutím, nejvíce z OP Doprava 102,19%, který je však financován i v rámci Fondu soudržnosti, naopak nejméně OP Životní prostředí 40,8%.

Fond soudržnosti- objem Smluv, Rozhodnutí činil ke konci roku 2012 cca 71% alokace fondu, fond spolufinancuje OP Doprava a OP Životní prostředí.

Graf č. 3 Operační programy dle objemu projektů vázaných Smlouvou, Rozhodnutím k celkové alokaci, stav uveden k 31.12.2012 v %

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturalni-fondy.cz, stav uveden k 31.12.2012 v % (vlastní zpracování)

Objemem podepsaných Smluv se operační programy pohybují v rozmezí 70-90% alokace, výjimkou je OP Životní prostředí, kde objem uzavřených Smluv, Rozhodnutí dosáhl pouze 40,08% alokace.

Tabulka č. 5 Finanční objem certifikovaných výdajů pro programové období 2007-2013 v rámci jednotlivých OP (EU + národní zdroje)

Operační program	Fond	Celková alokace podpory 2007-2013 v mil. EUR	Certifikované výdaje									
			2008		2009		2010		2011		2012	
			v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %
OP Doprava	ERDF/ES	6 840,67	0,00	0,00	398,14	5,82	1 138,49	16,64	1 109,05	16,21	2 035,62	29,76
OP Životní prostředí	ERDF/ES	5 793,56	6,18	0,11	90,42	1,56	431,04	7,44	419,90	7,25	1 449,40	25,02
OP Podnikání a Inovace	ERDF	3 676,34	0,00	0,00	190,52	5,18	346,38	9,42	699,36	19,02	1 181,80	32,15
OP Lidské zdroje	ESF	2 209,40	0,00	0,00	1,12	0,05	224,60	10,17	479,26	21,69	791,06	35,80
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 439,59	0,00	0,00	0,00	0,00	1,55	0,06	53,36	2,19	252,98	10,37
Integrovaný operační program	ERDF	1 906,33	0,00	0,00	6,02	0,32	103,80	5,45	284,05	14,90	482,01	25,28
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	2 105,88	0,00	0,00	0,20	0,01	33,57	1,59	168,82	8,02	476,18	22,61
OP TP	ERDF	229,35	0,00	0,00	2,71	1,18	19,90	8,68	45,88	20,00	68,39	29,82
ROP SZ	ERDF	896,06	0,00	0,00	14,42	1,61	136,37	15,22	212,12	23,67	218,96	24,44
ROP MS	ERDF	862,54	2,62	0,30	31,64	3,67	146,26	16,96	246,49	28,58	361,08	41,86
ROP JV	ERDF	852,18	0,00	0,00	27,44	3,22	282,08	33,10	411,07	48,24	498,13	58,45
ROP SM	ERDF	796,74	0,00	0,00	49,69	6,24	6 404,90	803,89	336,68	42,26	421,08	52,85
ROP SV	ERDF	794,15	1,28	0,16	27,51	3,46	240,50	30,28	363,42	45,76	374,39	47,14
ROP JZ	ERDF	749,39	1,96	0,26	25,02	3,34	26,17	3,49	229,62	30,64	334,36	44,62
ROP SČ	ERDF	673,89	0,00	0,00	27,91	4,14	87,93	13,05	212,85	31,59	217,98	32,35
OP PK	ERDF	283,93	0,00	0,00	20,48	7,21	39,77	14,01	41,08	14,47	93,41	32,90
OP PA	ESF	133,44	0,00	0,00	0,17	0,12	16,66	12,49	38,26	28,67	61,12	45,81
ESF		4 448,72	0,00	0,00	1,49	0,03	274,84	6,18	686,34	15,43	1 328,37	29,86
ERDF		16 423,31	6,23	0,04	635,43	3,87	2 284,83	13,91	3 720,83	22,66	5 464,04	33,27
FS		10 371,40	5,82	0,06	276,50	2,67	969,16	9,34	944,09	9,10	2 524,40	24,34

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zprávy 2008-2012, www.strukturalni-fondy.cz, stav uveden vždy k 31.12. příslušného roku (vlastní zpracování)

Evropský sociální fond- k 31.12.2012 bylo v rámci ESF certifikováno pouze 29,86% alokovaných prostředků ROP SZ

Evropský fond regionálního rozvoje – 33,27% alokace dosáhla certifikace v rámci tohoto fondu, nejvíce v rámci ROP JV 58,45% certifikace.

Fond soudržnosti- nejméně certifikovaných výdajů má FS, pouze 24,34%

Hodnota certifikovaných výdajů v rámci všech fondů je velmi nízká, tato situace může způsobit nevyčerpání alokovaných prostředků ve stanové lhůtě z důvodu nesplnění pravidla n+3/n+2. Dle pravidla n+3/n+2 musí být finanční prostředky alokované pro období 2007-2013 vyčerpány do konce roku 2015, pro alokace 2008-2010 platí n+3, pro alokace 2011-2012 pravidlo n+2.

3.2.3.1 Věcné naplňování strategických cílů NSRR

Vyhodnocení věcného naplňování strategických cílů NSRR probíhá pomocí indikátorů určených pro daný cíl

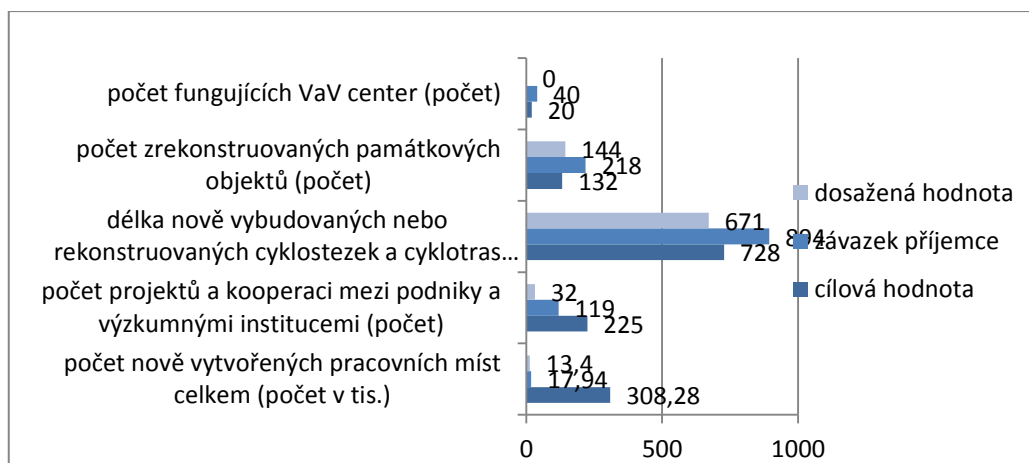
Cíl 1 – Konkurenceschopná česká ekonomika

„Cíl je zaměřen na podporu konkurenceschopného podnikatelského sektoru, podporu kapacit pro výzkum a vývoj (dále VaV), udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví. Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v ČR zvyšováním jeho produktivity. Zároveň jde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice. Výsledkem má být zdravá ekonomika, která je základem pro udržitelný hospodářský růst.“⁴⁹

Tento cíl je naplňován prostřednictvím OP Podnikání a Inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace. Integrovaný OP a Regionální operační programy naplňují tento cíl prostřednictvím působení v cestovním ruchu. Hlavní aktivitou tohoto cíle je Zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků, ta je uskutečňována především prostřednictvím OP Podnikání a inovace, u tohoto programu je však naplňování indikátorů složitější, jedním z důvodů je, že některé projekty jsou dlouhodobé a výsledky budou promítnuty až v období udržitelnosti. Další významnou aktivitou, která směřuje k naplňování tohoto cíle je Rozvoj kapacit VaV pro posílení inovací prostřednictvím OP Výzkum a vývoj pro inovace. Vyvážený rozvoj cestovního ruchu je poslední podporovanou aktivitou tohoto cíle prostřednictvím Integrovaného OP a regionálních OP.

⁴⁹MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013. Ministerstvo pro místní rozvoj: *Strukturální fondy* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf

Graf č. 4 Vybrané indikátory pro Cíl 1 – Konkurenceschopná česká ekonomika

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturalni-fondy.cz

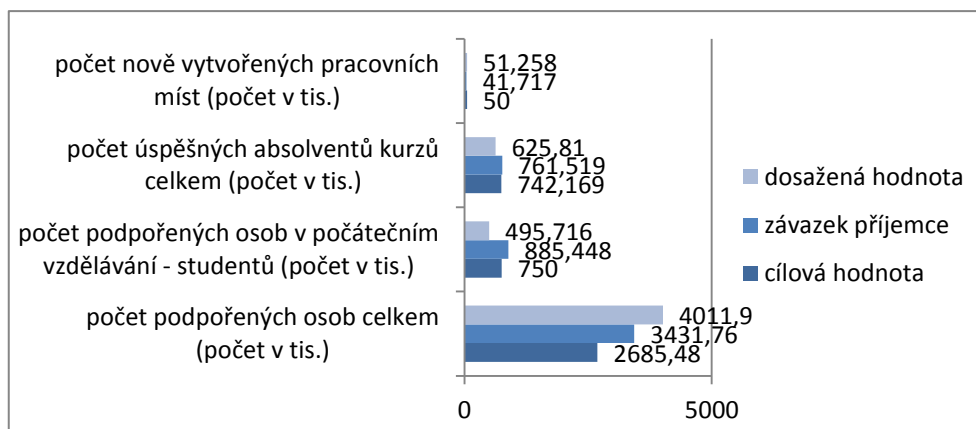
Plnění indikátorů je uspokojivé, některé indikátory, například délka nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných stezek a cyklotras, počet zrekonstruovaných památkových objektů, zejména spadající pod OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný OP a regionální OP, jsou přezávazkované. Důvodem přezávazkování je podhodnocení cílových hodnot, ale také vysoké procento v prostředcích vázaných Smlouvou, Rozhodnutím.

Cíl 2- Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

V rámci tohoto cíle jsou podporovány zejména tzv. měkké projekty, které mají za cíl podporu kvalifikované a flexibilní pracovní síly, efektivitu ve veřejné správě, rozvoj znalostní ekonomiky prostřednictvím moderního vzdělávacího systému.

Tento cíl je naplňován především z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnosti a OP Praha Adaptabilita.

Graf č. 5 Vybrané indikátory pro Cíl 2 Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

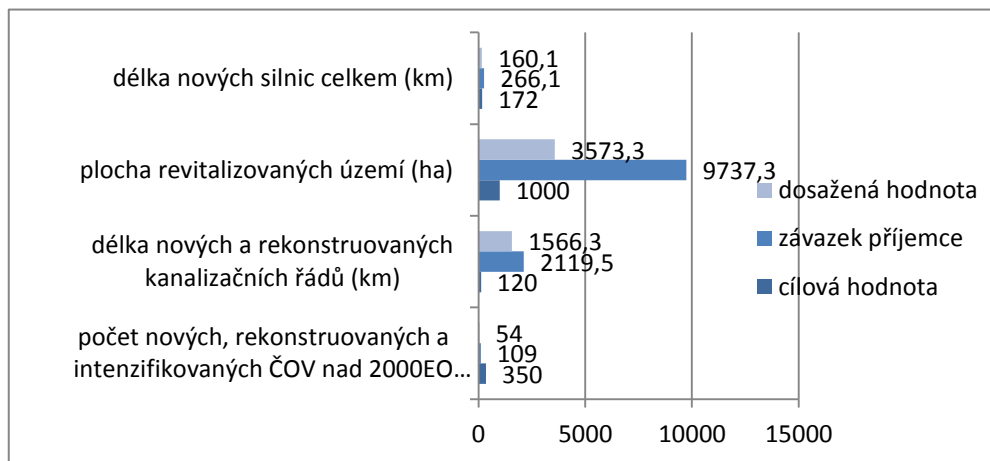
Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturalni-fondy.cz

Plnění indikátorů v rámci tohoto cíle je uspokojivé, mezi indikátory patří například Počet úspěšných absolventů kurzu, počet dostupných programů prevence a další.

Cíl 3 – Atraktivní prostředí

Zlepšení životního prostředí, dopravní dostupnosti, úspory energie spadá pod cíl 3, který je naplňován prostřednictvím OP Doprava a OP Životní prostředí.

Graf č. 6 – Vybrané indikátory pro Cíl 3 Atraktivní prostředí

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturalni-fondy.cz

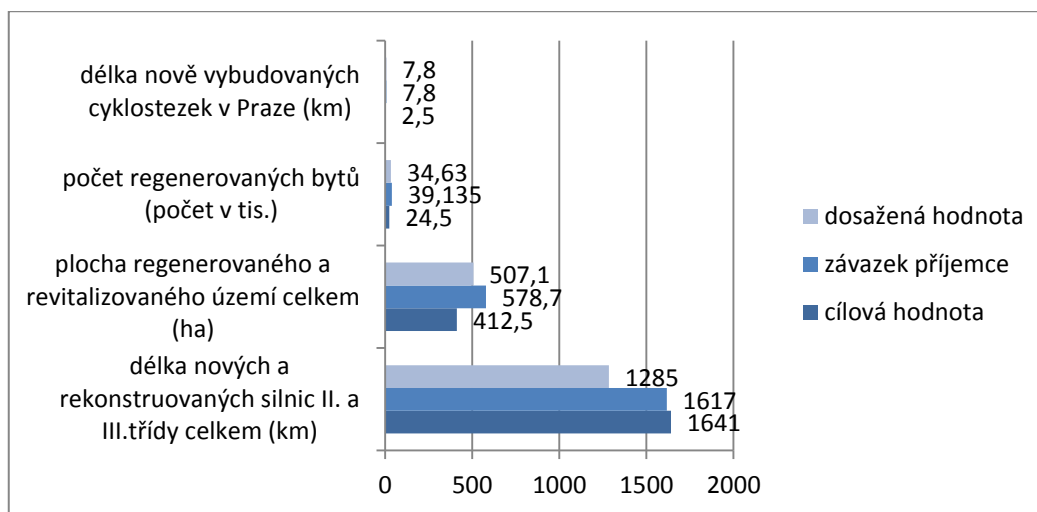
Mezi významné indikátory patří především délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy, plocha revitalizovaných území, délka nových silnic celkem, snížení spotřeby energie, plocha revitalizovaných území.

Indikátory OP Doprava jsou plněny dle cíle, u OP Životního prostředí zaostávají, důvodem je nízké čerpání u některých oblastí podpory toho operačního programu.

Cíl 4 – Vyvážený rozvoj území

„Cíl je zaměřen na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, harmonický vývoj území a snižování existujících disparit a udržitelný rozvoj venkovských oblastí.“⁵⁰ Tento cíl je naplňován prostřednictvím regionálních operačních programů, OP Praha-Adaptabilita a OP Praha-Konkurenceschopnost.

Graf č. 7 Vybrané indikátory pro Cíl 4 Vyvážený rozvoj území

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturalni-fondy.cz

Mezi indikátory patří například počet zrekonstruovaných bytů, délka nově vybudovaného metra, plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem. Indikátory dosahují cílových hodnot, regionální OP jsou často přezávazkované.

⁵⁰MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDŮ SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013. Ministerstvo pro místní rozvoj: Strukturální fondy [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf

3.2.3.2 Zhodnocení stavu čerpání

Analýza celkového čerpání finančních prostředků současného období 2007-2013 v letech 2008-2012 poukázala na skutečnost, že přestože téměř u všech programů objem žádostí podstatně převyšuje celkovou alokaci, vyčerpána (certifikované výdaje) je necelá třetina celkové alokace tohoto období. Dle pravidla $n+3/n+2$ musí být finanční prostředky alokované pro období 2007-2013 vyčerpány do konce roku 2015, pro alokace 2008-2010 platí $n+3$, pro alokace 2011-2012 pravidlo $n+2$.

K 3.1.2013 uzavřené Smlouvy, Rozhodnutí tvoří 82% alokace, certifikované výdaje pouze 29,8% z celkové alokace.⁵¹ Nízká hodnota certifikovaných výdajů může způsobit, že alokované prostředky nebudou vyčerpány, dojde tak k situaci, kdy bude například vázáno Smlouvou až 100% alokovaných prostředků, ale z důvodu nesplnění pravidla $n+3/n+2$ nebudou prostředky vyčerpány a tudíž proplaceny ze strany EU. Zůstává otázkou, z jakých zdrojů pak budou chybějící prostředky uhrazeny žadatelům vázaných Smlouvou či Rozhodnutím.

„Klíčový z hlediska čerpání bude rok 2013, kdy se bude jednat o souběh pravidla $n+3$ pro rok 2010 a $n+2$ pro rok 2011 (a 2/6 alokace 2007). Výše certifikovaných výdajů, resp. žádostí o platbu zaslaných do EK musí dosáhnout přibližně 65 % celkové alokace OP na programové období 2007-2013.“⁵²

Jedním z důvodů pomalejšího čerpání je způsob nastavení, kdy se nejdříve projekt zrealizuje a následně se předkládá k certifikaci a proplacení. Další problémovou oblastí je vysoký stupeň byrokracie, Česká republika má velký počet operačních programů spojených s nedostatečnou administrativní kapacitou, což má za následek prodlužování lhůt. Dalším bodem je oblast spolufinancování, která má u některých programů blokační účinky a jedním z nejzávažnějších problémů je oblast hodnocení projektů. Jak ukazují kauzy možného korupčního a podvodného jednání posledního roku, je nezbytností kladení důrazu na transparentnost a nestrannost při hodnocení projektů.

⁵¹ STRUČNÝ PŘEHLED ČERPÁNÍ PROSINEC 2012. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2013-02-11]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/8d38c03c-309e-42e6-9be8-b6a05cad658e/strucny_prehled_cerpani_2012_12.pdf

⁵² STAV PRAVIDLA $N+3 / N+2$. *Ministerstvo pro místní rozvoj: Strukturální fondy* [online]. [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/dc7c9771-dca2-4e3b-8e01-d54ae5013de1/stav_n3_n2_2013_01.pdf

Pozastavení certifikace u některých operačních programů je jedním z kroků, které musel učinit Platební a certifikační orgán do doby prošetření nesrovnalostí. Nedostatečná objektivnost při posuzování projektů ke schválení byla kritizována i ze strany Evropské komise. Většina těchto kauz je nyní ve fázi vyšetřování a na strukturální politiku ČR má tato skutečnost negativní dopady. Doba mezi pozastavením a následným povolením certifikace může být i několik měsíců, může dojít i k situaci kdy nebude dodrženo pravidlo $n+2/n+3$ a prostředky tedy nebudou vyčerpány.

3.2.3.3 Souhrnný pohled na regionální politiku EU

Evropská unie se snaží prostřednictvím politiky hospodářské a sociální soudržnosti přispět ke snížení rozdílů v ekonomické úrovni regionů, podpořit projekty v chudších regionech. Od počátku období se zaměření cílů strukturální politiky příliš nezměnilo, i když každé programovací období s sebou přinese určité změny, mění se počet cílů, jejich zaměření však zůstává stejné. Současná situace poukazuje na skutečnost, že rozdíly mezi regiony se spíše prohlubují. Například regiony Portugalsko, Řecko, Španělsko ale i Irsko patřily mezi konvergenční regiony, které čerpaly nejvíce dotací ze strany EU, finanční krize však ukázala, že tyto země byly krizí postiženy nejvíce.

Nyní, kdy Česká republika dostává z rozpočtu EU více peněz, než odvádí, jsou dotace z fondů EU více než lákavé, ve skutečnosti činí peníze poskytnuté z fondů EU zhruba 40% nákladů na projekty, zbylých 60% je přímo či nepřímo ze státního rozpočtu. S vidinou většího množství opravených dálnic, nových čističek odpadních vod či modernizovaných škol usilujeme o co největší objem finančních prostředků pro naše regiony. Pokud bychom nečerpali dotace z fondů EU, sice by bylo méně dálnic či čističek, na druhé straně by však ubylo neefektivně postavených hotelů či jinak neúčelně vynaložených prostředků, které lze označit za plýtvání evropský penězi, ale i národními zdroji.

Současná kritika hodnocení projektů je oprávněná, ale většina této neefektivnosti souvisí s problémy regionů řídit celý tento proces.

Pokud jsou tedy vybírány špatné projekty, je to především chyba těch co projekty schvalují, představa že z fondů EU může být proplaceno cokoliv, může způsobit situaci, kdy ti co peníze zpronevěří, budou stíháni a Česká republika prostřednictvím daňových poplatníků za ně bude hradit zpronevěřené miliardy.

Zůstává tak otázkou, jak zlepšit tento stav, dosáhnout menší míry korupce, větší průhlednosti a transparentnosti při čerpání prostředků z fondů EU.

4 Aktivita fondů v regionu NUTS II Severozápad

4.1 Analýza současné sociálně ekonomické situace ROP SZ

Socioekonomická analýza regionu Severozápad má za úkol podat aktuální popis stavu jednotlivých oblastí regionu, identifikovat jeho přednosti i nedostatky. Analýza poukazuje na aktuální potřeby a problémy regionu, na které je nutné se zaměřit a věnovat jim pozornost. Analýza je zpracována na základě dat ČSÚ, programových dokumentů regionu Severozápad, Ústeckého a Karlovarského kraje. Na základě této analýzy jsou určeny bariéry rozvoje a klíčové potřeby regionu, jejichž naplnění povede ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu a kvality života jeho obyvatel.

4.1.1 Charakteristika regionu

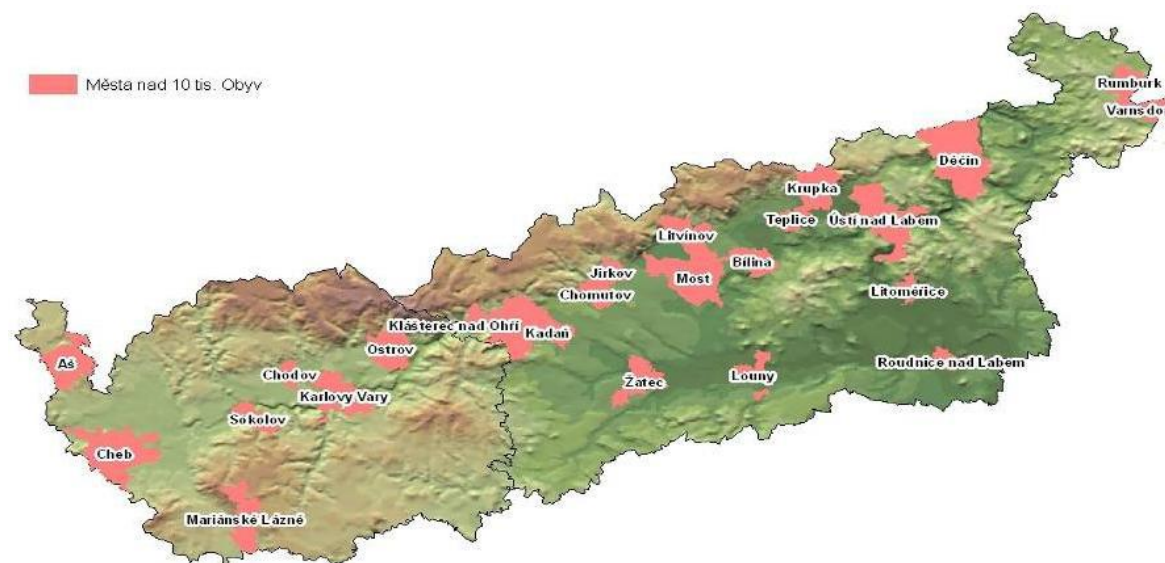
Region soudržnosti Severozápad NUTS II se skládá z Karlovarského a Ústeckého kraje tzv. NUTS III. Region se dále dělí na NUTS IV, tj. 10 okresů a NUTS V tj. 486 obcí. V současné době žije v regionu cca 1,14 mil. obyvatel, počtem obyvatel se jedná se o nejmenší region soudržnosti.

Region je charakteristický vysokou mírou urbanizace, ve městech žije přibližně 80% obyvatel oproti celorepublikovému průměru 70%. Rozvojové pólo tvoří jedno centrum, ale šest měst regionu – Ústí nad Labem, Most, Chomutov, Děčín, Karlovy Vary a Teplice. Jedná se o polycentrický typ osídlení, je zde patrný výrazný význam dopravy z menších obcí do větších měst. Mobilita v rámci regionu je však velmi nízká a je jednou z hlavních překážek dalšího rozvoje konkurenceschopnosti regionu.

Region v minulosti patřil k hlavním průmyslovým regionům se zaměřením na odvětví těžkého průmyslu, zejména strojírenství, chemický průmysl a těžbu nerostných surovin. Tato orientace se projevila negativně na kvalitě životního prostředí, ale i vzdělanostní a sídelní struktuře převážné části regionu. Velká část měst tak patří mezi regiony se soustředěnou podporou státu, dle daného typu vymezeného Zákonem o regionálním rozvoji č. 248/2000 Sb.

Způsob výroby v zemědělství, průmyslu a těžbě v pojetí velkovýroby způsobil postupné zhoršení životního prostředí a rázu krajiny, přechodem na povrchovou těžbu došlo k rozsáhlé devastaci území, kterou se i přes postupnou revitalizaci a rekultivaci nedaří zcela odstranit a tak se zejména v centrech regionu nacházejí stále rozsáhlé prostory těžby.

Obrázek č. 1 Region Severozápad

Zdroj: Programový dokument ROP SZ 2007-2013

Tabulka č. 6 Základní ukazatele ROP SZ ve vztahu k ČR a EU

Ukazatel	2009			2010		
	EU-27	ČR	SZ	EU-27	ČR	SZ
Počet obyvatel v mil.	472,1	10,5	1,14	473,6	10,5	1,14
Hustota obyvatelstva na km ²	119	133	132	119	133	132
HDP na obyvatele v běž. cenách, PPS	24300	18960	14502	25200	19438	15634
HPD na obyvatele v běžných cenách (%u EU)	100	52,9	50,5	100	55,5	44,6
Míra nezaměstnanosti v %	9	6,7	7,3	9,8	10,5	11

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ

Z tabulky č. 6 vyplývá, že hustota obyvatelstva na km² regionu Severozápad odpovídá průměru zemím EU-27, v hodnotě HDP na obyvatele však region silně zaostává, dosahuje přibližně poloviny hodnoty HDP průměru zemí EU, také míra nezaměstnanosti převyšuje průměrnou hodnotu zemí EU-27.

4.1.1.1 Geografické údaje regionu

Region soudržnosti ROP Severozápad tvoří Ústecký a Karlovarský kraj.

Ústecký kraj leží na severozápadě České republiky, jeho rozloha tvoří 6,8% rozlohy České republiky, tj. 5 335km². Je tvořen sedmi okresy (Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Děčín, Teplice a Ústí nad Labem) s celkovým počtem 354 obcí.

Karlovarský kraj se nachází na západě České republiky, jeho rozloha zaujímá pouze 4,2% rozlohy České republiky, tj. 3 313km². Je tvořen chebským, karlovarským a sokolovským okresem s celkovým počtem 132 obcí.

Tabulka č. 7 Ukazatelé geografických údajů regionů soudržnosti

Ukazatel	Měřicí jednotka	Celá ČR	ROP Severozápad	ROP Jihovýchod	ROP Jihozápad	ROP Moravsko slezsko	ROP Severovýchod	ROP Střední Čechy	ROP Střední Morava
Rozloha	km ²	78867	8 648	13 991	17 618	5 554	12 440	11 015	9123,0
Počet obcí	počet	6245	486	1376	1124	299	1115	1146	701,0

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ

Rozlohou zaujímá ROP Severozápad 11% území České republiky, patří tedy k nejmenším regionům soudržnosti.

Polohu regionu lze označit za velmi výhodnou, jedná se o spojnici transevropské rozvojové osy, která spojuje Berlín, Prahu a Vídeň. Poloha je však limitována nedostatečnou dopravní infrastrukturou a to i ze zahraniční, důvodem je omezená propustnost hranic. Pouze část regionu – Praha -Ústí nad Labem - hranice ČR/Německo je propojena dálnicí D1 a D8 a také vhodným tranzitním železničním koridorem.

4.1.1.2 Regionální infrastruktura

Hlavní faktorem, který velmi významně ovlivňuje rozvoj regionu je úroveň dopravní infrastruktury. Důvodem je nezbytnost dopravní obslužnosti území, přístup k rozvojovým územím a oblastí s možným rozvojem cestovního ruchu, ale i rozvoj podnikatelských aktivit v regionu. Úroveň dopravní infrastruktury také ovlivňuje mobilitu pracovních sil, která je v regionu nedostatečná a je jednou z příčin pomalého růstu konkurenceschopnosti regionu.

Polycentrický typ osídlení vyzdvihuje význam dopravy mezi jednotlivými městy regionu, roste tedy význam meziměstské dopravy. Bez vhodného řešení dopravy se region bude stále potýkat s vysokou nezaměstnaností v malých obcích, lidé budou nuceni z malých sídel migrovat do měst.

Z důvodu specializace regionu na těžký průmysl, lze také vyzdvihnout potřebu železniční dopravy, regionem prochází železniční evropský koridor TEN-T Berlín-Drážďany-Praha-Vídeň.

4.1.1.3 Životní prostředí

Region se potýká s negativním pohledem na region jako na poškozené území. Důvodem je zhoršené životní prostředí, zejména kvalita ovzduší způsobené v minulosti koncentrací těžkého průmyslu. Přestože se po roce 1990 situace velmi zlepšila a to především díky plynofikaci, odsíření, rekultivaci a revitalizaci území poškozených těžbou nerostů, region má stále nálepkou poškozeného regionu, což je také jednou z překážek rozvoje cestovního ruchu a přílivu potencionálních investorů.

Velmi negativní dopad měla povrchová těžba hnědého uhlí, vysoká koncentrace tepelných elektráren a chemických provozů. I přes tyto snahy a rozsáhlé investice formou rekultivace a revitalizace poškozených území, dochází pouze k velmi pozvolnému návratu ekologické rovnováhy, ekologickou zátěž způsobenou minulostí lze tak považovat za jeden z problémů rozvoje regionu a to především v pánevních oblastech.

4.1.1.4. Ekonomika regionu

Hospodářství

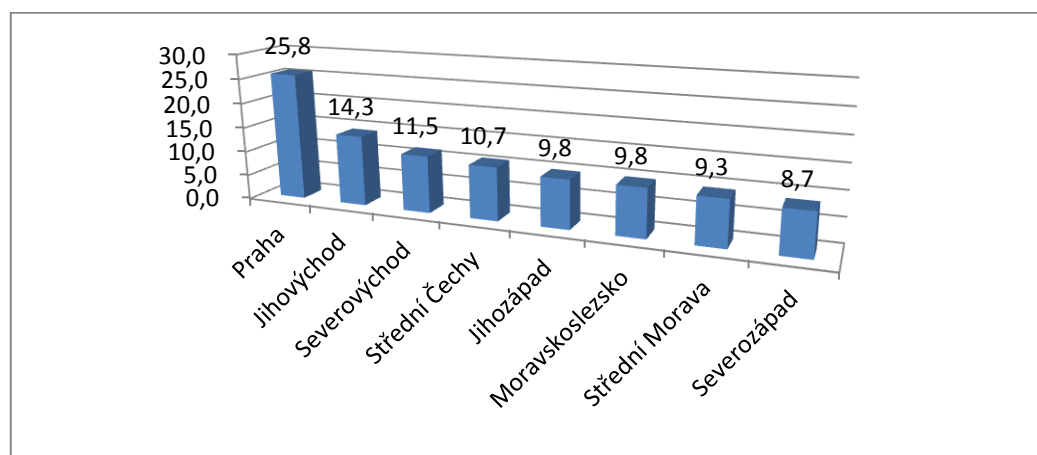
V minulosti region patřil k regionům s vysokou koncentrací průmyslu, především se zaměřením na těžbu nerostných surovin, strojírenství, chemický průmysl a zemědělskou velkovýrobu. Tato činnost tak ovlivnila sociální prostředí, ale také ve velké části regionu vzdělanostní strukturu obyvatelstva. Prostory těžby stále zaujímají velké plochy v centrální části regionu. Většina měst regionu se tak řadí mezi regiony se soustředěnou podporou státu dle typu jejich postižení (hospodářsky slabé regiony, regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností, hospodářsky slabé regiony). Region by se měl především soustředit na odstranění negativ, které povedou k přílivu investic do regionu, zvýšení atraktivity pro podnikatele, zlepšení dopravní obslužnosti.

Makroekonomické ukazatele

Pro porovnání úrovně regionu z hlediska jeho socioekonomické úrovně a regionální konkurenceschopnosti se používá ukazatel hrubého domácího produktu v přepočtu na obyvatele (HDP). HDP ROP SZ dosahuje pouze cca 60% průměru zemí EU. Jedním z důvodů je orientace regionu na průmysl, ve kterém pracuje až 41% aktivního obyvatelstva oproti zemím EU, kde je v průmyslu zaměstnáno cca 20% aktivního obyvatelstva.

Region se potýká s následky koncentrace těžkého průmyslu, zejména těžby hnědého uhlí, chemického průmyslu a energetiky.

Graf č. 8 Podíl regionů soudržnosti na celkovém HDP ČR, stav v roce 2011

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ, údaje uvedeny v %

Graf č. 8 ukazuje, že v porovnání s ostatními regiony soudržnosti, se ROP SZ podílí nejméně na HDP České republiky.

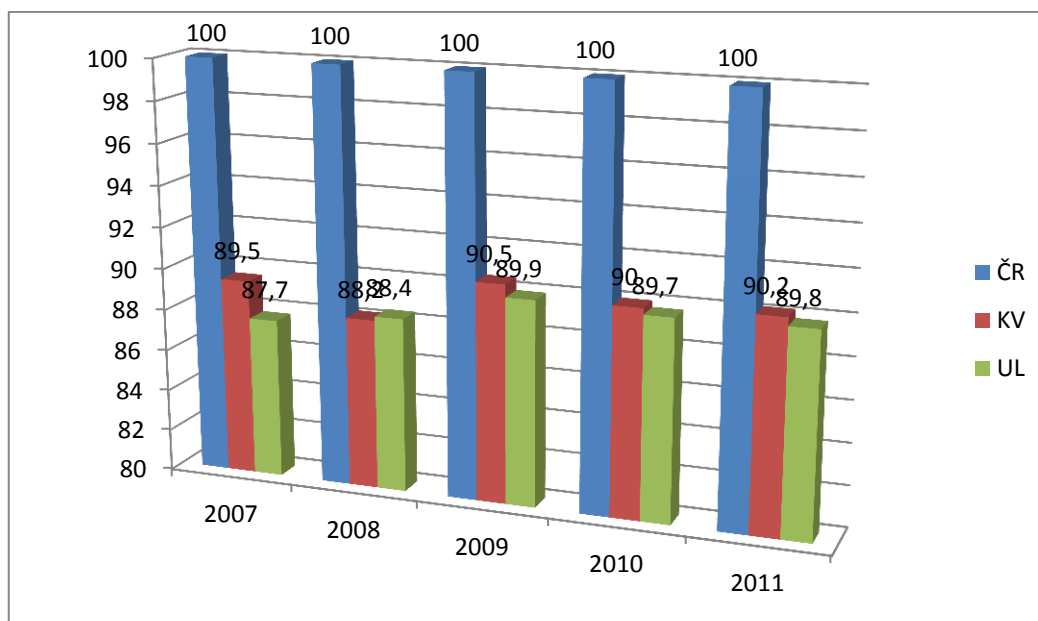
Tabulka č. 8 Srovnání vývoje HDP na 1 obyvatele v regionech soudržnosti ČR

	2001	2003	2005	2012
Česká republika	100	100	100	100
Severozápad	79,4	81,8	80,2	80,4
Jihovýchod	91,3	90,7	89,7	80,9
Jihozápad	92,1	91,2	92,3	85,5
Moravskoslezsko	78,1	77,5	81,7	82,8
Praha	206,8	209,9	209,1	216,5
Severovýchod	88,2	85,6	84,3	80,4
Střední Čechy	92,9	94,3	92,9	89,9
Střední Morava	80,2	79,2	79,1	79,6

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ, údaje uvedeny v %, ČR=100%

Z uvedené tabulky č. 7 vývoje HDP na obyvatele vyplývá, že hodnota HDP se u regionu ROP SZ od roku 2001 zvýšila pouze nepatrně, dynamika růstu je velmi nízká.

Graf č. 9 Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele k 31.12.2011

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ, údaje uvedeny v %, ČR=100%

Podíl čistého disponibilního důchodu na 1 obyvatele v Ústeckém a Karlovarském kraji výrazněji zaostává za hodnotou v České republice.

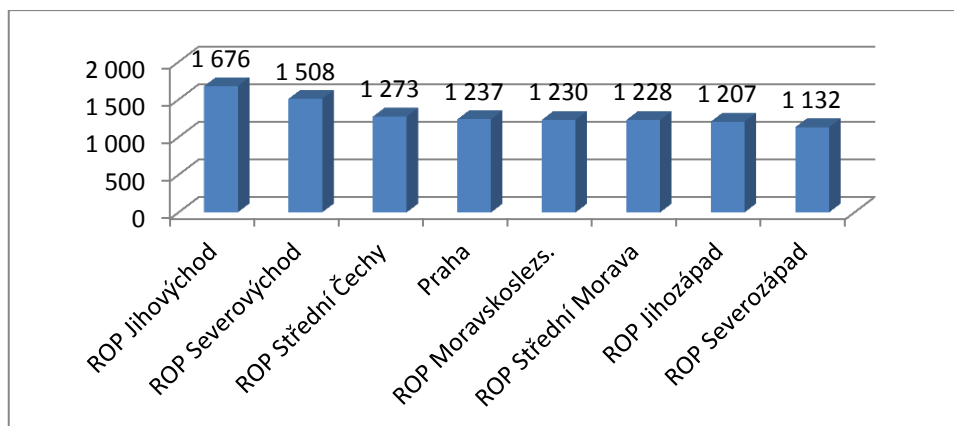
4.1.1.5 Lidské zdroje

Demografické údaje

Počet obyvatel regionu ROP SZ byl ke konci roku 2011 1 132 tis., tj. cca 10% obyvatelstva České republiky. Počtem obyvatelstva se tak region řadí na poslední místo z osmi regionů soudržnosti.

Průměrná hustota osídlení je 130 obyvatel na km² a dosahuje tak celostátního průměru ČR. Migrační přírůstek na 1000 obyvatel dosáhl záporné hodnoty -0,07%, došlo tedy k migračnímu úbytku oproti celé ČR, kde došlo k migračnímu přírůstku ve výši 1,6%.

Graf č. 10 Regiony soudržnosti dle počtu obyvatel, stav k 31.12.2012

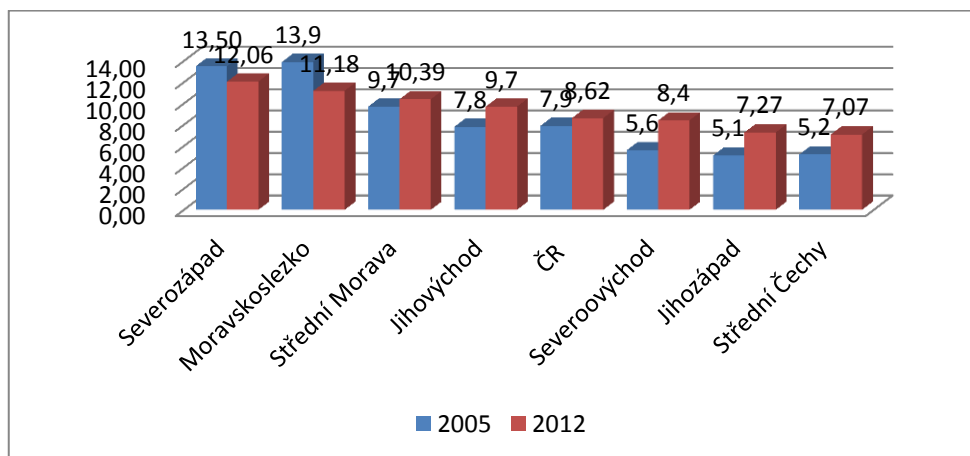
Zdroj: zpracováno dle ČSÚ, údaje v tis. obyvatel

Trh práce a zaměstnanost

V regionu se sekundární sektor průmyslu stále podílí na zaměstnanosti výrazným způsobem, více jak 40%, naopak zaměstnanost v zemědělství je nízká, necelé 2%, nejvyšší zaměstnanost v zemědělství je v jihovýchodní části regionu, naopak nejméně je v oblasti uhelné pánve. Nejvyšší podíl má však sektor služeb, který zaměstnává více jak 50% obyvatelstva a v současnosti jeho význam stoupá zejména v Karlovarském kraji v oblasti lázeňství.

Důvodem vysoké nezaměstnanosti je především restrukturalizace ekonomiky regionu, region tak patří mezi nejproblémovější regiony v rámci regionů NUTS II. Růst nezaměstnanosti je způsobem útlumem velkých podniků, mezi problémovější okresy patří Most, dále v Chomutov, Louny, Teplice a Sokolov.

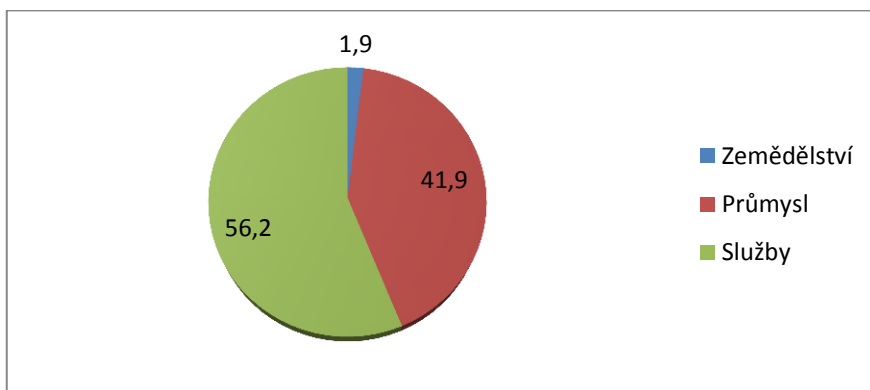
Graf č. 11 Regiony dle míry registrované nezaměstnanosti, rok 2005 a 2012

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ, v %

Graf č. 11 ukazuje, že region severozápad má v roce 2012 největší míru registrované nezaměstnanosti, oproti porovnávanému období 2005 sice došlo k poklesu, ale ukazatel je stále je na vysoké úrovni. Vysoká nezaměstnanost regionu je způsobem především restrukturalizací ekonomiky, útlumem některých odvětví těžkého průmyslu, souvisí také se vzdělanostní strukturou obyvatelstva.

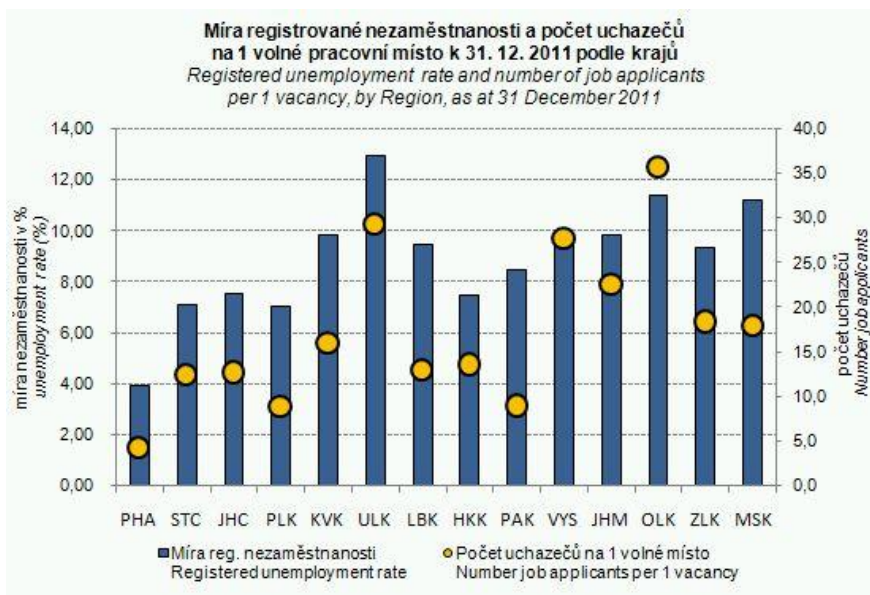
Graf č. 12 Zaměstnanost dle odvětví v roce 2011

Zdroj: zpracováno dle ČSÚ, údaje uvedeny v %

Z grafu č. 12 je zřejmé, že více jak polovina obyvatel je zaměstnána v sektoru služeb-56,2%, ale průmysl se stále výrazně 41,9% podílí na zaměstnanosti regionu.

Graf č. 13 Míra registrované nezaměstnanosti a počet uchazečů na 1 volné pracovní místo dle krajů ČR

Zdroj: ČSÚ

Z uvedeného grafu č. 13 vyplývá, že počet uchazečů na 1 volné pracovní místo se v Ústeckém kraji pohybuje kolem 10 osob. Řadí se tak na druhé místo hned za Olomouckým krajem. V Karlovarském kraji je situace příznivější, zejména z důvodu malé rozlohy kraje a jeho zaměření na lázeňství.

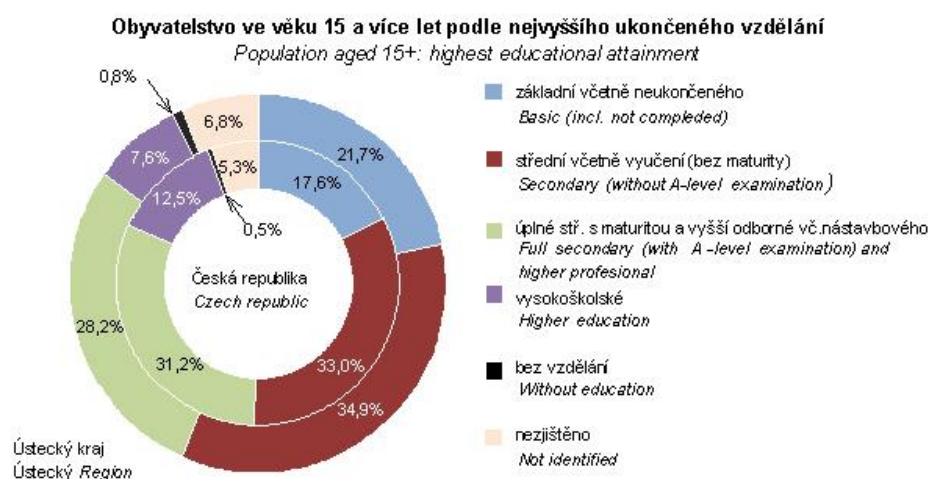
4.1.1.6 Školství, vzdělání

Snahou regionu bylo v posledních letech optimalizovat školskou soustavu, došlo k razantnímu snížení počtu mateřských škol a části základní škol.

Region má širokou nabídku středních škol a učilišť, snahou regionu je o přizpůsobení nabídky škol trhu práce, reagovat na potřeby zaměstnavatelů. Nedostatečná je však nabídka vysokoškolského vzdělávání.

Problémovou částí školství je modernizace infrastruktury zejména u středoškolského vzdělání, region má velkou část nevyhovující školních budov, vybavení pro odbornou výuku – např. vybavení IT. Podpora regionu by měla směřovat na podporu vzdělání v oborech poptávaných na trhu práce a modernizaci škol.

Graf č. 14 Obyvatelstvo dle dosaženého vzdělání v Ústeckém kraji, stav k. 31.12.2011

Zdroj: Program rozvoje Ústeckého kraje

Ústecký kraj má oproti průměru České republiky velké procento osob-34,9% se základním vzděláním a naopak nízké zastoupení osob s vysokoškolským vzděláním-7,5%. V Ústeckém kraji je tedy zhruba 1/3 obyvatelstva se středoškolským vzděláním.

4.1.1.7 Cestovní ruch

Na rozvoj cestovního ruchu má kromě úrovně infrastruktury velký vliv nabídka a kvalita poskytovaných služeb. Region má výrazné diference v poskytování služeb. V lázeňských oblastech Karlovarského kraje jsou nadprůměrně zastoupeny lázeňské služby, dále finanční a směnárenské služby a to především z důvodu zahraničních návštěvníků, dále jsou služby koncentrovány v rozvinutých centrech, naopak naprosto chybí v některých částech regionu.

Nedostatečná infrastruktura služeb spolu s nedostatečnou ubytovací a stravovací kapacitou může být důsledkem neuspokojivě rozvinutého cestovního ruchu.

Kvalita služeb je do jisté míry ovlivněna neexistencí např. zvýhodnění certifikovaných subjektů v rámci dotací, informací apod., dalším důvodem je podprůměrná úroveň kvality lidských zdrojů, která se tak odráží v cestovním ruchu, chybí také absence jednotného pojetí marketingu.

Překážky v rozvoji cestovního ruchu je možné shrnout: nevyhovující stav dopravní infrastruktury, špatná dopravní dostupnost do atraktivních lokalit, nedostatek ubytování nižší kategorie, nízká kvalita střední a vyšší kategorie, nevyhovují a nedostatečná péče o kulturní památky, nedostačující marketing a propagace, nízká kvalita služeb cestovního ruchu. Region by se měl zaměřit na zlepšení dopravní dostupnosti, ubytovacích zařízení, služeb cestovního ruchu, rozšířením doplňkových služeb, kvalitní marketing, nové produkty, které využijí potenciál regionu.

4.1.1.8 Město versus venkov

Problémy venkovského prostoru v ROP SZ jsou na stejné úrovni jako ve většině regionů soudržnosti. Města, která jsou kulturním, administrativní, hospodářským centrem regionů nabízejí vyšší životní úroveň, více pracovních příležitostí.

V posledních letech dochází ke stěhování do tzv. satelitních oblastí v zázemí velkých měst. Většina měst regionu řeší, ač se velmi výrazně socioekonomicky liší, stejné problémy- nevyužívané a zanedbávané areály tzv. brownfields, nevyhovující dopravní, podnikatelskou i technickou infrastrukturu.

Mezi nezávažnější problémy měst patří: přetíženost dopravní infrastruktury, nedostatek zeleně, vyšší kriminalita, velké množství zanedbávaných areálů.

Mezi nejzávažnější problémy venkova patří: nízká kvalifikace, špatná dostupnost, nižší míra podnikatelských aktiv, horší úroveň dopravní obslužnosti, špatná technická infrastruktura, špatná občanská vybavenost, nedostupnost služeb.

Průměrný počet obyvatel regionu na jednu obec je 2300, jedná se o nadprůměrný stav, průměr ČR je 1645 obyvatel. Dochází k migračním ztrátám (k 31.12.2011 ve výši -0,7% na 1000 obyvatel) z důvodu vylidňování, v posledních letech je zaznamenána tzv. suburbanizace, tj. stěhování do blízkosti velkých měst. Venkov tedy umožňuje lepší kvalitu přírodního prostředí, na druhou stranu je zde však nízká dostupnost služeb a pracovních příležitostí.

Nejhorší je situace v příhraničních venkovských oblastech, kde z důvodu restrukturalizace zemědělství je kromě špatné dopravní infrastruktury také vysoká nezaměstnanost, například v obci Vejprty 21,3%.

4.1.2 SWOT analýza regionu Severozápad

Hlavní poznatky socioekonomické analýzy byly zpracovány do tzv. SWOT analýzy, která identifikuje silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti regionu, cílem této analýzy je uvědomit si potenciál regionu, možnosti jeho rozvoje a naopak učinit kroky k možné eliminaci slabých stránek a odstranění možných hrozeb.

Silné stránky	Slabé stránky
<p>výhodná geografická poloha vzhledem k okolním regionům- Praha, příhraniční region Saska a Bavorska</p> <p>mezinárodní letiště Karlovy Vary, tradice lázeňství - potencionál pro rozvoj cestovního ruchu</p> <p>hospodářská základna-strojírenský, sklářský, chemický průmysl, energetika</p> <p>zdroje nerostného bohatství - uhlí, ruda, kaolín</p> <p>možnost využití rekultivovaných ploch v hnědouhelných dolech</p> <p>historické a kulturní památky - potencionál pro rozvoj cestovního ruchu</p> <p>velká část obyvatelstva v produktivním věku (ve věku 15-65 let cca 75% obyvatel)</p>	<p>existence rozsáhlých zdevastovaných území způsobených těžbou, ekologické zátěže minulých let</p> <p>nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatelstva</p> <p>nízká úroveň HDP ve vztahu k statním regionům soudržnosti</p> <p>dlouhodobě vysoká míra registrované nezaměstnanosti</p> <p>nevyužité průmyslové objekty tzv. brownfields</p> <p>nedostatečná propojenost regionu prostřednictvím dálnic a rychlostních silnic</p> <p>nedostatečná bezpečnostní situace regionu související s trestnou činností</p> <p>špatný technický stav kulturních památek</p>
Příležitosti	Hrozby
<p>posílení měst jako rozvojových pólů regionu (zlepšením dopravní infrastruktury, dostupnosti)</p> <p>možnost využití tzv. brownfield-nevyužité, průmyslové objekty v urbanizovaných oblastech</p> <p>rozvoj a zlepšení vzdělávání, podporou modernizace středních škol a vysokých škol</p> <p>rozvoj cestovního ruchu využitím potencionálu pro cestovní ruch (lázeňství)</p> <p>rozvoj spolupráce mezi městy a obcemi prostřednictvím společných projektů</p> <p>odstranění starých ekologických zátěží využitím rekultivovaných ploch, snižováním emisí u zdrojů znečištění</p> <p>možnost zahraničních investic z důvodu výhodné geografické polohy</p>	<p>neadekvátní rozvoj regionu ve vztahu k ČR a EU (nízká úroveň HDP)</p> <p>nevyhovující dopravní infrastruktura spojená se špatnou dostupností</p> <p>závislost na nízkém počtu velkých zaměstnavatelů</p> <p>sociálně slabé skupiny (důsledek vysoké dlouhodobé nezaměstnanosti)</p> <p>změny v lázeňství - omezení lázeňství placeného z veřejného pojištění</p> <p>nedokončená restrukturalizace ekonomiky regionu</p> <p>zvýšená kriminalita</p> <p>přesun investorů do nákladově levnějších zemí</p>

4.1.3 Souhrnné zhodnocení potřeb regionu

ROP SOZ patří svou strategickou polohou mezi výhodně položené regiony, leží na spojnici transevropské rozvojové osy, která spojuje Berlín, Prahu a Vídeň.

Zásadní omezení plynou z minulého vývoje regionu, způsobu výroby v zemědělství, průmyslu a těžbě v pojetí velkovýroby způsobil postupné zhoršení životního prostředí a rázu krajiny, přechodem na povrchovou těžbu došlo k rozsáhlé devastaci území, kterou se i přes postupnou revitalizaci a rekultivaci nedaří zcela odstranit a tak se zejména v centrech regionu nacházejí stále rozsáhlé prostory těžby.

Region se však také potýká dlouhodobě s vysokou mírou nezaměstnanosti, nepříznivou vzdělanostní strukturou obyvatelstva, vysokou kriminalitou a nevyhovující infrastrukturou. Nejaktuálnější potřeby regionu lze specifikovat:

- využití tzv. brownfields a dalších nevyužitých a zanedbaných areálů zejména v urbanizovaných částech regionu,
- zvýšení dostupnosti regionu, které umožní mobilitu pracovních sil, přispěje ke snížení nezaměstnanosti v určitých částech regionu,
- rozvoj dopravní infrastruktury, zvýšení kvality silnic II. a III. třídy, dokončení rychlostních komunikací,
- snižování emisí u zdrojů znečištění,
- využití potenciálu regionu k rozvoji cestovního ruchu - lázeňství, mezinárodní letiště Karlovy Vary, historické památky,
- podpora vzdělanostní struktury obyvatelstva – podpora zakládání a rozvoje vysokých škol v regionu, modernizace středních škol prostřednictvím ICT.

4.2 ROP Severozápad 2007-2013

4.2.1 Strategie, globální a specifické cíle ROP SZ

Cílem strategie ROP SZ je zvyšování atraktivity regionu pro podnikatelské subjekty a to především zlepšením dostupnosti a dopravní infrastruktury v jednotlivých částech regionu, zlepšení podmínek pro vzdělávání, zdravotní a sociální péče, mobility obyvatelstva, modernizace a rozvoj ICT sítí a další.

„Globálním cílem ROP SZ je zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu Severozápad jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel.“⁵³ Globální cíl bude naplněn prostřednictvím strategie ROP Severozápad a to především v realizování investic, které napomohou procesu adaptace a postupné modernizace městských center regionu ROP SZ. Nástrojem pro modernizaci rozvojových pólů se stal integrovaný plán rozvoje města tzv. IPRM.

„Integrovaným plánem rozvoje města se rozumí soubor vzájemně obsahově a časově provázaných akcí, které jsou realizovány ve vymezeném území nebo v rámci tematického přístupu ve městech a směřují k dosažení společného cíle či cílů města, obce či lokality. Mohou být podpořeny z jednoho či více operačních programů.“⁵⁴

Globální cíl bude naplněn prostřednictvím splnění tří specifických cílů ROP SZ:
Specifický cíl I – Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu ekonomického rozvoje regionu;
Specifický cíl II – Venkovské oblasti využívající místní i regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel;

⁵³ Výroční zpráva ROP SZ za rok 2011. *ROP Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/vyrocní-zpravy>

⁵⁴ Metodika MMR pro Integrované plány rozvoje měst. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/df1946f5-8c8f-44b6-8da0-d4ff5fe4482d/Metodika-MMR-pro-Integrované-plany>

Specifický cíl III – Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel.⁵⁵

Pro dosažení těchto cílů je stanoveno pět prioritních os, které jsou dále rozděleny do dvanácti oblastí podpory.

Zaměření prioritních os:

- 1. Regenerace a rozvoj měst** – tato osa je zaměřena zejména na odstranění tzv. brownfields a s tím související projektovou přípravu, dokumentaci, opravy a modernizace škol, včetně modernizace vybavení, obnova a modernizace infrastruktury.
- 2. Integrovaná podpora místního rozvoje**- osa se orientuje na rekonstrukce chodníků, veřejného osvětlení, parkovacích míst, veřejných parků, míst pro volnočasové aktivity, dále regenerace brownfields pro aktivity s nevýrobní povahou apod.
- 3. Dostupnost a dopravní obslužnost**-do této prioritní osy patří zejména budování a modernizace komunikací, regionálních letišť, modernizace železničních stanic apod.
- 4. Udržitelný rozvoj cestovního ruchu**- náleží sem především rekonstrukce a obnova cyklostezek, lyžařských tras, areálů, revitalizace památek a další.
- 5. Technická asistence**-je určena pro na podporu publicity programu, přípravy a realizace projektů, monitoring, platy pracovníků v řízení ROP SZ apod.

Žádná z prioritních os se však neorientuje na podporu vzdělanostní struktury obyvatelstva včetně modernizace ICT na středních a vysokých školách, přestože je to jedna neaktuálnějších potřeb regionu. Stejná situace je i u životního prostředí, ani jedna z prioritních os se například nezaměřuje na snižování emisí.

4.2.2 Financování ROP SZ

Regionální operační program ROP SZ spadá pod regionální operační programy, cíl Konvergence. Finanční prostředky čerpá z Evropského fondu pro regionální rozvoj, ze kterého pro něj bylo vyčleněno cca 763 mil. EUR, celkové zdroje regionu včetně národních činí cca 896 mil. EUR.

⁵⁵ Výroční zpráva ROP SZ za rok 2011. *ROP Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/vyrocní-zpravy>

Tabulka č. 9 Přehled finančních prostředků ROP SZ dle prioritních os a oblastí podpory pro období 2007-2013

Název prioritní osy	Oblast podpory	Příspěvek Společenství	Národní zdroje	Celková alokace 2007-2013	Podíl oblasti podpory na ROP SZ v %
Prioritní osa 1- Regenerace a rozvoj měst	1.1 Podpora rozvojových pólů regionu	127 698 997,00	22 535 118,00	150 234 115,00	16,74
	1.2 Podpora revitalizace a regenerace středních a malých měst	77 332 967,00	13 646 995,00	90 979 962,00	10,13
	1.3 Infrastruktura v oblasti rozvoje lidských zdrojů	96 729 267,00	17 069 869,00	113 799 136,00	12,68
Celkem prioritní osa 1		301 761 231,00	53 251 982,00	355 013 213,00	39,55
Prioritní osa 2- Integrovaná podpora místního rozvoje	2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvět veřejnosti	3 252 171,00	573 913,00	3 826 084,00	0,43
	2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury	29 269 550,00	5 165 215,00	34 434 765,00	3,84
Celkem prioritní osa 2		32 521 721,00	5 739 128,00	38 260 849,00	4,27
Prioritní osa 3 - Dostupnost a dopravní obslužnost	3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu	186 058 735,00	32 833 895,00	218 892 630,00	24,39
	3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu	79 666 430,00	14 058 782,00	93 725 212,00	10,44
Celkem prioritní osa 3		265 725 165,00	46 892 677,00	312 617 842,00	34,83
Prioritní osa 4- Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury ČR	89 150 629,00	15 732 464,00	104 883 093,00	11,69
	4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení	43 484 286,00	7 673 699,00	51 157 985,00	5,7
	4.3 Podpora marketingu a tvorby rozvoje produktů cestovního ruchu	9 983 273,00	1 761 753,00	11 745 026,00	1,31
Celkem prioritní osa 4		142 618 188,00	25 167 916,00	167 786 104,00	18,7
Prioritní osa 5- Technická asistence	5.1 Podpora implementace ROP Severozápad	18 352 884,00	3 238 746,00	21 591 630,00	0,23
	5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity	1 786 712,00	315 301,00	2 102 013,00	2,64
Celkem prioritní osa 5		20 139 596,00	3 554 047,00	23 693 643,00	2,87

Zdroj: zpracováno dle www.nuts2severozapad.cz, částky uvedeny v EUR

Pro toto období bylo alokováno nejvíce prostředků pro prioritní osu 1 – *Regenerace a rozvoj měst* ve výši 39,55% a prioritní osu 3 – *Dostupnost a dopravní obslužnost* ve výši 34,88%, rozdělení prostředků vychází ze socioekonomických potřeb regionu.

4.2.3 Změna systému hodnocení projektů ROP Severozápad

Na základě připomínek Evropské komise došlo ke změnám ve způsobu hodnocení i výběru externích hodnotitelů.

Nově jsou projekty ROP SZ hodnoceny pouze ve dvou fázích:

1. fáze – způsobilost žadatele

hodnotitelé: pracovníci oddělení administrace projektů, případně vedoucí ÚORP (Územní odbor realizace programu)

hodnotící kritéria:

- zkušenosti s předchozími projekty
- kvalifikační a organizační zajištění projektu, technické vybavení
- finanční situace žadatele (finanční analýzy, rozvaha, výkaz zisků a ztrát...)
- soulad projektu s rozvojovými strategiemi
- vliv na udržitelný rozvoj, dopad na rovné příležitosti

2. fáze- kvalita projektu (finanční a technická)

hodnotitelé: dva externí experti, vybráni losem (vybírá komise)

hodnotící kritéria:

- ekonomické a finanční hodnocení projektu
- technická a časová proveditelnost
- kvalita rozpočtu
- analýza cílové skupiny, analýza trhu
- rizikovost projektu
- udržitelnost

externí hodnotitelé - budou vybíráni dle jejich odborné způsobilosti v profesní oblasti, v oblasti ekonomiky, zkušenostmi s přípravou a hodnocením projektů, důležitá je nezávislost a nepodjatost (neexistence pracovní smlouvy s RR SZ, nesmí být členy VRR a MV ROP SZ, žadatelé o dotaci v rámci ROP SZ, poradci jiného žadatele o dotaci z ROP SZ, nutný podpis etického kodexu).

Kontroly jsou prováděny:

1. vnitřní kontroly ROP SZ

- předběžná kontrola - ex ante
- průběžná kontrola - interim
- následná kontrola – ex post

- kontrola zadávání veřejných zakázek
2. vnější kontroly
- nejvyšší kontrolní úřad
 - Evropská komise
 - Evropský účetní dvůr
 - MMF ČR

Zásadní změny hodnocení projektů kontrolní činnosti:

- zrušení 3. fáze hodnocení projektů (prováděla hodnotící komise), tato fáze hodnocení byla přesunuta do 1. a 2. fáze hodnocení, zároveň byly zásadně upraveny postupy v hodnocení a to v obou fázích,
- ex-ante kontroly budou fyzicky prováděny u širšího vzorku projektů.⁵⁶

⁵⁶ Změna systému hodnocení projektů ROP Severozápad. *ROP Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/10/ROP-SZ_zmeny_hodnoceni_infomeeting.pdf

4.3 Evaluce - zhodnocení přínosů projektů ROP SZ

4.3.1 Analýza finančního plnění

Cílem této analýzy je zhodnocení čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých os a oblastí podpory ROP SZ.

4.3.1.1. Čerpání v rámci prioritních os a oblastí podpory

Hodnocení je provedeno v rámci jednotlivých prioritních os a s ním souvisejících oblastí podpory a to z hlediska objemu podaných žádostí, podepsaných Smluv, Rozhodnutí, proplacených prostředků příjemcům, certifikovaných výdajů k celkové alokaci programu ROP SZ.

Tabulka č. 10 Přehled čerpání ROP SZ k 31.12.2012

Prioritní osa/oblast podpory	Celková alokace 2007-2013 v mil. EUR	Podané žádosti		Smlouva, Rozhodnutí		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované výdaje	
		v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %
1.1	148,93	184,16	123,66	128,89	86,54	92,16	61,88	28,8	19,34
1.2	89,71	326,39	363,83	89,88	100,19	71,93	80,18	39,18	43,67
1.3	113,19	165,70	146,39	94,08	83,12	63,02	55,68	6,18	5,46
1	351,83	676,25	192,21	312,85	88,92	227,11	64,55	74,16	21,08
2.1	3,80	7,20	189,47	3,19	83,95	1,35	35,53	0,33	8,68
2.2	38,08	200,92	527,63	31,20	81,93	28,19	74,03	15,71	41,26
2	41,88	208,12	496,94	34,39	82,12	29,54	70,53	16,04	38,30
3.1	218,62	167,62	76,67	129,34	59,16	102,34	46,81	74,23	33,95
3.2	93,69	137,06	146,29	88,84	94,82	13,04	13,92	0,00	0,00
3	312,31	304,68	102,50	218,18	69,86	115,38	36,94	74,23	23,77
4.1	104,16	224,06	215,11	88,87	85,32	45,98	44,14	33,14	31,82
4.2	50,81	128,17	252,25	42,36	83,37	29,02	57,11	12,61	24,82
4.3	11,67	22,16	189,89	7,41	63,50	4,31	36,93	1,67	14,31
4	166,64	374,39	224,67	138,64	83,20	79,31	47,59	47,42	28,46
5.1	20,34	21,90	107,67	21,89	107,62	15,27	75,07	5,9	29,01
5.2	2,10	2,54	120,95	2,03	96,67	1,36	64,76	0,53	25,24
5	22,44	24,44	108,91	23,92	106,60	16,63	74,11	6,43	28,65
Celkem	896,06	1 587,88	177,20	727,98	81,24	467,97	52,22	218,1	24,34

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturální-fondy.cz, (vlastní zpracování)

Objem podaných žádostí- ke konci roku 2012 byly podány žádosti v celkovém objemu 178% alokace programu, což vypovídá o velkém zájmu využít možnosti financování prostřednictvím fondů EU a národních zdrojů.

Objem přijatých žádostí činí 1587,88 mil. EUR, vázáno Smlouvou je 727,98 mil. EUR, uspokojeno je pouze cca 46% objemu podaných žádostí o čerpání dotace.

Z tabulky č. 9 je zřejmý vysoký zájem žadatelů o poskytnutí podpory pro prioritní *osu 2- Integrovaná podpora místního rozvoje*, cca 497% alokace, tento stav je však způsobem malou alokací této osy, pouze 4,27%. Propočty ukazují také vysoký zájem o *prioritní osu 4 Udržitelný cestovní ruch*, žádosti dosáhly cca 225% alokace.

Naopak nejnižší zájem je o *prioritní osu 3 Dostupnost a dopravní obslužnost, oblast podpory 3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury*, kde objem podaných žádostí dosáhl pouze 77% alokace, tedy výrazně méně oproti ostatním oblastem podpory.

Tak nízký zájem o čerpání v rámci této osy je však zarážející, důvodem je, že dostupnost a dopravní obslužnost je jednou z aktuálních potřeb regionu.

Objem podepsaných Smluv, Rozhodnutí – podepsané Smlouvy a vydaná Rozhodnutí činila ke konci roku 2012 cca 82% alokace programu. Tabulka ukazuje, že téměř ve všech oblastech podpory se objem podepsaných Smluv a vydaných Rozhodnutí pohybuje kolem 80% alokace, jedná se tedy o uspokojivý stav. Mírně zaostává *prioritní osa 3 Dostupnost a dopravní obslužnost*, která dosahuje cca 70% alokace, důvodem je především výrazně nižší zájem o čerpání v oblasti podpory *3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury*, kde dosáhl objem uzavřených Smluv pouze 59% alokace. Zde se opět odráží stav podaných žádostí pro tuto osu, resp. oblast podpory *3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury*, který dosáhl pouze 77% alokace.

Proplacené prostředky příjemcům – celkový objem proplacených prostředků příjemcům dosáhl na konci roku 2012 cca 74% alokace, u všech prioritních os se hodnota pohybuje v rozmezí 50-70%, výjimkou je *prioritní osa 3 Dostupnost a dopravní obslužnost*, která dosahuje pouze 37% alokace, tato osa však zaostává za ostatními osami v celkovém čerpání. Opět za nízkou částkou proplacenou příjemcům v rámci této prioritní osy je celkově nízký zájem o tuto oblast podpory.

Certifikované výdaje – certifikované výdaje činily na konci roku 2012 pouze 24% alokace programu, tato situace je především způsobena pozastavením certifikace ze strany PCO v březnu 2011.

Zarážející je však skutečnost, že žádná z prioritních os se neorientuje primárně na oblast pracovních sil, resp. na možnosti, které by snížili nebo alespoň zamezili růstu nezaměstnanosti, která je hlavním problémem regionu Severozápad.

Dalším překvapujícím zjištěním je, že se prioritní osy také nezaměřují na podporu vzdělanostní struktury obyvatelstva včetně modernizace ICT na středních a vysokých školách, přestože je to jedna z nejaktuálnějších potřeb regionu.

4.3.1.2 Zhodnocení celkového čerpání

Z provedené analýzy čerpání v rámci prioritních os a oblastí podpory ROP SZ k 31.12.2012 vyplývají tyto údaje

Celková alokace ROP SZ	896,06 mil. EUR, tj. 100,00% alokace,
přijaté žádosti	1587,88 mil. EUR, tj. 177,20% alokace,
uzavřené Smlouvy, Rozhodnutí	727,98 mil. EUR, tj. 81,24% alokace,
proplacené prostředky příjemcům ze strany ČR	467,97 mil. EUR, tj. 52,22% alokace,
certifikováno EU	218,10 mil. EUR, tj. 24,34% alokace.

Z uvedených dat je zřejmé, že z objemu žádostí o poskytnutí podpory bylo přijato (vázáno Smlouvou) pouze 46%.

Počet uzavřených Smluv/Rozhodnutí, který dosáhl cca 82%, je adekvátní počtu žádostí o čerpání dotací. Vysoký zájem o financování je v rámci prioritní osy 2- *Integrovaná podpora místního rozvoje* a prioritní osy 4 *Udržitelný cestovní ruch*, kde žádosti dosáhly cca 192-225% alokace, vázáno Smlouvou je cca 80% alokace. Naopak nejnižší zájem je o prioritní osu 3 *Dostupnost a dopravní obslužnost*, oblast podpory 3.1 *Rozvoj dopravní infrastruktury*, kde zájem dosáhl pouze 77% alokace a s tím související objem Smluv, Rozhodnutí pouze 59%, což je velmi překvapující právě z důvodu, že rozvoj dopravní infrastruktury je jednou z priorit ROP SZ.

Neuspokojivá situace je však výše certifikovaných výdajů, která činí pouze 24,4% alokace, důvodem tak nízké certifikace je pozastavení certifikace a proplácení prostředků ze strany EU. K datu 25. 3. 2011 byla ze strany PCO dočasně pozastavena certifikace výdajů všech projektů ROP SZ.

„Platební a certifikační orgán MF pozastavil certifikaci a proplácení EU prostředků ROP Severozápad k 25. březnu 2011. Důvodem tohoto kroku bylo zahájení vyšetřování ze strany Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu a trestního stíhání proti Ing. Petru Kušnierzovi, bývalém řediteli Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad. Jako podmínku obnovení proplácení stanovila Evropská komise mimo jiné úhradu plošné finanční korekce. Výše této korekce bude ještě předmětem jednání mezi ČR a EK.“⁵⁷

Termín obnovení certifikace výdajů ROP SZ zatím nebyl stanoven. 11. června 2012 na základě rozhodnutí MMR a MF České republiky, byl u celého regionálního operačního programu pozastaven příjem žádostí o dotace, schvalování projektů i podepisování smluv.

Z tohoto důvodu je také ohroženo splnění pravidla $n+3/n+2$ pro čerpání alokace roku 2010 a dalších let. Toto pravidlo znamená, že pokud nebudou prostředky nejpozději do konce třetího, resp. druhého roku, který následuje po roce alokace vyčerpány a certifikovány, Evropská komise automaticky zruší finanční závazky programu. Dalším ohrožením je ze strany příjemců prodlužování lhůt dokončení projektů, případně odstupování od smluv, v tomto případě pak hrozí i možnost nesplnění cílů ROP SZ.

⁵⁷ Za chyby v ROP SZ jsou odpovědné krajské orgány. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nepresnosti_v_mediich_72371.html?year=2012

4.3.2 Analýza věcného plnění

Cílem analýzy věcného plnění je poskytnout přehled o naplňování operačních, specifických a globálních cílů na úrovni prioritních os ukončených projektů a to prostřednictvím indikátorů odpovídajících danému cíli. Analýza je provedena na základě poskytnutých dat ROP SZ a Prováděcího dokumentu ROP SZ.

4.3.2.1 Hodnocení indikátorů výstupu

Indikátory výstupu odpovídají *operačním cílům projektů* a měří se v naturálních jednotkách. Hodnocení bylo provedeno v rámci ukončených projektů ROP SZ k 31.12.2012 na úrovni prioritních os.

Cílová hodnota – hodnota indikátoru vázaného smlouvou

Dosažená hodnota- hodnota indikátoru dosaženého po ukončení projektu

Indikativní hodnota- plánovaná hodnota indikátoru v roce 2013

Prioritní osa 1 -Regenerace a rozvoj měst

Tato osa je zaměřena zejména na odstranění tzv. brownfields a s tím související projektovou přípravu a dokumentaci, opravy a modernizace škol, včetně modernizace vybavení, obnovu a modernizaci infrastruktury.

Tabulka č. 11 Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 1

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu)-vybraných měst	Počet	8,00	8,00	100,00	10,00
Počet projektů na udržitelný rozvoj a zvýšení atr.měst a velkoměst-celkem	Počet	52,00	52,00	100,00	50,00
Počet podniků, organizací složených, založených nebo udržovaných v revitalizované části města	Počet	17,00	17,00	100,00	12,00
Počet podpořených projektů na ostatní města - 5-50 tis. obyv.	Počet projektů	40,00	40,00	100,00	40,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Indikátory výstupu prioritní osy 1 jsou plněny na 100%, ve vztahu k indikativní hodnotě 2013 nezaostávají, ani nejsou výrazně přezávazkované.

Prioritní osa 2 - Integrovaná podpora místního rozvoje

Tato osa se orientuje na rekonstrukce chodníků, veřejného osvětlení, parkovacích míst, veřejných parků, míst pro volnočasové aktivity, ale také regenerace brownfields pro aktivity s nevýrobní povahou apod.

Tabulka č. 12 Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 2

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí	Počet projektů	30,00	30,00	100,00	60,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Plnění indikátoru výstupu ukončených projektů je uspokojivé, ale ve srovnání indikativní hodnotou 2013 výrazně zaostává, dosahuje pouze 50% hodnoty.

Prioritní osa 3 - Dostupnost a dopravní obslužnost

Do této prioritní osy patří zejména budování a modernizace komunikací, regionálních letišť, modernizace železničních stanic a další.

Tabulka č. 13 Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 3

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet upravených regionálních letišť	Počet	1,00	1,00	100,00	1,00
Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	Počet kilometrů	19,23	19,23	100,00	10,00
Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet kilometrů	145,82	144,35	98,99	132,00
Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet kilometrů	1,86	1,92	103,23	2,00
Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy	Počet kilometrů	143,96	142,43	98,94	130,00
Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve VD	Počet	2	2	100,00	12,00
Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy	Počet	1	1	100,00	17,00
Počet obcí zapojených do IDS	Počet	44	55	125,00	60,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Všechny indikátory projektů na úrovni výstupu jsou plněny na 98-100%. V porovnání s indikativní hodnotou 2013 je část indikátorů přezávazkovaná, např. *Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras*, kdy závazek příjemce činí 19,23km, indikativní hodnota 2013 je pak pouze 10km. Část naopak výrazně zaostává za indikativní hodnotou 2013 a to především u indikátoru *Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve VD*, kdy byly pořízeny pouze 2 vozidla místo plánovaných 12 vozidel a *Počet projektů na rozvoj dopravy*, kde je indikativní hodnota pro rok 2013 17 projektů, ale závazek příjemce je pouze 1 podpořený projekt.

Prioritní osa 4 - Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Tato osa zahrnuje především rekonstrukce a obnovy cyklostezek, lyžařských tras, areálů, revitalizace památek a další.

Tabulka č. 14 Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 4

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet nových a zrekonstruovaných sportovně-rekreačních zařízení celkem	Počet	5	5	100,00	10,00
Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet objektů	3	3	100,00	10,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Indikátory výstupu v rámci projektu jsou splněny na 100%, v porovnání s indikativní hodnotou roku 2013 však oba výrazně zaostávají.

Prioritní osa 5 - Technická asistence

Je určena pro na podporu publicity programu, přípravy a realizace projektů, monitoring, platy pracovníků v řízení ROP SZ apod.

Tabulka č. 15 Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 5

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet podpořených projektů zaměřených na technickou pomoc	Počet	1	1	100,00	17,00
Realizace evaluačních studií a zpráv celkem	Počet	15	17	113,33	12,00
Počet vytvořených metodických a tech.-inf. materiálů	Počet	31	45	145,16	7,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Indikátory projektů jsou plněny na více jak 100%, ale indikátor *Počet podpořených projektů zaměřených na technickou pomoc* výrazně zaostává za indikativní hodnotou roku 2013, z plánových 17 projektů je vytvořen 1 projekt, přitom indikativní hodnota byla již jednou snižována z původní hodnoty 60 na 17 projektů.

4.3.2.2 Hodnocení indikátorů výsledku

Indikátory výsledků odpovídají specifickým cílům, mohou být uváděny v naturálních i finančních jednotkách. Vztahují se k přímým a okamžitým účinkům, které projekt přinesl. Hodnocení bylo provedeno na úrovni prioritních os ukončených projektů k 31.12.2012.

Specifický cíl I – Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu ekonomického rozvoje regionu;

Specifický cíl II – Venkovské oblasti využívající místní i regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel;

Specifický cíl III – Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel.⁵⁸

Prioritní osa 1 -Regenerace a rozvoj měst

Tato osa je zaměřena zejména na odstranění tzv. brownfields a s tím související projektovou přípravu, dokumentaci, opravy a modernizace škol, včetně modernizace vybavení, obnovu a modernizaci infrastruktury.

⁵⁸ Výroční zpráva ROP SZ za rok 2011. *ROP Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/vyrocní-zpravy>

Tabulka č. 16 Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 1

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet zapojených partnerů	Počet	226,00	226,00	100,00	50,00***
Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve veřejné dopravě	Počet	2,00	2,00	100,00	30,00
Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve městech	Plocha v ha	63,73	60,89	95,54	25,00*
Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Plocha v m2	60 103,92	61 586,42	102,47	25 000,00**
Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů určených pro rozvoj vzdělávání (města)	Plocha v m2	9 418,67	13 328,89	141,52	1 000,00**
Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů pro sociální služby a zdravotní péči (města)	Plocha v m2	2 287,07	2 287,07	100,00	1 000,00**

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Z důvodů velkého přezávazkování byly upraveny indikativní hodnoty 2013 těchto indikátorů:

**Plocha regenerovaného a revitalizovaného území* navýšena na celkovou hodnotu 129 700m² (zahrnuje území měst i obcí)

***Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů* na celkovou hodnotu 103ha (zahrnuje všechny regenerované a revitalizované objekty)

****Počet zapojených partnerů* byl navýšen na počet 997 pro všechny osy.

Tyto změny indikátorů jsou však souhrnné za všechny prioritní osy.

Indikátory výsledků projektů jsou plněny, indikátor *Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve městech* mírně zaostává, dosahuje 95% závazků projektu. Indikátor *Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel* však výrazně zaostává za Indikativní hodnotou roku 2013, závazek příjemce jsou 2 vozy, indikativní hodnota 2013 je 30 vozů.

Prioritní osa 2 -Integrovaná podpora místního rozvoje

Osa se orientuje na rekonstrukce chodníků, veřejného osvětlení, parkovacích míst, veřejných parků, míst pro volnočasové aktivity, dále regenerace brownfields pro aktivity s nevýrobní povahou apod.

Tabulka č. 17 Plnění indikátorů výsledků prioritních osy 2

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet zapojených partnerů	Počet	145,00	144,00	99,31	20,00
Plocha regenerovaného a revitalizovaného území - ve venkovských oblastech	Plocha v ha	14,32	15,63	109,15	4,50*
Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů určených pro vzdělávání (venkov)	Plocha v m ²	1 802,00	1 802,00	100,00	400,00**
Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů sociálních služeb a zdravotní péče (venkov)	Plocha v m ²	5 919,37	5 919,37	100,00	400,00**

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Plnění indikátorů ukončených projektů dosahuje téměř 100% u všech typů. Z důvodu přezávazkování byly původní indikativní hodnoty 2013 navýšeny viz. prioritní osa 1.

Prioritní osa 3 - Dostupnost a dopravní obslužnost

Do této prioritní osy patří zejména budování a modernizace komunikací, regionálních letišť, modernizace železničních stanic apod.

Tabulka č. 18 Plnění indikátorů výsledků prioritních osy 3

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet zapojených partnerů	Počet	26	27	103,85	8
Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM 10	% obyvatel	–	9,1	–	50
Podíl vozidel ve veřejné dopravě na ekologický pohon	%	–	1,80%	–	2,00%
Podíl nově zrekonstruovaných a nových silnic na celkové regionální síti silnic	%	–	0,90%	–	2,00%

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Závazky příjemce nejsou u některých indikátorů stanoveny z důvodu obecného pojetí indikátoru.

Ve vztahu k indikativní hodnotě 2013 je indikátor *Podíl vozidel ve veřejné dopravě na ekologický pohon* plněn téměř na 100%, naopak indikátor *Podíl nově zrekonstruovaných a nových silnic na celkové regionální síti silnic* zaostává za indikativní hodnotou, dosahuje plnění pouze 45%.

Prioritní osa 4 - Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Do této osy náleží především rekonstrukce a obnova cyklostezek, lyžařských tras, areálů, revitalizace památek a další.

Tabulka č. 19 Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 4

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet zapojených partnerů	Počet	492,00	401,00	108,38	30,00***
Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet pracovních míst	239,75	95,09	42,26	225,00
Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem	Počet	1 972,00	1 245,00	59,29	2100,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

U této prioritní osy je zřejmé, že indikátory výstupu projektů nejsou splněny. Indikátor *Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu* dosáhl pouze 42% závazku příjemce., další indikátor *Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem* také zaostává oproti závazku příjemců, dosahuje pouze 59%. Ve srovnání s indikativní hodnotou 2013 pak z důvodu nesplnění závazků příjemce zaostávají.

Prioritní osa 5 - Technická asistence

Je určena pro na podporu publicity programu, přípravy a realizace projektů, monitoring, platy pracovníky v řízení ROP SZ apod.

Tabulka č. 20 Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 5

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Indikativní hodnota 2013
Počet zapojených partnerů	Počet	11,00	54,00	490,91	30,00
Počet proškolených osob	Počet osob	65,00	88,00	135,38	140,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Indikátory výsledku jsou plněny na 100% a více procent. Indikátor *Počet proškolených osob* zaostává výrazně za indikativní hodnotou.

4.3.2.3 Hodnocení indikátorů dopadů

Indikátory dopadů odpovídají globálním cílům, tedy konečnému efektu projektu.

*Globálním cílem ROP SZ je zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu Severozápad jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel.*⁵⁹ Globální cíl bude naplněn prostřednictvím strategie ROP Severozápad a to především v realizování investic, které napomohou procesu adaptace a postupné modernizace městských center regionu ROP SZ.

Tabulka č. 21 Plnění indikátorů dopadů

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %	Hodnota 2005	Indikativní hodnota 2013
Počet odbavených cestujících na regionálních letištích	Počet	80 000,00	61 157,00	76,45	35 853,00	80 000,00
Počet nehod cyklisté/region	Počet	N/A	281,00	96,90	372,00	290,00

Zdroj: zpracováno dle dat ROP SZ (stav k 31.12.2012)

Na úrovni prioritních os byly stanoveny pouze dva indikátory dopadů, indikátor *Počet odbavených cestujících* na regionálních letištích zaostává v plnění závazku příjemce, je plněn pouze na 76,45%, naopak indikátor *počet nehod cyklisté/region* ukazuje výrazný pokles počtu nehod (o 91 osob) oproti roku 2005.

4.3.2.4 Zhodnocení věcného plnění

Pro celkové zhodnocení věcného pokroku je plnění indikátorů hodnoceno ze dvou hledisek

- ve vztahu k závazkům příjemce
- ve vztahu k indikativní hodnotě 2013

Plnění indikátorů výstupu

a) plnění ve vztahu závazkům příjemce

Téměř u všech prioritních os jsou indikátory vázané příjemci plněny uspokojivě v rozsahu 98-100% závazků, některé indikátory přesahují plněním i závazky příjemce.

⁵⁹ Výroční zpráva ROP SZ za rok 2011. *ROP Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/vyrocnizpravy>

b) plnění ve vztahu k indikativní hodnotě 2013

Ve vztahu k indikativní hodnotě 2013 je část indikátorů výrazně přezávazkovaná, například *Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras*, kdy je vázáno příjemci 19,23km, indikativní hodnota 2013 je 10km.

Některé indikátory naopak výrazně zaostávají za indikativní hodnotou 2013

- *indikátor Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve VD*, kdy byly pořízeny pouze 2 vozidla místo plánovaných 12 vozidel,
- *indikátor Počet projektů na rozvoj dopravy*, kde je indikativní hodnota v roce 2013 17 projektů a stav ukončených projektů činí 1 podpořený projekt,
- *indikátor Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí*, kdy je vázáno příjemci 30 projektů, indikativní hodnota je 60 projektů,
- *indikátor Počet nových a zrekonstruovaných sportovně rekreačních zařízení celkem*, závazek příjemce je pět zařízení, indikativní hodnota 2013 je 10 zařízení,
- *indikátor Počet zrekonstruovaných památkových objektů*, závazek příjemce je 3 objekty, indikativní hodnota je 10 objektů.

Plnění indikátorů výsledku

a) plnění ve vztahu závazkům příjemce

Indikátory výsledků projektů jsou plněny na 95-100%, některé překračují závazek příjemce.

Dva indikátory plnění závazků příjemců však zaostávají

- *indikátor Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu*, dosáhl plnění pouze 42,26 % závazku příjemce,
- *indikátor Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek* dosáhl pouze 59,29 % závazku příjemce.

b) plnění ve vztahu k indikativní hodnotě 2013

Většina indikátorů výstupu byla výrazně přezávazkovaná, Řídicí orgán přezávazkování odůvodňuje nepřesným nastavením cílových hodnot indikátorů při plánování operačního programu. Hlavní indikátory výstupu byly zvýšeny následovně:

- indikátor *Plocha revitalizovaného území celkem* navýšena na celkovou hodnotu 129 700m²,
- indikátor *Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů* na celkovou hodnotu 103ha,
- indikátor *Počet zapojených partnerů* byl vzhledem k celkovému přezávazkování navýšen na počet 997osob pro všechny osy.

Výrazně zaostává indikátor

- *Počet proškolených osob*, kdy bylo proškoleno příjemci 88 osob, ale indikativní hodnota je 140 osob.

Plnění indikátoru dopadu

Na úrovni prioritních os byly stanoveny pouze dva indikátory hodnocení

- počet odbavených cestujících na regionálních letištích – tento typ indikátoru zaostává jak v plnění závazku příjemce, dosáhl na 76,45%, tak za indikativní hodnotou 2013
- Počet nehod cyklisté/region – zde došlo k poklesu hodnot oproti indikativní hodnotě a zejména oproti hodnotě roku 2005, pokles počtu nehod o 91 osob.

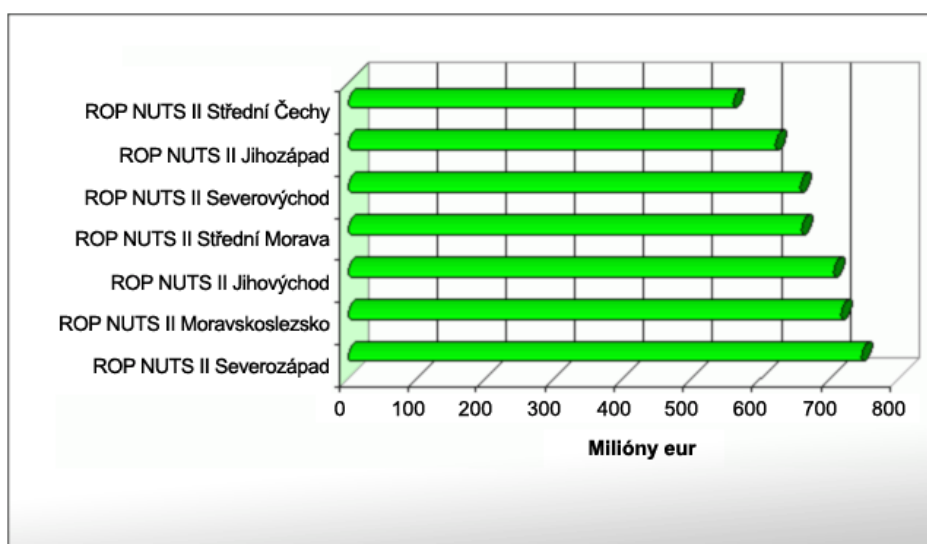
Celkový stav věcného hodnocení projektů ukázal, že závazky příjemců jsou až na výše uvedené výjimky plněny. Rozpory jsou však v plnění cílových hodnot indikátorů 2013, respektive v jejich nastavení, indikátory jsou v některých případech přezávazkované, což vedlo k navýšení jejich hodnot nebo některý indikátory výrazně zaostávají v plnění. Je však nutné vzít v úvahu skutečnost, že analýza věcného plnění byla provedena u ukončených projektů, tedy velká část indikátorů může být v projektech sice vázaných smlouvou, ale neukončených, kdy k posunu ukončení termínu mohlo dojít také pozastavením certifikace ROP SZ a tudíž neproplácením finančních prostředků příjemcům.

4.4 ROP SZ a ostatní regiony soudržnosti

4.4.1 Porovnání stavu čerpání s ostatními regiony soudržnosti

V období 2007-2013, v rámci cíle Konvergence, je možné čerpat ze sedmi regionálních operačních programů, které jsou určeny pro všechny regiony soudržnosti České republiky kromě Hlavního města Prahy. Cílem ROP je především zvýšení konkurenceschopnosti, rozvoje regionu a zvýšení atraktivity pro potenciální investory. Region soudržnosti řídí samostatně Regionální rada daného regionu soudržnosti.⁶⁰

Graf č. 15 Alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

Region Severozápad má alokováno nejvíce finančních prostředků z regionálních operačních programů.

Každý region soudržnosti reaguje na aktuální potřeby svého regionu, které lze rozdělit do následujících tematických oblastí:

Rozvoj území a regionální rozvoj podnikání – jedná se především o revitalizace center měst, památkových zón, veřejných prostranství, rekonstrukce objektů občanské vybavenosti, kulturních objektů, objektů pro vzdělávání a volný čas, dále podpora rozvoje podnikání např. rekonstrukce stávajících objektů apod.

⁶⁰ Operační programy 2007-2013: Regionální operační programy. *Ministerstvo pro místní rozvoj: Fondy EU* [online]. [cit. 2013-01-03]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>

Dopravní dostupnost a obslužnost – podpora výstavby a rekonstrukce místních komunikací, silnic II. a III. třídy, infrastruktury po veřejné dopravě- železniční stanice, zastávky apod.

Rozvoj cestovního ruchu – výstavba případně rekonstrukce cyklostezek, peších stezek, rekonstrukce ubytovacích zařízení s rozšířením o návazné služby – sportovní zařízení, wellness, zábava, rekonstrukce památek pro potřeby cestovního ruchu, rekonstrukce sportovních areálů, rozvoj lázeňské infrastruktury apod.

Tabulka č. 22 Přehled čerpání v rámci regionálních operačních programů k 31.12.2012

Regionální operační program	Fond	Celková alokace podpory 2007-2013	Podané žádosti		Projekty vázané Smlouvou, Rozhodnutím		Certifikované výdaje	
			2012		2012		2012	
		v mil. EUR	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %	v mil. EUR	v %
ROP SZ	ERDF	896,06	1 587,88	177,20	727,98	81,24	218,10	24,34
ROP MS	ERDF	862,54	1 398,16	162,10	717,88	83,23	361,08	41,86
ROP JV	ERDF	852,18	1 437,30	168,66	785,35	92,16	498,13	58,45
ROP SM	ERDF	796,74	1 365,07	171,33	570,98	71,66	421,08	52,85
ROP SV	ERDF	794,15	1 655,70	208,49	782,55	98,54	374,39	47,14
ROP JZ	ERDF	749,39	2 162,59	288,58	695,94	92,87	334,36	44,62
ROP SČ	ERDF	673,89	1 318,64	195,68	623,51	92,52	215,83	32,03

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturální-fondy.cz

Objem podaných žádostí – 46% z celkového objemu podaných žádostí o dotaci bylo k 31.12.2012 schváleno ze strany ROP Severozápad. Vzhledem k tomu, že u ostatních regionálních operačních programů se objem přijatých smluv z celkového objemu podaných žádostí pohybuje v rozmezí 40-50% k celkové alokaci daného ROP, lze hodnotit objem podaných žádostí/ objem schválených žádostí v rámci ROP SZ za průměrný. Výjimkou je vysoký zájem žadatelů v rámci ROP JZ, kde žádosti dosáhli až 288% alokace, ale schváleno bylo pouze 32% objemu z podaných žádostí o dotaci.

Objem podepsaných Smluv, Rozhodnutí - objem Smluv, Rozhodnutí u ROP SZ dosáhl 82% alokace, u ostatních ROP se pohybuje v rozmezí 80-90% alokace, opět lze vyhodnotit stav v porovnání s ostatními ROP za průměrný. Výjimkou je ROP SM, který mírně zaostává za průměrem, objem podepsaných Smluv, Rozhodnutí tohoto ROP dosáhl pouze 70%, tedy minimálně o 10% méně než u ostatních ROP.

Objem certifikovaných výdajů- ROP SZ má certifikováno pouze 24,4% alokace, to je ze všech regionálních operačních programů nejméně, hlavním důvodem je pozastavení certifikace v březnu 2011, ostatní ROP se pohybují v rozmezí 30-50% alokace.

4.4.2 Porovnání čerpání dle tematických oblastí s ostatními regiony soudržnosti

Regiony soudržnosti, částku alokovanou pro svůj region, na základě specifických potřeb svého regionu, rozdělí do prioritních os a oblastí podpory, výše alokace pro prioritní osy se tak může výrazně lišit u jednotlivých ROP. Pro potřeby srovnání byly prioritní osy jednotlivých ROP rozděleny do čtyř tematických oblastí. Následně byly tyto oblasti porovnány z hlediska zájmu žadatelů o čerpání dotace.

Tabulka č. 23 Počet žádostí/schválených žádostí o podporu v rámci ROP

Zaměření prioritní osy	ROP SZ		ROP MS		ROP JV		ROP SM		ROP SV		ROP JZ		ROP SČ	
	PŽ	SŽ	PŽ	SŽ	PŽ	SŽ	PŽ	SŽ	PŽ	SŽ	PŽ	SŽ	PŽ	SŽ
Rozvoj regionu	537	163	775	332	580	222	950	337	605	256	1011	215	282	107
Doprava	39	25	126	78	281	179	280	152	161	114	684	195	282	156
Cestovní ruch	402	120	498	237	509	200	567	127	442	165	1000	222	332	88
Technická pomoc	19	15	19	17	9	8	24	21	40	39	16	14	68	56
CELKEM	997	323	1418	664	1379	609	1821	637	1248	574	2711	646	964	407

Zdroj: zpracováno dle monitorovací zpráva 2012, www.strukturální-fondy.cz, PŽ=podané žádosti, SŽ=schválené žádosti

Z uvedené tabulky č. 11 vyplývá, že v rámci ROP SZ bylo nejvíce žádostí o podporu podáno do oblasti rozvoje regionu, celkem 537 žádostí. Rozvoj regionu v tomto případě chápán jako zlepšení stavu regionu, zvyšování jeho atraktivity, což je jednou z aktuálních potřeb regionu Severozápad, do této oblasti spadá odstranění zanedbávaných areálů tzv. brownfields, modernizace škol, rekonstrukce chodníků, parkovacích míst atd. revitalizace center měst, památkových zón, veřejných prostranství, rekonstrukce objektů občanské vybavenosti atd.

Na druhém místě v zájmu o poskytnutí podpory je oblast cestovního ruchu, celkem 402 žádostí. Cestovní ruch je další oblastí, na kterou by se měl region orientovat, spadá sem zejména rekonstrukce cyklostezek, lyžařských tras, areálů, revitalizace památek a další.

Překvapující je oblast dopravy, pro tuto oblast bylo podáno nejméně žádostí o podporu pouze 39 žádostí, přestože se region potýká s problémy špatné dostupnosti i nevyhovující dopravní infrastruktury. Ve srovnání s ostatními regionálními operačními programy počet žádostí o podporu pro tuto oblast výrazně zaostává.

Celkově se v porovnání počet podaných žádostí/počet schválených žádostí řadí ROP SZ na předposlední místo, pouze 30% z počtu podaných žádostí je nakonec schváleno k financování, za ROP SZ zaostává pouze ROP JZ, kde pouze 21% žádostí je schváleno (důvodem je však nadprůměrný počet žádostí v tomto regionu). V ostatních regionech je počet uspokojených žádostí v rozmezí 35-42%, ROP SZ je však oproti ostatním znevýhodněn pozastavením veškerých žádostí o podporu i uzavíráním smluv ze strany MMR i MF v březnu 2012.

Z přehledu je také zřejmý velký počet žádostí podaných v rámci ROP JZ, kdy například pro oblast cestovního ruchu bylo podáno 1000 žádostí, schváleno bylo 222, celkově má ROP JZ výrazně vyšší počet žádostí, v souhrnu o více jak 1000, než mají ostatní regionální operační programy.

Porovnání ROP Severozápad s ROP Moravskoslezsko

ROP Moravskoslezsko, vzhledem k jeho socioekonomickým potřebám, je možné v určitých oblastech porovnat s ROP Severozápad. Region má druhý nejnížší podíl na HDP v České republice, v roce 2011 dosáhl pouze 9,8%, dále se potýká stejně jako RP SZ s vysokou nezaměstnaností, v roce 2012 činila míra registrované nezaměstnanosti 11,8%. Pro region tedy byla alokována druhá nejvyšší částka v rámci ROP, částka 862,54 mil. EUR. Region tedy řeší přibližně stejné problémy jako ROP SZ tj. vysoká nezaměstnanost, nízká úroveň HDP ve vztahu k ČR a EU, nedostatečná dopravní infrastruktura.

4.4.3 Zhodnocení účinnosti strukturálních fondů v regionu Severozápad

Evropská unie se snaží prostřednictvím politiky hospodářské a sociální soudržnosti podporovat vyvážený a udržitelný rozvoj regionů, včetně podpory vysoké úrovně zaměstnanosti, ochrany životního prostředí, infrastruktury na celém území EU s cílem snižování rozdílů mezi ekonomickou úrovní regionů členských zemí EU. Nástrojem pro uplatňování této politiky jsou právě strukturální fondy. „Celkově ČR od 1. května 2004 do 31. prosince 2012 zaplatila do rozpočtu EU 301,16 mld. Kč (cca 11,3 mld. €) a získala 551,18 mld. Kč (tj. cca 21 mld. €). Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak od vstupu do Unie celkově dosáhlo 250 mld. Kč (cca 9,75 mld. €).“⁶¹

Je však důležité se zamyslet nad tím, zda prostředky poskytnuté z fondů EU jsou efektivně využívány, zda splňují účel, pro který byly vytvořeny. Účinnost fondů v rámci analyzovaného ROP Severozápad můžeme hodnotit z více hledisek:

Ekonomická úroveň regionu a míra nezaměstnanosti ve vztahu k EU

Jedním ze způsobů jak poměřit rozdíly v úrovni regionů je výše hrubého domácího produktu. Dle údajů ČSÚ, HDP regionu Severozápad činil v roce 1998 64% průměru zemí EU (EU=100%), v roce 2011 dosáhl 67%, došlo tedy pouze k nepatrnému nárůstu za dobu více jak deseti let. Vývoj HDP tedy neprokázal zvýšení ekonomické úrovně regionu z důvodu působení regionální politiky EU.

Dalším výrazným ukazatelem je míra dlouhodobé nezaměstnanosti (12 měsíců a déle). Míra dlouhodobé nezaměstnanosti, dle údajů ČSÚ, byla v roce 2000 ve výši 7,96%, v roce 2005 dokonce 8,68%, následně v roce 2011 klesla na 5,13%. Došlo sice k výraznému poklesu dlouhodobé nezaměstnanosti, avšak registrovaná míra nezaměstnanosti regionu naopak stoupá, v roce 2005 činila 12,06%, v roce 2012 již 13,5%. Ani tento ukazatel zatím neprokázal pozitivní dopad regionální politiky EU.

⁶¹ Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu Evropské unie za rok 2012. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_cista_pozice_cr_76219.html

Je tedy nutné se podívat na účinnost poskytnutých prostředků z jiné stránky, než je výše HDP a míra nezaměstnanosti. Prostřednictvím finančních prostředků z fondů EU by měl region řešit, resp. spolufinancovat řešení aktuálních problémů, které vyplývají z jeho socioekonomické analýzy a zároveň přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu.

Na základě provedené socioekonomické analýzy byly upřesněny nejaktuálnější potřeby regionu:

- využití tzv. brownfields a dalších nevyužitých a zanedbaných areálů zejména v urbanizovaných částech regionu,
- zvýšení dostupnosti regionu, které umožní mobilitu pracovních sil, přispěje ke snížení nezaměstnanosti v určitých částech regionu,
- rozvoj dopravní infrastruktury, zvýšení kvality silnic II. a III. třídy, dokončení rychlostních komunikací,
- snižování emisí u zdrojů znečištění,
- využití potencialů regionu k rozvoji cestovního ruchu - lázeňství, mezinárodní letiště Karlovy Vary, historické památky,
- podpora vzdělanostní struktury obyvatelstva – podpora zakládání a rozvoje vysokých škol v regionu, modernizace středních škol prostřednictvím ICT.

Z následně provedené analýzy finančního a věcného plnění vyplynulo:

Analýza finančního plnění

K datu 31.12.2012 činily přijaté žádosti 177,2% alokace (uspokojeno bylo tedy cca 46% z objemu podaných žádostí), uzavřené Smlouvy 81,23% alokace, proplacené prostředky 52,22% alokace, certifikováno 24,34%. Důvodem tak nízké hodnoty certifikovaných výdajů je již zmiňované dočasné pozastavení certifikace ze strany PCO k 25.3.2011 v důsledku prošetřování některých dotací a následně 11. června 2012, na základě rozhodnutí MMR a MF ČR, zastavení příjmu žádostí o dotace, schvalování, podepisování i proplácením prostředků příjemcům.

Dle pravidla n+3/n+2 musí být finanční prostředky alokované pro období 2007-2013 vyčerpány do konce roku 2015, rozhodující bude tedy rok 2013, kdy se bude jednat o souběh pravidla n+3 pro rok 2010 a n+2 pro rok 2011 (a 2/6 alokace 2007) a výše certifikovaných výdajů (žádostí o platbu zaslaných do EK) musí dosáhnout přibližně 65 % celkové alokace programového období 2007-2013.

V porovnání s ostatními regiony soudržnosti pak vyplynulo, že v rámci ROP SZ bylo nejvíce žádostí o podporu podáno do oblasti rozvoje regionu. Rozvoj regionu v tomto případě chápán jako zlepšení stavu regionu, zvyšování jeho atraktivity, což je jednou z aktuálních potřeb regionu Severozápad, do této oblasti spadá odstranění zanedbávaných areálů tzv. brownfields, modernizace škol, rekonstrukce chodníků, parkovacích míst, revitalizace center měst, památkových zón, veřejných prostranství, rekonstrukce objektů občanské vybavenosti atd. Na druhém místě v zájmu o poskytnutí podpory je oblast cestovního ruchu, spadá sem zejména rekonstrukce cyklostezek, lyžařských tras, areálů, revitalizace památek a další. Překvapující je oblast dopravy, pro tuto oblast bylo podáno nejméně žádostí o podporu, přestože se region potýká s problémy špatné dostupnosti i nevyhovující dopravní infrastruktury. Ve srovnání s ostatními regionálními operačními programy počet žádostí o podporu pro tuto oblast výrazně zaostává.

Ještě zřetelněji byl tento rozdíl vidět při porovnání s ROP Moravskoslezsko, jedná se o region, který je možné vzhledem k jeho socioekonomickým potřebám porovnat s ROP SZ. ROP MS má zhruba 1,5 více uzavřených Smluv pro oblast rozvoje regionu a trojnásobně vyšší počet uzavřených Smluv pro oblast dopravy.

Finanční plnění z pohledu počtu žádostí, objemu Smluv můžeme hodnotit jako uspokojivé, ale neuspokojivá je výše certifikovaných výdajů a hlavně vysoká výše korekce za chybovost v hodnocení (2,5 mld. Kč), kterou uhradíme my všichni, daňoví poplatníci, tato skutečnost bude dále hodnocena v dalším bodě této kapitoly.

A neuspokojivý je také nízký zájem o čerpání v oblasti dopravy a dopravní obslužnosti, přestože je to jedna z aktuálních potřeb regionu, region se potýká s problémy špatné dostupnosti i nevyhovující dopravní infrastruktury.

Analýza věcného plnění

Z analýzy věcného plnění regionu Severozápad vyplynulo, že závazky příjemců dotací hodnocené prostřednictvím indikátorů výstupu, výsledku a dopadu ukončených projektů jsou až na výjimky plněny, rozpory jsou však v plnění cílových hodnot indikátorů 2013, respektive v jejich nastavení, indikátory jsou v některých případech přezávazkované, což vedlo k navýšení jejich hodnot nebo některé indikátory výrazně zaostávají v plnění. Řídící orgán přezávazkování odůvodňuje nepřesným nastavením cílových hodnot indikátorů při plánování operačního programu.

Z analýzy také vyplývá, že prostřednictvím projektů spolufinancovaných z dotací EU bylo v regionu opraveno nebo postaveno přes 140km silnic, byly zrekonstruovány památkové objekty, přes 70ha půdy a cca 70tis. m² objektů bylo regenerováno a revitalizováno a řada dalších. Je tedy zřejmé, že tyto projekty naplňují potřeby regionu, které vyplývají z jeho socioekonomické analýzy na druhou stranu je, ale nutné zdůraznit, že se region ve svých prioritních osách nezaměřil primárně na oblasti, které z této analýzy vyplývají tj. oblast životního prostředí, která se potýká s následky z minulosti a také oblast lidských zdrojů, podpory vzdělanostní struktury obyvatelstva. Samozřejmě je možné podotknout, že projekty pro tyto oblasti mohou čerpat dotace z jiných operačních programů, je však důležité, aby regionální programy nebyly koncipovány plošně, ale naopak aby reflektovaly na aktuální a specifické problémy, potřeby a rozdílnosti daného regionu.

Analýza věcného hodnocení tedy prokázala plnění cílů stanovenými příjemci dotací v rozmezí 98-100%, v souvislosti k cílové hodnotě 2013 však některé indikátory zaostávají, což může být způsobeno tím, že hodnocení bylo provedeno pouze u ukončených projektů.

Region se ve svých osách primárně neorientuje na oblast životního prostředí a lidských zdrojů což je velmi neuspokojivá situace.

Hodnocení projektů v rámci ROP SZ, pokuty za chyby

Skutečností je, že částku 2,6 mld. Kč bude muset hradit Ústecký a Karlovarský kraj za chyby v rozdělování dotací v rámci ROP SZ.

Evropská komise potvrdila výši korekce – 10% za chybovost v systému hodnocení a 12,41% za chybovost v projektech (například Karlovarský kraj měl chyby u pěti ze čtrnácti kontrolovaných projektů). Výše korekce je tak vysoká, že částku půjčí ROP SZ Ministerstvo financí a kraje budou částku splácet, Ústecký kraj ročně 180 milionů, Karlovarský kraj 100 milionů korun.

Pokud bude částka schválena ze strany obou krajů, očekává se spuštění dotací ROP SZ, což je pro čekající příjemce jedinou záchranou, přijde jim samozřejmě nespravedlivé nést následky za chyby někoho jiného. Přijmout tuto výši korekce je jedinou šancí jak zachránit zbývající peníze v programu. Dle informací z ROP SZ čeká na proplacení cca deset žadatelů v celkové výši cca 700 mil. Kč. A kdo bude hradit náklady na pozastavení projektů, například úroky z půjček, které si tyto obce, organizace či podnikatelské subjekty musely v některých případech vzít na překlenutí obtíží? Samozřejmě samotní žadatelé.

Za chyby v ROP SZ neponesou následky jenom žadatelé, ale i samotní daňoví poplatníci a především obyvatelé obcí a krajů, obec bude muset vícenáklady někde „ušetřit“ což u řady z nich může být velký problém.

Chomutov je jedním z řady měst, kterého se dotkly pozastavené dotace v ROP SZ. Město, v rámci IPRM, realizovalo projekt „Areál bývalých kasáren a přilehlého okolí“, jehož součástí byla výstavba zimního a letního stadionu, kulturně společenského centra a krytého bazénu v celkové hodnotě 1 461 mil. Kč, z toho 1 096 mil. Kč v rámci dotací z EU. Projekt byl financován formou zálohových plateb, proplacených po ukončení určité etapy. V říjnu 2012 mělo město obdržet poslední částku 260mil., z důvodu pozastavení dotací však částku neobdrželo, nemohlo splatit půjčku a musí hradit úroky. Úroky díky nižší úrokové sazbě činí cca 5500Kč denně, ale koncem února se tato částka souhrnně již vyšplhala na cca 880tis. V porovnání s ostatními obcemi je na tom však Chomutov ještě dobře, jsou i obce, kde pozastavení dotací přišlo v polovině realizace projektu a obec tak nemá prostředky na dokončení projektu. Příkladem může být město Chodov, které čeká na peníze od srpna 2012 a z tohoto důvodu bylo nuceno pozastavit stavbu sportovní haly v částce 90 mil. Kč, radnice si pak musela vzít další půjčku, kdy úroky vyjdou obec až na 450 tis. ročně.

A tak žadatelé čekají na peníze, úroky z úvěru jim plynou a projekty nejsou dokončeny, o tom jak dále pokračovat, pokud by dotace v ROP SZ nebyly spuštěny, raději nikdo nepřemýšlí.

ROP SZ sice přijmul opatření na odstranění chyb v hodnocení projektů – zrušení 3. etapy, výběr externích hodnotitelů, ale opravdu se systém hodnocení změní natolik, že budou podporovány pouze projekty, které směřují ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu a zlepšení kvality života jeho obyvatel? Nebo se budou realizovat projekty, které umožní realizaci podnikatelského záměru a podpoří snahu financovat z fondů EU v podstatě cokoliv? Příkladem může být město Chomutov, ve městě, které má 51 tis. obyvatel a řadí se mezi významné průmyslové město, vyrostly během současného programovacího období čtyři tři až pětihvězdičkové hotely, některé na místech, které jsou více než zarážející, o obsazenosti hotelů při stanovených cenách lze více než pochybovat.

Chomutov má sice podkrušnohorský zoopark a jedinečné Kamencové jezero, ale to přiláká návštěvníky pouze letních měsících. Budou tedy hotely skutečně využívány nebo budou v provozu po dobu udržitelnosti projektu a pak se přemění na „něco jiného“? V tomto případě se při hodnocení projektů nikdo nepozastavil nad potřebností luxusních hotelů v průmyslovém městě, které opravdu nepatří mezi vyhledávané turistické cíle.

Další problém, který se objevuje u některých investičních projektů po ukončení realizace, ale souvisí s hodnocením projektů, je výše skutečných nákladů, která výrazně převyšuje náklady plánované a uváděné při výpočtech ekonomické efektivity projektu. Zde se ukazuje, že u některých investičních projektů došlo k podhodnocení nákladů, někdy výraznému, a obce řeší situaci, kde vzít prostředky na provoz už v tak napnutém rozpočtu.

Závěr

- Vývoj HDP neprokázal zvýšení ekonomické úrovně regionu z důvodu působení regionální politiky EU,
- došlo výraznému poklesu dlouhodobé nezaměstnanosti, avšak registrovaná míra nezaměstnanosti regionu naopak stoupá,
- finanční plnění z pohledu počtu žádostí, objemu Smluv můžeme hodnotit jako uspokojivé, ale neuspokojivá je nízká hodnota certifikovaných výdajů a hlavně vysoká výše korekce za chybovost v hodnocení,
- neuspokojivý je také nízký zájem o čerpání v oblasti dopravy a dopravní obslužnosti, přestože je to jedna z aktuálních potřeb regionu, region se potýká s problémy špatné dostupnosti i nevyhovující dopravní infrastruktury,

- analýza věcného hodnocení prokázala plnění cílů stanovenými příjemci dotací v rozmezí 98-100%, v souvislosti k cílové hodnotě 2013 však některé indikátory zaostávají (může být způsobeno hodnocením pouze ukončených projektů),
- velmi znepokojivé je zjištění, že se region ve svých osách primárně neorientuje na oblast životního prostředí a lidských zdrojů, jedny z nejaktuálnějších problémů regionu,
- znepokojující je situace v oblasti hodnocení projektů, vysoká výše korekce ze strany Evropské komise za chybovost, tyto problémy se však projevují napříč všemi operačními programy.

Ačkoli nebyla prokázána účinnost prostředků EU na základě růstu HDP a poklesu nezaměstnanosti, zaměříme-li se na naplnění globálního cíle ROP SZ „*globálním cílem ROP SZ je zvýšení kvality fyzického prostředí a přeměna ekonomických a sociálních struktur regionu Severozápad jako předpoklad pro zvýšení atraktivity regionu pro investice, podnikání a život obyvatel*“⁶² můžeme konstatovat, že většina projektů přispěla k naplnění tohoto cíle, avšak skutečnou účinnost poskytnutých prostředků z EU bude možné prokázat až s odstupem několika let.

⁶² Výroční zpráva ROP SZ za rok 2011. *ROP Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/vyrocní-zpravy>

5 Závěr

Po vstupu do Evropské unie se Česká republika zapojila do realizace strukturální politiky EU a začala plně využívat její nástroje. Strukturální fondy jsou hlavním nástrojem politiky hospodářské a sociální soudržnosti, právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Hlavní cíl regionální politiky snižovat rozdíly mezi regiony se však zatím nedaří naplnit, naopak, rozdíly mezi regiony se spíše prohlubují a země, které čerpaly nejvíce dotací jako konvergenční regiony, byly krizí postiženy nejvíce.

V současné době, kdy Česká republika dostává z rozpočtu EU více peněz, než odvádí, jsou dotace z fondů EU více než lákavé, ve skutečnosti činí peníze poskytnuté z fondů EU zhruba 40% nákladů na projekty, zbylých 60% je přímo či nepřímo ze státního rozpočtu.

Analýza celkového čerpání finančních prostředků současného období 2007-2013 poukázala na skutečnost, že přestože u všech programů objem žádostí podstatně převyšuje celkovou alokaci, vázáno Smlouvou je přes dvě třetiny alokace, vyčerpána (certifikované výdaje) je necelá třetina celkové alokace tohoto období. Toto programové období má, ale další problémové oblasti mezi, které patří především vysoký stupeň byrokracie. Česká republika má velký počet operačních programů spojených s nedostatečnou administrativní kapacitou což má za následek prodlužování lhůt. Dalším úskalím je oblast spolufinancování, která má u některých programů blokační účinky a jedním z nejzávažnějších problémů je oblast hodnocení projektů. Jak ukazují kauzy možného korupčního a podvodného jednání posledního roku, je nezbytností kladení důrazu na transparentnost a nestrannost při hodnocení projektů. Pozastavení certifikace u některých operačních programů je jedním z kroků, které musel učinit Platební a certifikační orgán do doby prošetření nesrovnalostí. Nedostatečná objektivnost při posuzování projektů ke schválení byla kritizována i ze strany Evropské komise. Většina těchto kauz je nyní ve fázi vyšetřování a na strukturální politiku ČR má tato skutečnost negativní dopady. Doba mezi pozastavením a následným povolením certifikace může být i několik měsíců, může dojít i k situaci kdy nebude dodrženo pravidlo $n+2/n+3$ a prostředky tedy nebudou vyčerpány.

Socioekonomická analýza, analýza finančního a věcného plnění operačního programu Severozápad, která poukázala na kladné i záporné stránky čerpání, poskytla následující údaje:

- Dostatečně velký zájem ze strany žadatelů o čerpání v rámci ROP SZ, ale nízký zájem o čerpání v oblasti dopravy a dopravní obslužnosti (jedna z aktuálních potřeb regionu, region se potýká s problémy špatné dostupnosti i nevyhovující dopravní infrastruktury),
- uspokojivé procento uzavřených Smluv k celkové alokaci,
- neuspokojivé procento certifikovaných výdajů k celkové alokaci,
- pozastavení certifikace ROP SZ ze strany PCO viz. kapitola 4.3.1.2 Zhodnocení celkového čerpání,
- vysoká míra korekce určená k úhradě ROP SZ ze strany Evropské komise za chybovost v hodnocení projektů viz. kapitola 4.4.3 Zhodnocení účinnosti strukturálních fondů v regionu Severozápad,
- závazky příjemců dotací hodnocené prostřednictvím indikátorů výstupu, výsledku a dopadu jsou až na výjimky plněny, rozpory jsou však v plnění cílových hodnot indikátorů 2013 (indikátory jsou v některých případech přezávazkované, některé výrazně zaostávají v plnění),
- velmi znepokojivé je zjištění, že se region ve svých osách primárně neorientuje na oblast životního prostředí a lidských zdrojů, jedny z nejaktuálnějších problémů regionu.

Na základě těchto výsledků lze doporučit regionu:

- nepojímat zaměření ROP plošně, ale reagovat v prioritních osách na aktuální a specifické problémy, potřeby a rozdílnosti, které vyplývají z jeho socioekonomické analýzy,
- zaměřit se na hodnocení projektů, eliminovat neprůhlednost a neefektivnost projektů, podpořit nestrannost při hodnocení (některé kroky ze strany ROP SZ již byly učiněny) viz. kapitola 4.2.3 Změna systému hodnocení.

Přestože nebylo prokázáno zvýšení ekonomické úrovně regionu růstem HDP ani snížení nezaměstnanosti je nezbytně zdůraznit, že prostřednictvím projektů, spolufinancovaných z dotací EU, bylo v regionu opraveno nebo postaveno několik km silnic, byly zrekonstruovány památkové objekty, řada objektů a ploch byla regenerována a revitalizována a mnoho dalších.

Bez pochyby tyto projekty naplňují aktuální potřeby regionu, přispívají ke zvýšení jeho konkurenceschopnosti, kvality života jeho obyvatel i zlepšení podmínek pro investory.

Celkové hodnocení účinnosti čerpání evropských dotací v rámci ROP SZ ale negativně ovlivňuje problém regionu s hodnocením projektů a pohled veřejnosti na region Severozápad jako na region podporující neefektivní a neprůhledné projekty. Nutné je však zdůraznit, že problémy s hodnocením se projevují napříč všemi operačními programy, regionální nevyjímaje a navíc problémové případy jsou více zviditelňovány, než projekty s pozitivními přínosy. Bylo by tedy chybou pouze vyzdvihoval projekty neprůhledné a neocenit projekty se skutečným dopadem pro region. Přesto, že dnes převládá mezi širokou veřejností pocit, že fondy naší zemi nic nepřinesou, naopak, že jsou spojeny s velkou byrokracií a dávají prostor pro korupci, se ukazuje, že tyto problémy vyplývají právě z regionu, z neschopnosti vedení regionu řídit celý proces od výběru a schvalování projektů k následným kontrolám.

Závěrem lze říci, že bez dotací EU, by sice v regionu ubylo neefektivně postavených hotelů či jinak neúčelně vynaložených prostředků, které lze označit za plýtvání evropskými penězi, ale i národními zdroji, ale na druhou stranu by se neopravila řada silnic, zanedbávaných a nevyužívaných areálů, nemodernizovaly by se školy. Takže dotace z EU ano, využijme této možnosti, ale tak aby byly podporovány projekty, které budou naplňovat socioekonomické potřeby regionu, budou přispívat ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu a kvality života jeho obyvatel, to vše by mělo být v zájmu regionů, neboť se nejedná pouze o evropské peníze, ale především národní zdroje a tedy peníze všech daňových poplatníků. Konec konců, nám obyvatelům není lhostejné, v jakém regionu žijeme, kde budou vyrůstat naše děti.

Je zřejmé, že i přes současné problémové období dotace splňují svůj účel, ale skutečnou účinnost bude možné posoudit až s odstupem několika let po skočení programového období. Zůstává však s otázkou zda v novém programovém období, které přináší řadu změn, od zjednodušení procesu k důkladnějšímu hodnocení, dokážou regiony, konkrétně analyzovaný region ROP Severozápad, změnit systém hodnocení natolik, že tyto problémy budou eliminovány? Nebudou růst další nepotřebné hotely v průmyslovém okrese nebo obrovské kulturní a sportovní komplexy, kde už nyní je zřejmé, že náklady byly podhodnoceny a obec nyní řeší, z čeho bude náklady „dotovat“? Nezbývá než věřit, že ano, odstranit zcela ne, ale eliminovat ano.

6 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

- BALDWIN, Richard E. *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 478 s. ISBN 978-80-247-1807-1
- BOHÁČKOVÁ, Ivana; HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha : C.H.Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-807-7400-111-6.
- BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2009. ISBN 978-80-7408-014-2.
- HRDÝ, Milan. *Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU*. Praha: APSI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-137-4.
- IAN BACHE. *The politics of European Union Regional Policy*. Great Britain: Sheffield Academic Press, 1998. ISBN 1-85075-863-8.
- MAREK, Dan; KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2009. Brno : Barrister&Principal, 2009., s. 215. ISBN 978-80-87029-56-5.
- MASSIMO FLORIO. *Cost-Benefit Analysis and Incentives in Evaluation: The structural Funds of the European Union*. Great Britain: MPG Books Ltd, 2007. ISBN 978-1-84720-238-3.
- MCDONALD, Frank a Stephen DEARDEN. *European economic integration*. 4th ed. New York: Financial Times, 2005, p. cm. ISBN 02-736-7908-2.
- PÍCHOVÁ, Božena, Josef ABRHÁM a Mojmir HELÍSE. *Česká Republika a EU: Ekonomika - Měna Hospodářská politika*. Praha: Agentura Krigl, 2010. ISBN 978-80-86912-39-4.
- PŘICHYSTAL, Aleš. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU : aneb jak uvařit dobrý projekt*. Nymburk : VEGA-L, 2008. 153 s. ISBN 978-80-86757-94-0.
- STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav, *Regionální politika a její nástroje*. 2009. Praha : Portál s.r.o., 2009. s. 212. ISBN 978-80-7376-588-2.
- TAUER, Vladimír; ZEMÁNKOVÁ, Helena; ŠUBRTOVÁ, Jana. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno : Computer Press, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.
- TUROK, Edited by John Bachtler and Ivan. *The coherence of EU regional policy: contrasting perspectives on the structural funds*. London: Stationery Office, 1997. ISBN 01-170-2357-4.

WOKOUN, René, Jan MALINOVSKÝ, Milan DAMBORSKÝ a Jiří BLAŽEK. A KOLEKTIV AUTORŮ. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2008. ISBN 80-7201-699-0.

WOKOUN, René, Zdeněk LUKÁŠ a Jana KOUŘILOVÁ. Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie. 1. vyd. Praha: IFEC s.r.o., 2002. ISBN 80-864 12-18-0.

ZAHRADNÍK, Petr. *Vstup do Evropské unie: přínosy a náklady konvergence*. první. Praha: C.H.BECK, 2003. ISBN 80-7179-472-4.

Legislativní předpisy:

ČR. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. In Sběrka zákonů. 2000.
Dostupný také z WWW:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=248/2000>.

ČR. Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. In Sběrka zákonů. 1997, s. Dostupný také z WWW:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=347/1997>.

EU. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. In Úřední věstník Evropské unie. 2006, s. 54. (PDF)
Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:CS:PDF>>

Internetové zdroje:

- Agenda 2000. *Evropská komise* [online]. [cit. 2012-06-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_2_cs.htm
- Boj o sedmiletý rozpočet EU. *Euroskop.cz* [online]. [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/46/21946/clanek/on-line-boj-o-sedmiletý-rozpocet-eu/>
- Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu Evropské unie za rok 2012. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-02-08]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_cista_pozice_cr_76219.html
- Evropská komise: Evropa 2020* [online]. [cit. 2012-06-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm
- Evropský sociální fond v ČR: OP Lidské zdroje a zaměstnanost. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>
- FINANČNÍ NÁSTROJE POLITIKY SOUDRŽNOSTI 2014-2020. In: *Evropská komise* [online]. [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_cs.pdf
- HDP na obyvatele, spotřeba na obyvatele a indexy cenové hladiny. *Eurostat* [online]. [cit. 2012-06-13]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/GDP_per_capita_consumption_per_capita_and_price_level_indices/cs
- Maastrichtská smlouva o Evropské unii. *EUROPA* [online]. [cit. 2012-06-12]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_maastricht_cs.htm
- Metodika MMR pro Integrované plány rozvoje měst. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/df1946f5-8c8f-44b6-8da0-d4ff5fe4482d/Metodika-MMR-pro-Integrované-plány>
- MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013. Ministerstvo pro místní rozvoj: Strukturální fondy [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf
- Plná žádost projektu 5.3 NM01/100 "Truhlárna Tries". Czech Invest [online]. [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: https://eaccount.czechinvest.org/WebForm/PlneZadosti/Nemovitosti/HorizontalniUkazatele.aspx?id_projekt=a61c4b43-524b-466c-b230-cfbfc5922ec1

ROP Severozápad bude zjišťovat zájem potenciálních žadatelů. ROP Severozápad [online]. [cit. 2013-01-24]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2013/01/TZ_ROP_SZ_11_1_2013.pdf

ROP Severozápad: Výroční zprávy [online]. [cit. 2013-01-24]. Dostupné z: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2012/08/VZ_ROPSZ_2011_CZ.pdf

SEZNAM REGIONŮ SE SOUSTŘEDĚNOU PODPOROU STÁTU SE ROZŠÍŘIL O 11 NOVÝCH ÚZEMÍ. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2013-01-31]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2010/Seznam-regionu-se-soustredenou-podporou-statu-se-r>

STRUČNÝ PŘEHLED ČERPÁNÍ PROSINEC 2012. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2013-02-11]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/8d38c03c-309e-42e6-9be8-b6a05cad658e/strucny_prehled_cerpani_2012_12.pdf

Za chyby v ROP SZ jsou odpovědné krajské orgány. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nepresnosti_v_mediich_72371.html?year=2012

ZÁVĚRY Z KONFERENCE „ZJEDNODUŠENÍ PROCESŮ PŘI ČERPÁNÍ EVROPSKÝCH PROSTŘEDKŮ PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE V OBDOBÍ 2014+“. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Strukturální fondy* [online]. [cit. 2013-02-02]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b37c6437-b8c8-4efc-9ac6-9f00d35ca500/Zjednoduseni_konference-shrnuti_20120127_final2_b37c6437-b8c8-4efc-9ac6-9f00d35ca500.

8 Seznam tabulek, obrázků a grafů

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1	HDP na obyvatele v letech 2004-2010 v paritě kupní síly (27 zemí EU)	15
Tabulka č. 2	Správní členění v rámci regionální politiky EU	17
Tabulka č. 3	Finanční objem podaných žádostí pro programové období 2007-2013 v rámci jednotlivých operačních programů (EU + národní zdroje)	30
Tabulka č. 4	Finanční objem projektů vázaných Smlouvou, Rozhodnutím pro programové období 2007-2013 v rámci jednotlivých OP	32
Tabulka č. 5	Finanční objem certifikovaných výdajů pro programové období 2007-2013 v rámci jednotlivých OP	34
Tabulka č. 6	Základní ukazatele ROP SZ ve vztahu k ČR a EU	43
Tabulka č. 7	Ukazatelé geografických údajů regionů soudržnosti	46
Tabulka č. 8	Srovnání vývoje HDP na 1 obyvatele v regionech soudržnosti ČR	46
Tabulka č. 9	Přehled finančních prostředků ROP SZ dle prioritních os a oblastí podpory pro období 2007-2013	57
Tabulka č. 10	Přehled čerpání ROP SZ k 31.12.2012	60
Tabulka č. 11	Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 1	64
Tabulka č. 12	Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 2	65
Tabulka č. 13	Plnění indikátorů výstupu projektů osy 3	65
Tabulka č. 14	Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 4	66
Tabulka č. 15	Plnění indikátorů výstupu prioritní osy 5	67
Tabulka č. 16	Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 1	68
Tabulka č. 17	Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 2	69
Tabulka č. 18	Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 3	69
Tabulka č. 19	Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 4	70
Tabulka č. 20	Plnění indikátorů výsledků prioritní osy 5	70
Tabulka č. 21	Plnění indikátorů dopadů	71
Tabulka č. 22	Přehled čerpání v rámci regionálních operačních programů k 31.12.2012	75
Tabulka č. 23	Počet žádostí/schválených žádostí o podporu v rámci ROP	76
Tabulka č. 24	Etapy projektu truhlárna Tries	98
Tabulka č. 25	Financování jednotlivých etap	98

Tabulka č. 26 Varianta 1 - bez zahrnutí výše dotace do výpočtu cash flow diskontováno5%	100
Tabulka č. 27 Varianta 2 – zahrnutí dotace do výpočtu cash flow, diskontováno5%... ..	100
Tabulka č. 28 Hodnocení indikátorů projektu	101

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1 Region Severozápad	43
---------------------------------------	----

Seznam grafů:

Graf č. 1 Země EU dle výše HDP na obyvatele v paritě kupní síly za rok 2010.....	15
Graf č. 2 Operační programy dle objemu podaných žádostí k celkové alokaci (%).....	31
Graf č. 3 Operační programy dle objemu projektů vázaných Smlouvou, Rozhodnutím k celkové alokaci, stav uveden k 31.12.2012 v %	33
Graf č. 4 Vybrané indikátory pro Cíl 1 – Konkurenceschopná česká ekonomika	36
Graf č. 5 Vybrané indikátory pro Cíl 2 Otevřená, flexibilní a soudržná společnost.....	37
Graf č. 6 Vybrané indikátory pro Cíl 3 Atraktivní prostředí	37
Graf č. 7 Vybrané indikátory pro Cíl 4 Vyvážený rozvoj území	38
Graf č. 8 Podíl regionů soudržnosti na celkovém HDP ČR, stav v roce 2011	46
Graf č. 9 Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele k 31.12.2011,.....	48
Graf č. 10 Regiony soudržnosti dle počtu obyvatel, stav k 31.12.2012	48
Graf č. 11 Regiony dle míry registrované nezaměstnanosti, rok 2005 a 2012	48
Graf č. 12 Zaměstnanost dle odvětví v roce 2011	49
Graf č. 13 Míra registrované nezaměstnanosti a počet uchazečů na 1 volné pracovní místo dle krajů ČR	49
Graf č. 14 Obyvatelstvo dle dosaženého vzdělání v Ústeckém kraji	50
Graf č. 15 Alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP	74
Graf č. 16 Vývoj nezaměstnanosti v obci Droužkovice	102

9 Seznam zkratek

CF	Cohesion Fund Fond Soudržnosti
EAGGF	Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond
ECU	European Currency Unit Evropská měnová jednotka
HDP	Hrubý domácí produkt
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
JEA	Jednotný právní akt
NPV	Net Present Value Čistá současná hodnota
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek). Nomenclature des unités territoriales statistiques
OP	Operační program
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
ROP MS	Regionální operační program Moravskoslezsko
ROP SZ	Regionální operační program Severozápad
RR SZ	Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad
SOZS	Strategické obecné zásady společenství
TEN-T	Transevropská dopravní síť
ÚORP	Územní odbor realizace programu
VRR SZ	Výbor Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad

10 Přílohy

Příloha č. 1 Analýza projektu „Truhlárna Tries“ financovaného z operačního programu Podnikání a inovace

Charakteristika žadatele

Firma Tries vznikla v roce 1993, právní forma společnosti je společnost s ručením omezením. Hlavní činností firmy je výstavba nízkoenergetických a pasivních domů a výroba dřevěných střešních konstrukcí. Mezi další činnosti patří zateplování foukanou izolací, návrh a instalace solárních systémů na ohřev teplé vody a přitápění. Firma je vlastníkem bývalého zemědělského areálu v obci Droužkovice a přilehlých pozemků o velikosti cca 21 531m², kde je provozována truhlářská výroba. Areál je však ve velmi zanedbaném stavu a lze ho označit jako tzv. brownfield.

Obec Droužkovice se nachází v Ústeckém kraji, v okrese Chomutov. Chomutov patří mezi regiony se soustředěnou podporou státu (strukturálně postižené regiony) dle Zákona o regionálním rozvoji č. 248/2000 Sb. „*Strukturálně postižené regiony jsou území s vysokým zastoupením těžebního a těžkého průmyslu a vysokým stupněm urbanizace. Jejich průmyslová základna prochází výraznou restrukturalizací spojenou s nadprůměrnou nezaměstnaností.*“⁶³ Obec Droužkovice je zemědělskou obcí nacházející se v blízkosti budující se rychlostní komunikace č.7, v místě budoucího obchvatu kolem města Chomutova ve směru na Karlovy Vary. Obec má cca 700 obyvatel a je od Chomutova vzdálena cca 3 km. Areál, který firma vlastní, se nachází v bývalém areálu zemědělské výroby mimo obytnou zónu. Okolí tvoří bývalé zemědělské objekty, které však již nejsou využívány k zemědělským účelům. V rámci rozšíření provozu podala firma žádost o dotaci na projekt Truhlárna Tries z Operačního programu Podnikání a Inovace, program Nemovitosti, výzva I.

⁶³ SEZNAM REGIONŮ SE SOUSTŘEDĚNOU PODPOROU STÁTU SE ROZŠÍŘIL O 11 NOVÝCH ÚZEMÍ. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2013-01-31]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2010/Seznam-regionu-se-soustredenou-podporou-statu-se-r>

Charakter projektu

Obsahem projektu je dokončení rekonstrukce bývalého zemědělského areálu na truhlárnu a výstavba nové administrativní, skladové haly a vytvoření osmi nových pracovních míst. V nově postavené budově bude zahájena truhlářská výroba pro stavebnictví - výroba nízkoenergetických domků s dřevěnou konstrukcí, příhradových konstrukcí a vazníků střech a budou zde skladové prostory řeziva a hotových výrobků. Systém je určený hlavně pro stavbu rodinných domků a menších průmyslových objektů.

Hlavní výhodou systému je vysoký tepelný odpor (nízkoenergetické parametry, případně pasivní domy), vysoká rychlost výstavby, ekologické materiály, variabilita (propojení výroby a konstrukce) a možnost nestandardního řešení. Nová výrobní hala umožní rozšířit výrobu a kompletaci tzv. sendvičových částí pro dřevěné pasivní a nízkoenergetické domy, při zpracování se budou využívat recyklovatelné materiály. Inovativní činnost tohoto projektu spočívá v propojení softwaru projekci domů do výroby, v případě požadavku zákazníka na změnu vnitřních prostor domu se změny ihned promítnou do plánované výroby a následně se výrobě budou vyrábět již potřebné sendvičové části domu. Technologie tak bude velmi variabilní, zrychlí a zefektivní výrobu sendvičových dílů s minimálními odpady.

Financování projektu, etapy projektu

Projekt čerpá podporu z Operačního programu Podnikání a Inovace, Program – Nemovitosti – výzva I., podporovaná aktivita Rekonstrukce objektu.

Rozpočet projektu:

Suma zdrojů	24 218 000,00
Výše podpory v %	60
Výše podpory z OPPI	14 530 000,00
Soukromé financování	9 688 000,00

Podpora z OPPI je rozdělena:

Podpora ze strukturálních fondů	12 350 000,00 tj. 85%
Podpora ze státního rozpočtu	2 179 500,00 tj. 15%

Tabulka č. 24 Etapy projektu truhlárna Tries

	1	datum ukončení	způsobilé výdaje v tis. Kč	požadované dotace v tis. Kč
I. Etapa	29.5.2008	25.4.2011	11 629,00	6 977,00
II. Etapa	26.4.2011	31.7.2011	7 658,00	4 594,00
III. Etapa	1.8.2011	31.12.2011	4 932,00	2 959,00
Celkem			24 218,00	14 530,00

Zdroj: projekt Truhlárna Tries

Tabulka č. 25 Financování jednotlivých etap

	Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3
Kupní cena nezastavěného pozemku	1 250 000,00	0,00	0,00
Rekonstrukce a výstavba objektu	10 375 616,00	0,00	4 931 709,00
Způsobilé investiční výdaje - hmotný majetek	11 628 616,00	7 657 675,00	4 931 709,00
Způsobilé investiční výdaje celkem	11 628 616,00	7 657 675,00	4 931 709,00
Celkem způsobilé výdaje	11 628 616,00	7 657 675,00	4 931 709,00
Celkem nezpůsobilé výdaje	73 920,00	0,00	0,00

Zdroj: projekt Truhlárna Tries

Předpokládané výstupy, výsledky a dopady projektu

Výstup projektu

- zrekonstruovaná původní hala a postavená nová administrativní a skladová hala čímž dojde k rozšíření výrobních prostor na 1813m²
- vytvoření 8 nových pracovních míst

Výsledek projektu

- odstranění brownfields

Dopady projektu

- snížení nezaměstnanosti v obci Droužkovice
- zvýšení kapitálového příjmu obce z podnikatelské činnosti firmy
- zvýšení atraktivity obce revitalizací území

Hodnocení ekonomické efektivity projektu

Důvodem hodnocení investic je zjistit návratnost kapitálu, tedy kdy a v jaké výši bude investice vrácena. Hodnocení dané investice do nemovitosti bylo provedeno prostřednictvím Čisté současné hodnoty a Vnitřního výnosového procenta, které patří mezi dynamické metody hodnocení ekonomické efektivity a Doby návratnosti, která patří mezi statické metody hodnocení.

Vstupní hodnoty pro výpočty cash flow

- Investice je realizována v průběhu 1 roku
- Diskontní míra 5% (alternativní náklady kapitálu)
- Daň z příjmu 19%
- Celková dotace 60%
- Vlastní prostředky 40%
- Doba hodnocení projektu 30 let

Vstupní údaje:

Provozní náklady:

- Fixní náklady – mzdové náklady, pojištění, režie, opravy a údržba, ostatní náklady
- Variabilní náklady- náklady za elektřinu, palivo, materiál a další náklady

Provozní příjmy:

- Příjmy z prodeje nízkoenergetických domů
- Příjmy z prodeje příhradových konstrukcí

Dynamické metody

Čistá současná hodnota- Net Present Value (NPV)

Je ukazatel, který bere v úvahu časovou hodnotu peněz, je závislý na odhadnutém hotovostním toku cash flow a zvolené výši diskontní sazby. Ukazuje velikost čistého efektu dosaženého realizací projektu v peněžních jednotkách. Pokud je hodnota NPV vyšší než nula investice může být realizována, pokud je nižší než nula, projekt by neměl být realizován, z důvodu převažujících negativních dopadů nad pozitivními.

Vnitřní výnosové procento-Internal rate of return (IRR)

Nazývané také vnitřní míra výnosu nebo vnitřní míra návratnosti. „Vnitřní výnosové procento můžeme definovat jako takovou úrokovou míru, při které současná hodnota peněžních příjmů z investice se rovná kapitálovým výdajům (eventuálně současné hodnotě kapitálových výdajů.) Jde vlastně o takovou úrokovou míru, při níž čistá současná hodnota se rovná nule.“⁶⁴

Pokud mají investiční projekty vyšší úrok, než je požadovaná minimální výnosnost dané investice považují se projekty za přijatelné, varianta, která má vyšší IRR je považována za výhodnější.

Statická metoda hodnocení efektivnosti investičních projektů

Doba návratnosti

Ukazuje dobu, za kterou se nám daná investice vrátí, resp. bude splacena ze svých čistých zisků. Hodnocení investice je závislé na době splacení, čím kratší je, tím je investice výhodnější. Nebere však v potaz časovou hodnotu peněz, je nejméně, ale nejčastěji používanou metodou hodnocení investic.

Výsledky hodnocení

Tabulka č. 26 Varianta 1- bez zahrnutí výše dotace do výpočtu cash flow, diskontováno 5%

Čistá současná hodnota (tis. Kč)	-187 343,09
Vnitřní výnosové procento	-0,12
Doba návratnosti (v letech)	23,31

Zdroj: vlastní výpočty

V případě, že by nemovitost byla financována bez poskytnuté dotace ve výši 60%, tedy pouze z vlastních zdrojů, případně z cizích zdrojů formou úvěru, vychází čistá současná hodnota a vnitřní výnosové procento v záporném čísle, projekt by z tohoto důvodu neměl být financován.

⁶⁴HRDÝ, Milan. Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU. Praha: APSI, a.s., 2006. ISBN 80-7357-137-4. S. 19

Tabulka č. 27 Varianta 2 – zahrnutí dotace do výpočtu cash flow, diskontováno 5%

Čistá současná hodnota (tis. Kč)	27 095,18
Vnitřní výnosové procento	7,74%
Doba návratnosti (v letech)	9,3

Zdroj: vlastní výpočty

V případě zahrnutí dotace do výpočtu cash flow ukazuje hodnota NPV kladné číslo i hodnota VVP je přijatelná, projekt by měl být realizován.

Dosavadní dopady projektu

V současné době se v areálu provozuje přes rok výroba sendvičových částí nízkoeenergetických domů a dřevěných střešních příhradových konstrukcí.

Situace na trhu potvrzuje, že v současné době, zejména z důvodu rostoucích cen energií, se lidé zajímají o celkové náklady spojené s užíváním domů a zájem o tyto typu domů roste. Velkou předností je rychlost výstavby tzv. sendvičových částí domů.

Tabulka č. 28 Hodnocení indikátorů projektu

Úplný název indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Závazek příjemce	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %
Indikátory výstupu				
Renovovaná plocha	m ²	1 813,00	1 181,00	100,00
Počet nově vytvořených pracovních míst	počet	8,00	9,00	112,50
Indikátory výsledku				
Odstranění brownfiels	Počet	1,00	1,00	100,00
Indikátory dopadu				
Snížení nezaměstnanosti v obci	Počet osob	-	-	100,00
Zvýšení příjmů do rozpočtu obce	Kč	-	-	0,00
Zvýšení atraktivity obce- revitalizace území	počet	-	-	100,00

Zdroj: data Tries

Výstup projektu

- Indikátor renovovaná plocha- byl splněn na 100%, byla zrekonstruovaná původní hala a postavená nová administrativní a skladová hala čímž došlo rozšíření výrobních prostor na 1813m²-

- Indikátor počet nově vytvořených pracovních míst- byl splněn na 112%, bylo vytvořeno 9 nových pracovních míst.

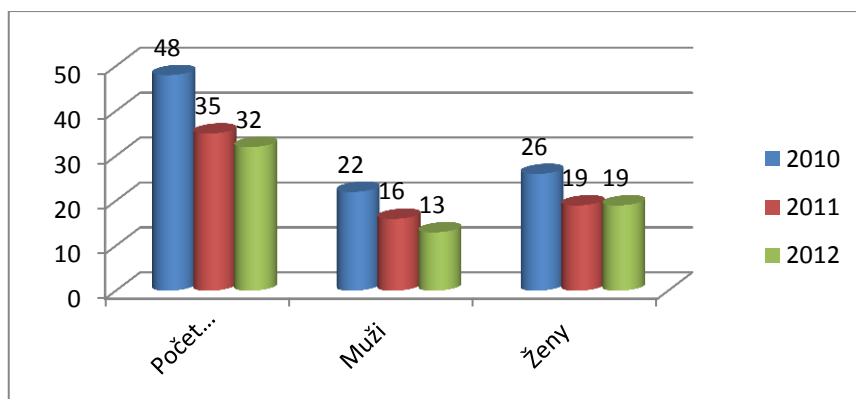
Výsledek projektu

- Indikátor odstranění brownfiels - byl splněn, byl zrekonstruován zanedbaný areál (areál byl ve velmi špatném stavu, do budovy zatékalo)

Dopady projektu

- Indikátor snížení nezaměstnanosti v obci Droužkovice byl naplněn, z původní hodnoty v roce 2011 35 osob je hodnota v roce 2012 32 osob nezaměstnaných, došlo k poklesu počtu nezaměstnaných.

Graf č. 16 Vývoj nezaměstnanosti v obci Droužkovice

Zdroj: zpracováno data obec Droužkovice, <http://www.risy.cz>

Graf č. 16 ukazuje vývoj počtu nezaměstnaných v letech 2010-2012

- Indikátor Zvýšení atraktivity obce- revitalizace území- byl splněn, byla revitalizováno zanedbávané území, které přispělo ke zvýšení atraktivity obce.
- Indikátor zvýšení kapitálových příjmů rozpočtu obce zatím nebyl naplněn

Předpokládaný dopad zvýšení kapitálových příjmů obce nebyl prokázán, důvodem je doba působení projektu, kdy není k dispozici závěrečný účet obce k 31.12.2012, tedy období, kdy je možné hodnotit dopady projektu v této oblasti.

Celkové hodnocení projektu

Závěrem lze konstatovat, že i když se jedná o malý projekt svým rozsahem, je pro tak malou obec, která se potýká s registrovanou mírou nezaměstnanosti kolem 13%, významnou událostí. Pro obec tento projekt znamená možnost nových pracovní příležitosti pro své obyvatele, zatraktivnění obce odstraněním zanedbávaného areálu a v případě úspěšnosti projektu i zviditelnění obce, která přiláká další investory.

Pouze s odstupem času se však ukáže, zda se jedná o projekt, který bude přínosem pro celý region a přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu, který se řadí mezi strukturálně postižené regiony nebo se bude jednat ne příliš úspěšný podnikatelský záměr v dnes dosti silně nasyceném trhu výstavby rodinných domů, navíc postiženého krizí ze všech odvětví nejvíce.

Příloha č. 2 Fotodokumentace projektu „Truhlárna Tries“

PŮVODNÍ STAV AREÁLU

SOUČASNÝ STAV AREÁLU

Příloha č. 3 – Výpočty cash flow k hodnocení efektivity projektu „Truhlárna Tries“

	období	období	období	období	období	období	období	období	období	období	období
	-1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Tržby provozní	0,0	0,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0
Ostatní výnosy provozní	0,0	0,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0
VÝNOSY PROVOZNÍ CELKEM	0,0	0,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0
Náklady na opravu a údržbu	0,0	0,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Mzdové náklady	0,0	0,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Pojistění	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ostatní provozní náklady	0,0	0,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
odpisy	0,0	0,0	339,1	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4
Fixní náklady celkem	0,0	0,0	574,1	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4
Spotřeba materiálu	0,0	0,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0
Spotřeba energie	0,0	0,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Další (doprava, atd.)	0,0	0,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Variabilní náklady celkem	0,0	0,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0
NÁKLADY PROVOZNÍ CELKEM	0,0	0,0	2 449,1	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4
Výsledek hospodaření provozní, hrubý	0,0	0,0	850,9	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6
daně (daňová sazba 0,19)	0,0	0,0	161,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ČISTÝ (po odpočtu daně)	0,0	0,0	689,3	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9
cash flow = VH čistý + odpisy	0,0	0,0	1 028,3	1 120,4	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3

Cash flow bez dotací											
Investiční náklady	-1 260,0	-22 968,0									
půjčky	0,0	0,0									
čistý tok	-1 260,0	-22 868,0	947,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3
kumulovaný čistý tok	-1 260,0	-24 128,0	-23 180,7	-22 141,4	-21 102,1	-20 062,8	-19 023,5	-17 984,2	-16 944,9	-15 905,6	-14 866,3

Cash flow s dotacemi											
Investiční náklady	-1 260,0	-3 279,1									
půjčky	0,0	0,0									
čistý tok	-1 260,0	-8 428,0	947,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3
kumulovaný čistý tok	-1 260,0	-9 688,0	-8 740,7	-7 701,4	-6 662,1	-5 622,8	-4 583,5	-3 544,2	-2 504,9	-1 465,6	-426,3

	období	období	období	období	období	období	období	období	období	období	období
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Tržby provozní	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0
Ostatní výnosy provozní	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0
VÝNOSY PROVOZNI CELKEM	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0
Náklady na opravu a údržbu	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Mzdové náklady	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Pojštění	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ostatní provozní náklady	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
odpisy	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4
Fixní náklady celkem	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4
Spotřeba materiálu	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0
Spotřeba energie	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Další (doprava, atd.)	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Variabilní náklady celkem	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0
NÁKLADY PROVOZNI CELKEM	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4
Výsledek hospodaření provozní, hrubý	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6
daně (daňová sazba 0,19)	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ČISTÝ (po odpočtu daně)	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9
cash flow = VH čistý + odpisy	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3

Cash flow bez dotací											
Investiční náklady											
půjčky											
čistý tok	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3
kumulovaný čistý tok	-13 827,0	-12 787,7	-11 748,4	-10 709,1	-9 669,8	-8 630,5	-7 591,2	-6 551,9	-5 512,6	-4 473,3	-3 434,0

Cash flow s dotacemi											
Investiční náklady											
půjčky											
čistý tok	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3
kumulovaný čistý tok	613,0	1 652,3	2 691,6	3 730,9	4 770,2	5 809,5	6 848,8	7 888,1	8 927,4	9 966,7	11 006,0

	období	období	období	období	období	období	období	období	období	období
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Tržby provozní	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0	2 500,0
Ostatní výnosy provozní	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0
VÝNOSY PROVOZŇÍ CELKEM	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0	3 300,0
Náklady na opravu a údržbu	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Mzdové náklady	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
Pojštění	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ostatní provozní náklady	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
odpisy	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4	823,4
Fixní náklady celkem	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4	1 058,4
Spotřeba materiálu	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0	1 800,0
Spotřeba energie	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Další (doprava, atd.)	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Variabilní náklady celkem	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0	1 875,0
NÁKLADY PROVOZŇÍ CELKEM	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4	2 933,4
Výsledek hospodaření provozní, hrubý	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6	366,6
daně (daňová sazba 0,19)	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7	69,7
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ČISTÝ (po odpočtu daně)	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9	296,9
cash flow = VH čistý + odpisy	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3	1 120,3

Cash flow bez dotací										
Investiční náklady										
půjčky										
čistý tok	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3
kumulovaný čistý tok	-2 394,7	-1 355,4	-316,1	723,2	1 762,5	2 801,8	3 841,1	4 880,4	5 919,7	6 959,0

Cash flow s dotacemi										
Investiční náklady										
půjčky										
čistý tok	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3	1 039,3
kumulovaný čistý tok	12 045,3	13 084,6	14 123,9	15 163,2	16 202,5	17 241,8	18 281,1	19 320,4	20 359,7	21 399,0

diskontováno 5%	bez dotace	s dotací
Čistá současná hodnota (tis. Kč)	-187 343,09	27 095,18
Vnitřní výnosové procento	-0,12%	7,74%
Doba návratnosti (v letech)	23,31	9,3